

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΡΟΧΗΛΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ
ΜΕΣΣΗΝΗΣ ΚΑΙ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ»
ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΑΡΑΒΑ ΝΕΚΤΑΡΙΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: ΚΑΡΑΜΠΟΪΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΣΑΡΑΓΙΩΤΑΚΗ ΕΛΕΝΗ

ΚΑΛΛΑΜΑΤΑ 2004

**ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΔΗΜΩΝ ΜΕΣΣΗΝΗΣ ΚΑΙ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ:
ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ»**

**ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΝΕΚΤΑΡΙΑ Π. ΜΑΡΑΒΑ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: ΚΑΡΑΜΠΟΪΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΣΑΡΑΓΙΩΤΑΚΗ ΕΛΕΝΗ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2004

*Θα θέλαμε να αφιερώσουμε το παρόν πόνημα
σε όλους όσους μας βοήθησαν
στην εκπόνηση του
Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τους γονείς μας
για τη στήριξη τους
κατά την διάρκεια των σπουδών μας*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	3
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	7
ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΩΝ	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10

ΜΕΡΟΣ Α' : ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ	12
1.1. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	12
1.2. ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	13
1.3. ΠΡΟΤΥΠΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	16
1.4. ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	17
1.5. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ Κ.Π.	18
1.6. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	20
2.1. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	20
2.1.1. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ	20
2.1.2. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ	20
2.1.3. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΣΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ	22
2.1.4. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	23
2.2. ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	29

ΜΕΡΟΣ Β' : ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΦΟΡΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	35
1.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	35
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	38
2.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	38
2.2. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο: ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	47
5.1. ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	47
5.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	47
5.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	49
5.4 ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	50
5.4.1. ΔΠΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	50
5.4.2. ΔΠΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	51
5.5. ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ	54
5.5.1. ΚΑΠΗ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	55
5.5.2. ΚΑΠΗ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	56
5.6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΤΙ»	57
5.6.1. ΒσΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	58
5.6.2. ΒσΣ ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ	59
5.7. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	60
5.7.1. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	61

5.7.2. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	63
5.8. ΠΑΡΚΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	66
5.9. ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΙΩΤΗ	68
5.10 ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΔΡΑΣΕΙΣ	69
5.10.1. ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	70
5.10.2 ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	71
5.10.3 ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ	72
5.10.4. ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ – ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	73
5.10.5 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΠΟΡΩΝ	74
5.10.6. ΟΛΟΗΜΕΡΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	75
5.10.7. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	75
ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΕΡΕΥΝΑ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	77
1.1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	77
1.2 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	78
1.2.1. ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	80
1.2.2. ΜΟΡΦΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΥΠΟΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	84
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	86
3.1. ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	87
3.2. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΔΗΜΩΝ	88
3.3. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ	92

3.4. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ	93
3.5. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	94
3.6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	96
3.7. ΥΠΑΡΞΗ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΩΝ	97
3.8. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	98
3.9. ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑΙ	100
3.10. ΥΨΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	101
3.11. ΠΗΓΕΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ	103
3.12. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	105
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	108
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	111
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	112

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ – ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	41
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	42
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΛ	
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	45
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ ΜΕ ΕΣΟΔΑ	45
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΠΑΙΔΙΩΝ -ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΜΕ ΠΛΗΘΟΣ ΠΑΙΔΙΚΩΝ	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΜΕ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΙΔΙΩΝ	53
ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΜΕ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΒΟΗΘΕΙΑΣ	71
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ –ΠΑΙΔΙΩΝ	72
ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	74
ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	87
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	88
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	89
ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΑΝΑ ΔΗΜΟ	94
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	99
ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ ΜΕ ΕΣΟΔΑ	101
ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΠΗΓΕΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ	103
ΠΙΝΑΚΑΣ 21: ΤΡΟΠΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΤΕΣ	106
ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΤΡΟΠΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟ	107

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΩΝ

- Α.Ε.Π.: Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
- Α.Μ.Ε.Α : Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
- Δ.Ε.Α.ΔΗ.Μ.: Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Μεσσήνης
- Δ.Ε.Α.Δ.Χ. : Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Χαϊδαρίου
- Δ.Ε.Υ.Α.: Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης
- Δ.Κ.Κ : Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας
- Ε.Ε.:Ευρωπαϊκή Ένωση
- Ε.Ε.Π.: Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη
- Ε.Ε.Τ.Α.Α.:Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
- Ε.Ι.Ν. :Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας
- Ε.Κ.Τ. :Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- Ε.Ο.Κ.: Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
- Ε.Ο.Π. : Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας
- Ε.Π.Τ.Α.: Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Ε.Σ.Α.Υ. : Επιτροπή Σχεδιασμού Αγωγής Υγείας
- Ε.Σ.Υ.Ε. :Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος
- Ε.Τ.Π.Α :Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
- Κ.Α.Π.Η.: Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων
- Κ.Α.Κ. : Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Κρατών
- Κ.Δ.Α.Π.: Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών
- Κ.Ε.Α.Τ. : Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών
- Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.: Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος
- ΚΕ.Σ.Υ. :Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας
- Κ.Ε.Τ.Α :Κοινωνικό Εργαστήρι Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Κ.Κ.Ο.Ν. :Κοινωνικό Κέντρο Οικογένειας και Νεότητας
- Κ.Π.Σ.:Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
- ΜΓ.Ο.: Μονογονεϊκή Οικογένεια
- Ν.Ε.Λ.Ε.: Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης
- Ν.Ε.Σ.Α.Υ. : Νομαρχιακή Επιτροπή Σχεδιασμού Αγωγής Υγείας
- Ν.Π.Ι.Δ. :Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου
- Ν.Π.Δ.Δ. :Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
- Ο.Α.Ε.Δ. : Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού

- Ο.ΚΑ.ΝΑ.: Οργανισμός Καταπολέμησης Ναρκωτικών
- ΟΠΕΚΕΠΕ : Οργανισμός Προώθησης Επεξεργασίας
- Ο.Τ.Α : Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Π.Ε.Σ.Υ. : Περιφερειακά Συμβούλια Υγείας
- Π.Ι.Κ.Π.Α : Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας & Αντίληψης
- Π.Κ.Α. : Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής
- Π.Σ. Δ. : Παιδικός Σταθμός Δήμου
- Σ.Ε.Κ.Υ :Συμβουλευτική Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων
- Τ.Ε.Δ.Κ.:Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων
- TELE ALARM : Λειτουργία υπηρεσιών άμεσης κινητοποίησης
- Υ.Υ.Π.: Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο παρόν πόνημα θα διαπραγματευτούμε το θέμα της συγκριτικής ανάλυσης περιπτώσιολογικών δομών άσκησης κοινωνικής πολιτικής σε δυο οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στο πρώτο μέρος αναφερόμαστε στο γενικότερο θεωρητικό πλαίσιο που διέπει το χώρο της Κοινωνικής Πολιτικής, με μια προσπάθεια καταγραφής των εννοιολογικών αποσαφηνίσεων του όρου, όπως αυτές παρουσιάζονται στη σύγχρονη θεματική βιβλιογραφία. Αμέσως μετά, επικεντρωνόμαστε στο ειδικότερο αντικείμενο μας, δηλαδή της άσκησης κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο και δη αυτό των πρωτοβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Σε αυτό το πλαίσιο εξετάζουμε και τα μοντέλα άσκησης κοινωνικής πολιτικής και πως αυτά χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των γενικών στόχων των κοινωνικών υπηρεσιών.

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης διέπονται από κάποιους θεσμικούς κανόνες και νόρμες όσον αφορά το συγκεκριμένο πεδίο, τους οποίους θεσμούς παρουσιάζουμε εκτενώς στη συνέχεια, ενώ αναφερόμαστε και στις οργανωτικές δομές μέσα από τις οποίες ένας πρωτοβάθμιος ΟΤΑ μπορεί να ασκήσει Κοινωνική Πολιτική.

Στη συνέχεια, προσπαθούμε να καταγράψουμε την ιστορική αναδρομή της κοινωνικής πολιτικής, δεδομένου ότι οιαδήποτε έκφραση δεν μπορεί να καταστεί κατανοήσιμη εκτός του ιστορικού της πλαισίου.

Επιτακτική είναι όμως και η ανάγκη για την τοποθέτηση της εξέτασης ενός αντικειμένου και στα σύγχρονα κοινωνικά του πλαίσια, γι' αυτό εξετάζουμε και τη σύγχρονη πραγματικότητα της κοινωνικής πολιτικής, όπως αυτή διαμορφώνεται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η επιλογή των δύο οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης¹ έγινε βάσει συγκεκριμένων χαρακτηριστικών τους, όπως αυτά τα παρουσιάζουμε στο δεύτερο μέρος της παρούσας εργασίας με εκτενείς αναφορές σε πληθυσμιακά δεδομένα και ιστορικά στοιχεία, αλλά και σε επίπεδα δομών με αναλυτική παρουσίαση κάθε μίας από αυτές και συγκριτική τους ανάλυση.

---

¹ Των Δήμων Μεσσήνης και Χαιδαρίου

Στο **τρίτο μέρος** αναφερόμαστε στα πορίσματα των ερευνών μας, τα οποία βασίστηκαν σε ένα δομημένο ερωτηματολόγιο.

Η επιλογή του δικαιολογείται εκτενώς στο κεφάλαιο που αναφερόμαστε στη **μεθοδολογία της εργασίας** μας, ενώ παραθέτουμε αναλυτικά και τις **υποθέσεις εργασίας** μας. Η αναφορά στα πορίσματα αυτού του ερωτηματολογίου γίνεται με **παράθεση διαγραμμάτων και πινάκων** και με συγκριτικά στοιχεία διπλών και σε ορισμένες φορές τριπλών επιπέδων. Στο τέλος κλείνουμε με μια σειρά προσωπικών μας συμπερασμάτων.

Η παρούσα εργασία δεν θα ολοκληρωνόταν χωρίς τη βοήθεια που μας πρόσφεραν απλόχερα οι : Δήμαρχος Χαϊδαρίου Κυριάκος Ντηνιάκος, Δήμαρχος Μεσσήνης Χρίστος Χριστόπουλος, ο Αντιδήμαρχος Μεσσήνης Παναγιώτης Δημητρακόπουλος και τα στελέχη των υπηρεσιών των δύο ΟΤΑ κ. Στράτος Χρυσοφίδης, Παναγιώτης Πλεμμένος, Κατερίνα Βελέντζα και κ. Κοκκάρας.

Σε αυτό το σημείο θα ήταν παράλειψη να μην αναφέρουμε τη συμβολή των καθηγητών μας Λεωνίδα Παπακωνσταντινίδη και Νεκταρίας Μαραβά. Τους ευχαριστούμε όλους θερμά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ

1.1. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Επικρατεί η εσφαλμένη εντύπωση, ότι η χάραξη και η ανάλυση της κοινωνικής πολιτικής αποτελεί μια πολύ στενή έννοια, που αφορά μόνο λίγους, αυτούς που ασχολούνται με τη διοίκηση ή την επιστημονική ανάλυση. Αντίθετα όμως η κοινωνική πολιτική αφορά όλους μας, γιατί ο τρόπος με τον οποίο η κοινωνία λύνει τα προβλήματα αγγίζει κάθε μέλος της.

Η έννοια της κοινωνικής πολιτικής περιλαμβάνει όλα σχεδόν τα ζωτικά θέματα της σύγχρονης κοινωνίας: η ελευθερία του ατόμου και της κοινωνίας, η ηθική υπόσταση της ελεύθερης οικονομικής αγοράς και του σοσιαλισμού, η φτώχεια και η χρήση κοινωνικής δύναμης, δηλαδή ζητήματα που αποτελούν την πνευματική μας παράδοση και ιστορία. Η κοινωνική πολιτική βοηθάει να καταλάβουμε τα κεντρικά προβλήματα και πλαισιώνει την δική μας προσωπική ανάπτυξη.

Οι ορισμοί παρόλο που συχνά είναι δύσκολοι και σχολαστικοί, είναι απαραίτητοι γιατί προωθούν την επιστημονική ακρίβεια και αποφεύγουν τις παρερμηνείες. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στην περίπτωση του όρου κοινωνική πολιτική, όχι μόνο γιατί ως ορισμός ερμηνεύεται ποικιλότροπα, αλλά επίσης διότι αποτελείται από δυο λέξεις με διαφορετικές έννοιες. Ο όρος «κοινωνική» συνήθως συνδέεται με κατ' εξοχήν θέματα της κοινωνίας και με προβλήματα ανθρώπινων σχέσεων μεταξύ ανθρώπων και ομάδων. Ταυτόχρονα ο όρος «πολιτική» σημαίνει συνήθως ένα σύνολο αρχών ή στοιχείων που καθοδηγούν και δικαιολογούν σκοπίμες ενέργειες. Στη διεθνή βιβλιογραφία η έννοια κοινωνική πολιτική δεν απαντάται με ακριβές περιεχόμενο, αντίθετα ερμηνεύεται ανάλογα με τη σχολή σκέψης, τη συγκεκριμένη περίπτωση εφαρμογής και την ειδικότητα του μελετητή. Αν θέλουμε όμως να κάνουμε πιο συγκεκριμένο το περιεχόμενο της ευρείας έννοιας τότε ως κοινωνική πολιτική ορίζουμε, *“τη διορθωτική ή προληπτική παρέμβαση στην κοινωνική πραγματικότητα με τη λήψη μέτρων που αποσκοπούν στην άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και την προαγωγή της κοινωνικής δικαιοσύνης”*².

Η τοποθέτηση του απλού πολίτη αναφορικά με την κοινωνική πολιτική έγκειται στην αντίληψη ότι πρόκειται για ένα πακέτο μέτρων και δράσεων που

---

² Χρηστικό Λεξικό Κοινωνιολογίας, Δ.Τσαούσης

αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του, στην προστασία και στήριξη των ασθενέστερων οικονομικών ομάδων, στην αλληλεγγύη μεταξύ των μελών της κοινωνίας, στο σεβασμό της διαφορετικότητας και γενικά σε ό,τι έχει να κάνει με την ενίσχυση του κοινωνικού ιστού και την εδραίωση του αισθήματος της δικαιοσύνης και της ασφάλειας.

Υπό μία άλλη οπτική γωνία ο όρος κοινωνική πολιτική, χρησιμοποιείται καθημερινά σε πολλαπλά επίπεδα και συνήθως αποτελεί ένα δείκτη προσδιορισμού της κοινωνικής ευαισθησίας που επιδεικνύουν τα διάφορα κέντρα εξουσίας. Από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Κεντρική Κυβέρνηση ως προς τις τοπικές διοικήσεις αναζητούνται βιώσιμες λύσεις στα μεγάλα κοινωνικά, καθημερινά προβλήματα που δυσχεραίνουν τους πολίτες σε κάθε ανθρωπογεωγραφική ενότητα.

Είναι επιστημονικά απαιτητό να διευκρινίσουμε, ότι στη παρούσα εργασία η οριοθέτηση των εννοιών έγινε βάσει το πώς τα υποκείμενα³ της έρευνας βίωσαν τη συγκεκριμένη έννοια και όχι βάσει προσωπικών μας επιλογών.

1.2 ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Στη παρούσα εργασία μιλάμε για οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Με τον όρο αυτό εννοούμε όλους τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, καθώς ο χρόνος της παρούσας εργασίας δεν επέτρεπε εμβάθυνση και σε αντίστοιχους οργανισμούς δευτεροβάθμιας βαθμίδας.

Επιπλέον, λόγω της ανάγκης μας για αυτήν ακριβώς την εμβάθυνση έχουμε οριοθετήσει χωρικά το αντικείμενο μας στους δήμους Μεσσήνης και Χαϊδαρίου, με την άποψη των συμπερασμάτων που θα προέκυπταν από τη σύγκριση ενός μητροπολιτικού δήμου και ενός δήμου της περιφέρειας.

Πώς όμως εμπλέκονται οι ΟΤΑ στην άσκηση Κοινωνικής

Η εποχή της παγκόσμιας οικονομίας είναι πλέον υπαρκτή κοινωνικών συγκυριών και συνθηκών αδιαμφισβήτητες, οι νέες πολυτομεακές πολιτικές αναδεικνύουν καθημερινά την δυναμική τους και σε συνδυασμό με την ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας δημιουργούν ένα νέο κοινωνικό και

---

³ Μιλώντας για υποκείμενα της έρευνας εννοούμε τους αιρετούς και τα στελέχη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

πολιτικοοικονομικό ευπαθές περιβάλλον που χρειάζεται συγκεκριμένα μέτρα κοινωνικής προστασίας και πολιτικής για να μην οδηγηθούν μεγάλες κοινωνικές ομάδες στο περιθώριο και τον αποκλεισμό, την εξαθλίωση και τον αφανισμό.

Σε εθνικό επίπεδο το τελευταίο διάστημα επικρατεί η άποψη και η πεποίθηση ότι η οικονομία μας έχει πλέον ενδυναμωθεί μιας και αυτό παρουσιάζεται μέσα από τους οικονομικούς δείκτες και άρα υπάρχει η δυνατότητα να αυξηθούν τα κονδύλια των κοινωνικών δαπανών προς όφελος των αδύνατων οικονομικά στρωμάτων του λαού και γενικότερα των ομάδων εκείνων που χρίζουν ιδιαίτερου ενδιαφέροντος. Η θεσμική μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων της Κεντρικής Εξουσίας ή οποιαδήποτε καινοτόμος δράση σε τοπικό επίπεδο κρίνεται άσκοπη εάν δεν υπάρχει παράλληλη μεταβίβαση χρηματικών πόρων και ουσιαστική οικονομική υποστήριξη από το κρατικό προϋπολογισμό ή άλλους αντίστοιχους πόρους όπως για παράδειγμα το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο έτσι ώστε να μπορεί να αναλάβει κυρίαρχη δράση στο σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων οργανωτικής δομής και υποδομών υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας. Σ' αυτό το σημείο κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί η δυνατότητα που παρέχει ο Νόμος 2646/98 λειτουργίας από τους Ο.Τ.Α. υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας δημοσίου χαρακτήρα ο οποίος χαρακτηριστικά αναφέρει πως όσοι οργανισμοί πιστοποιηθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του θα χρηματοδοτηθούν από το κρατικό προϋπολογισμό.

Είναι όμως έντονη και σύγχρονη η παρουσία της ανάγκης για εύρεση πρωτογενών πόρων των Δήμων που αφενός θα ενισχύσουν τα έσοδα τους και αφετέρου θα τους παρέχουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία, ευελιξία κινήσεων και δυνατότητα πρωτοβουλιών ενώ παράλληλα θα αποφευχθεί ένα μεγάλο κομμάτι γραφειοκρατίας και δημοσιοϋπαλληλικής ραστώνης. Εξάλλου, η υγεία, η παιδεία, η απασχόληση, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός και ευρύτερα ότι συνιστά η κοινωνική πολιτική είναι τομείς που ο πολίτης προσδοκεί και επιδιώκει με τον τρόπο του την ουσιαστική αναβάθμιση τους ώστε να του δοθεί η δυνατότητα να κατοχυρώσει μια άλλη ποιότητα ζωής.

Η άσκηση της κοινωνικής πολιτικής δεν είναι πλέον μια καθαρά κρατική υπόθεση αλλά αντίθετα επιβάλλεται σύμφωνα με τις νέες αντιλήψεις, μια μετατόπιση του κέντρου βάρους από τη σφαίρα μιας κύρια «κρατικής ευθύνης και μέριμνας» προς την ενεργοποίηση υπηρεσιών στο τοπικό επίπεδο. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση οφείλει να αποδεχθεί το νέο ρόλο που καλείται να παίξει για την επίτευξη της κοινωνικής ευημερίας και την σύγκλιση των κοινωνικών ανισοτήτων, κινούμενη στα

πλαίσια ενός βραχυπρόθεσμου προγραμματισμού και ενός μεσοπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού της αντιμετώπισης των μεγάλων κοινωνικών προβλημάτων σε τοπικό επίπεδο. Η σχέση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την κοινωνική πολιτική είναι αυτονόητη και η άσκηση της οφείλει να εμπεριέχεται στα καθήκοντα των σημερινών Δήμων σε τέτοιο βαθμό που να είναι τόσο αποκλειστική όσο και η έκδοση μιας απλής ληξιαρχικής πράξης.

Οι οργανισμοί της Αυτοδιοίκησης αποτελούν τους κύριους εκφραστές των τοπικών κοινωνιών και των πολιτών και καλούνται να διαδραματίσουν με την δράση τους τον κυριότερο και σημαντικότερο ρόλο της ύπαρξής τους αντιμετωπίζοντας νέες προκλήσεις έξω και πέρα από την κεντρική εξουσία, αναδεικνύοντας και προωθώντας ευαίσθητα και δυνατά θέματα, όπως αυτό της Κοινωνικής Πολιτικής. Η δημοτική αρχή οφείλει και μπορεί πλέον να αναλάβει την πρωτοβουλία για να διαμορφώσει και να υλοποιήσει πολιτικές και προγράμματα που θα στοχεύουν στην βελτίωση των παρεχόμενων πρωτοβάθμιων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας σε επίπεδο Δήμου. Αποτελεί αναμφισβήτητο χρέος και αναπόσπαστο κομμάτι της δράσης της για να μπορεί να είναι αποτελεσματική η αναζήτηση και η πρόταση νέων σχεδίων κοινωνικών αλλαγών, η λήψη ριζικών πολιτικών αποφάσεων, η προώθηση της διαδημοτικής συνεργασίας και ο θεσμικός έλεγχος της κοινωνικής ανάπτυξης.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση διαθέτει το πιο ισχυρό όπλο απέναντι στο κοινωνικό ρήγμα και την οποιαδήποτε μορφή κοινωνικής απόκλισης μιας και η ίδια είναι κομμάτι του τρίπτυχου πλέγματος που περιλαμβάνει την πόλη, τον πολίτη και το πρόβλημα. Της παρέχεται η δυνατότητα της αμεσότητας, της καταπληκτικής αίσθησης να αφουγκράζεται τις ανάγκες, τους προβληματισμούς και τις προσδοκίες των δημοτών στον οποίων την συνειδηση έχει πλέον εδραιωθεί η αντίληψη μετατόπισης του κέντρου βάρους άσκησης της κοινωνικής πολιτικής από το κεντρικό κράτος στο τοπικό επίπεδο, αποκτώντας έτσι μεγαλύτερες απαιτήσεις προς αυτό. Από την άλλη μεριά μπορεί πιο εύκολα να τους κινητοποιήσει σχετικά με τις δράσεις κοινωνικής εργασίας και να τους ενημερώσει για να συνθέσουν και αυτοί με την εθελοντική προσφορά τους την παλέτα της κοινωνικής συνοχής και ομόνοιας.

Η Τοπική Διοίκηση αποδέχεται την πρόσκληση προσπαθώντας να αξιοποιήσει δεδομένες δυνατότητες και να αναπτύξει, έστω και αποσπασματικά, προγράμματα και υπηρεσίες. Η πιλοτική λειτουργία Κοινωνικής Υπηρεσίας σε κάποιους δήμους καθώς και η ανάπτυξη δραστηριοτήτων στα πλαίσια Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και προγραμμάτων αποτελούν τα πρώτα δείγματα της δυνατότητας αποτελεσματικής

παρέμβασης στην πρόληψη και την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων καθώς και στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Η δομή και η οργάνωση των κοινωνικών υπηρεσιών συνδέεται άμεσα με την προώθηση της αποκέντρωσης στην κοινωνική πολιτική και την διεύρυνση της κοινωνικής λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

1.3. ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Για την οργάνωση των κοινωνικών υπηρεσιών υπάρχουν δυο θεωρητικά πρότυπα. Το πρώτο είναι γνωστό ως **υπολειμματικό πρότυπο** κοινωνικής πρόνοιας και το δεύτερο ως **θεσμικό**.

Το υπολειμματικό πρότυπο εκφράζει την αντίληψη ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες αφορούν μόνο τα ευπαθή μέλη της κοινωνίας, που βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική κατάσταση, δεν έχουν οικογένεια ή η οικογένεια αδυνατεί να αντεπεξέλθει στα καθήκοντα της. Ο ρόλος του κράτους είναι επικουρικός, δηλαδή έχει έναν περιορισμένο ρόλο παρέμβασης στην ζωή των ατόμων και των οικογενειών.

Το υπολειμματικό είναι ένα στατικό πρότυπο κοινωνικής πρόνοιας, περιορίζει όχι μόνο την ποικιλία και το είδος αλλά και την έκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών, οι οποίες προορίζονται μόνο για εκείνους που δεν μπορούν από μόνοι τους να καλύψουν τις ανάγκες τους. Το υπολειμματικό πρότυπο ανάπτυξης και παροχής υπηρεσιών συνδέεται με την αρχή της επιλεκτικότητας, δηλαδή οι κοινωνικές υπηρεσίες παρέχονται σε επιλεγμένα άτομα. Αυτό το γεγονός όμως αρχικά οδηγεί στο διαχωρισμό των πολιτών, σε βάρος εκείνων οι οποίοι χρησιμοποιούν τις κοινωνικές υπηρεσίες και στη συνέχεια ενισχύει τον κοινωνικό στιγματισμό. Ένα άλλο πρόβλημα είναι ότι για τις υπηρεσίες εκείνες οι οποίες εξυπηρετούν τα ασθενέστερα οικονομικά στρώματα και τις μη προνομιούχες ομάδες του πληθυσμού δεν υπάρχει πολιτική υποστήριξη και συνεπώς επαρκής χρηματοδότηση. Γι' αυτό είναι γνωστό ότι κοινωνικές υπηρεσίες για άτομα χαμηλού εισοδήματος είναι υπηρεσίες χαμηλού επιπέδου ποιότητας.

Το δεύτερο πρότυπο οργάνωσης κοινωνικών υπηρεσιών, γνωστό ως **θεσμικό μοντέλο** εκφράζει την αντίληψη ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες αφορούν όλους τους πολίτες και αποτελούν έκφραση των δικαιωμάτων των πολιτών. Αυτό βέβαια δεν

σημαίνει ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες θα πρέπει να αγνοούν το γεγονός ότι κάποιιο έχουν μεγαλύτερες οικονομικές ανάγκες και συνεπώς πρέπει να επωφελούνται με τρόπο που οι ανάγκες τους να καλύπτονται ουσιαστικά. Το κύριο χαρακτηριστικό του θεσμικού προτύπου είναι ο αναδιανεμητικός ρόλος, αυτοί δηλαδή που ωφελούνται δεν είναι μόνο εκείνοι οι οποίοι πληρώνουν ανάλογα για τις υπηρεσίες που χρησιμοποιούν. Το θεσμικό πρότυπο ανάπτυξης κοινωνικών υπηρεσιών συνδέεται με την αρχή της καθολικότητας, δηλαδή καλύπτουν τις ανάγκες ολόκληρου του πληθυσμού και με αυτόν τον τρόπο εξαφανίζεται το φαινόμενο του στιγματισμού όσων χρησιμοποιούν τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας.

1.4. ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

- 1) **Προστασία ατόμων με διάφορες μορφές ανικανότητας.** Άτομα τα οποία είτε λόγω ηλικίας, είτε διανοητικής ή σωματικής αναπηρίας είτε αλκοολισμού και άλλων καταστάσεων χρειάζονται προστασία αφ' ενός και αφ' ετέρου κάποια υπηρεσία η οποία αναλαμβάνει την νομική ευθύνη για να προωθήσει τα δικαιώματά τους.
- 2) **Ενημέρωση και βοήθεια προς το κοινό** ώστε να μπορεί με βάση την παρεχόμενη πληροφόρηση να γνωρίζει ποιες κοινωνικές υπηρεσίες υπάρχουν και ποια η σημασία της παροχής τους.
- 3) **Ανάπτυξη της κοινωνικής ευθύνης και λειτουργικότητας των πολιτών** με προγράμματα και υπηρεσίες οι οποίες αποσκοπούν στην υποστήριξη της οικογένειας, την κοινωνική ψυχαγωγία και την υγεία.
- 4) **Προώθηση της νομοθεσίας και των κοινωνικών παρεμβάσεων** με σκοπό την παροχή ίσων ευκαιριών στους πολίτες. Συχνά ο μηχανισμός της αγοράς δεν δίνει σε όλους τις ίδιες ευκαιρίες για αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους, αυτό καταπολεμείται μέσα από διάφορες κοινωνικές υπηρεσίες.
- 5) **Θεσμοθέτηση μέτρων για την στοιχειώδη οικονομική επάρκεια.** Ένα μεγάλο μέρος των κοινωνικών υπηρεσιών στοχεύει στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης ατόμων και ομάδων οι οποίες δεν έχουν την δυνατότητα, μέσα από τους μηχανισμούς της αγοράς να εξασφαλίσουν μια οικονομική ανεξαρτησία. Η επίτευξη των στόχων αυτών πρέπει επίσης να διασφαλίζει τα βασικά δικαιώματα των ατόμων και ομάδων που χρησιμοποιούν και επωφελούνται από τις κοινωνικές υπηρεσίες.

Τέτοια δικαιώματα είναι η ελευθερία επιλογής, η μείωση της γραφειοκρατικής διαδικασίας και η οικονομική αποτελεσματικότητα.

1.5. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ Κ.Π.

Οι Δήμοι έχουν δυνατότητα να οργανώνουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες σε διάφορες κοινωνικές ομάδες με τις ακόλουθες μορφές :

Οι Ο.Τ.Α. έχουν τη δυνατότητα να συστήσουν **κοινωνική υπηρεσία** με τροποποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού Υπηρεσιών τους (Ε.Κ.Υ.), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.1188/81 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), η οποία να αναπτύσσει τις δραστηριότητες εκείνες που δεν καλύπτονται από τα νομικά πρόσωπα ειδικών σκοπών (π.χ. παροχές συμβουλών, διοργανώσεις εκδηλώσεων, υπηρεσίες ενημερωτικού χαρακτήρα, σχεδιασμό, εφαρμογή προγραμμάτων κλπ). Βέβαια , στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να υπάρξει ειδική επιχορήγηση. Τα έξοδα της υπηρεσίας αυτής καλύπτονται από τα γενικά έσοδα των Ο.Τ.Α.

Με τη σύσταση ενός **αυτοτελούς νομικού προσώπου** με τους ίδιους σκοπούς (Κέντρου παροχής κοινωνικών υπηρεσιών), το οποίο μπορεί να έχει τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ., δηλαδή δημοτικής επιχείρησης ή αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας (άρθρο 11 παρ.3 ν.2072/92), μαζί όμως με άλλα νομικά πρόσωπα αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

1.6 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ (Δ.Κ.Κ.)

Σύμφωνα με το **άρθρο 24** παρ.1 εδ.η και θ «στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. ανήκουν η κατασκευή και η συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών κέντρων νεότητας και παιδικών χαρών και η κατασκευή κάθε δημοτικού ή κοινοτικού κτιριακού έργου που προορίζεται για οποιονδήποτε κοινωφελή σκοπό...»

Σύμφωνα με το **άρθρο 25** παρ.1 «Ο Δήμος ή η Κοινότητα μπορεί να αναπτύσσει και κάθε άλλη δραστηριότητα που δεν ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του να προάγει τα κοινωνικά συμφέροντα των δημοτών , δηλαδή να

προστατεύει την ζωή και τα υλικά αγαθά των κατοίκων από βίαια ή έκτακτα περιστατικά, να ελέγχει αν τηρούνται οι διατάξεις που αφορούν την καθαριότητα, την ύδρευση, την μόλυνση του περιβάλλοντος, την προστασία του υπόγειου υδάτινου δυναμικού, την εκπομπή καυσαερίων και την υποβολή μηνύσεων για τυχόν παραβάσεις και ιδίως να ιδρύει παιδικούς, βρεφικούς, βρεφονηπιακούς σταθμούς και άλλα νομικά πρόσωπα για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, όπως κέντρα ψυχαγωγίας και αναψυχής για τους ηλικιωμένους, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία, κέντρα ανοικτής περίθαλψης ηλικιωμένων και να φροντίζει για τη λειτουργία τους.»

Οι όροι και οι προϋποθέσεις σύστασης κοινωνικών ιδρυμάτων προβλέπονται στα άρθρα 174 επ. Δ.Κ.Κ.

Σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ.1 Δ.Κ.Κ. «το δημοτικό συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για την ίδρυση και λειτουργία παιδικών, βρεφικών και υγειονομικών σταθμών και γενικά κέντρων που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες, καθώς και για τη σύσταση και λειτουργία δημοτικών ιδρυμάτων και δημοτικών νομικών προσώπων.»

Το άρθρο 189 του Δ.Κ.Κ. ορίζει ότι «Με απόφαση του υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, επιχορηγούνται κάθε έτος, Δήμοι ή Κοινότητες, τοπικές ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων, καθώς και τα κέντρα ανοικτής προστασίας ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης, για σκοπούς και δραστηριότητες αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Η επιχορήγηση αυτή αποτελεί τακτικό έσοδο και καλύπτει ανάγκες λειτουργίας, απόκτησης οικοπέδων, κατασκευής των εγκαταστάσεων και αγοράς αναγκαίου εξοπλισμού.»

Το άρθρο 245 του Δ.Κ.Κ. ορίζει ότι «οι Ο.Τ.Α. μπορούν μετά από απόφαση των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων να παρέχουν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις για την αντιμετώπιση εκτάκτων και σοβαρών αναγκών, είδη διαβίωσης ή περίθαλψης ή χρηματικά βοηθήματα σε οικονομικά αδύνατους.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

2.1. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

2.1.1. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Στην κλασική εποχή –χωρίς να αγνοείται ο διαχωρισμός των ανθρώπων σε ελεύθερους πολίτες και δούλους και σύμφωνα με την διάρθρωση τις κοινωνίας κατά την δεδομένη χρονική στιγμή - υπάρχει οργάνωση του θεσμού της πρόνοιας. Η εκδήλωση στοργής και φροντίδας επιβάλλεται ακόμα και για τους ξένους (Ξένιος Δίας).

Η εκδήλωση φροντίδας και συμπαράστασης έγινε κοινωνική υποχρέωση, θεσμοθετήθηκε σε νόμους που η πολιτεία είχε ευθύνη να εφαρμόζει. Ο Λυκούργος στη Σπάρτη (800 π.χ.) θέσπισε μέτρα κοινωνικής πρόνοιας με την εκπαίδευση και την διατροφή των νέων από την πολιτεία, μοίρασε την γη (κλήρο) στους συμπολίτες του και αναγνώρισε την ισότητα των κοινωνικών τάξεων .

Ο Σόλωνας στην Αθήνα (630 π.χ.) και ο Περίανδρος στην Κόρινθο (668 π.χ.) εισήγαγαν μέτρα προοδευτικής φορολογίας, την κατάργηση των χρεών, γνωστή ως σεισάχθεια και τον αναδασμό της γεωργικής γης. Στη διάρκεια του χρυσού αιώνα της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, όπως στα γράμματα και τις τέχνες έτσι και στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας θεσμοθετούνται τα πιο προοδευτικά μέτρα κοινωνικής προστασίας. Με διάφορα νομοθετήματα του Περικλή ολοκληρώθηκε η κοινωνική νομοθεσία του Σόλωνα η οποία περιλάμβανε μέτρα για την προστασία των ορφανών και των χηρών, των πεσόντων στους πολέμους, την συνταξιοδότηση των αναπήρων και των γερόντων, την δωρεάν σίτιση στο πρυτανείο των ορφανών μαζί με τους στρατηγούς βουλευτές και ανθρώπους των γραμμάτων, την πρόσληψη των ανέργων στο δημόσιο για την εκτέλεση κοινωφελών έργων και ταυτόχρονα την καταπολέμηση της ανεργίας .

2.1.2. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

Η μελέτη του θεσμού της κοινωνικής πρόνοιας στο Βυζάντιο αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την κατανόηση των σύγχρονων θεσμών και μέτρων κοινωνικής πρόνοιας στην Ελλάδα.

Η ίδρυση του Βυζαντίου συνδέεται αφ' ενός με την αναγνώριση του Χριστιανισμού ως επίσημης θρησκείας της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας το 313 μ.Χ. και αφ' εταίρου με την αυξανόμενη σημασία του Ελληνικού πολιτισμού. Από ένα σημείο και μετά, θα ήταν δυνατόν να λεχθεί ότι η Βυζαντινή Αυτοκρατορία αποτελεί ένα συγκερασμό της Ελληνικής σκέψης και της Χριστιανικής θρησκείας.

Το Βυζάντιο σε αντίθεση από Ρώμη, δεν ενοποίησε σε καμία περίοδο την κοσμική με την εκκλησιαστική εξουσία παρά τους δεσμούς και κατά καιρούς υπερβολική επιρροή του Αυτοκράτορα στον Πατριάρχη ή και αντίστροφα, οι δύο σφαίρες εξουσίας ήταν ξεχωριστές, σε στενή όμως συνεργασία.

Ο διαχωρισμός αυτός της εξουσίας είχε ως προς τον τομέα της κοινωνικής προστασίας διάφορες επιπτώσεις. Η Εκκλησία ασκούσε το δικό της πολύπλευρο έργο, σύμφωνα με τη δική της θεολογική αντίληψη, ενώ το κράτος είχε και αυτό αναλάβει τις ευθύνες του για το προνοιακό έργο .

Παράλληλα με την Εκκλησία και το Κράτος διάφοροι άρχοντες ίδρυσαν κυρίως ιδρύματα ή συντηρούσαν τέτοιες δραστηριότητες, όπως ξενώνες, νοσοκομεία, βρεφοκομεία κλπ. Η δράση τους αυτή φαίνεται μέσα από διάφορα συγγράμματα των πατέρων της εκκλησίας και από νομοθετήματα.

Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε το Μέγα Βασίλειο ως σημαντικότερο εκφραστή της πρωτοβυζαντινής παράδοσης, σχετικά με την αντίληψη για την φιλανθρωπία. Ο Βασίλειος αναλαμβάνει να αντιμετωπίσει τις ανάγκες των φτωχών, των ανήμπορων, των περαστικών και των ξένων. Ίδρυσε ένα συγκρότημα ιδρυμάτων, σχολών, εργαστηρίων, ξενώνων γνωστό ως Βασιλειάδα. Εκεί πολλοί από τους τροφίμους έβρισκαν ανάπαυση και παρηγοριά αλλά και την ευκαιρία να μάθουν κάποια τέχνη για να μπορούν να ζήσουν ως ανεξάρτητοι στην κοινωνία.

Ο Αυτοκράτορας Αλέξιος Α' έχτισε μια ολόκληρη πολιτεία για τη στέγαση τη σίτιση και την φροντίδα αναπήρων, τυφλών και ακρωτηριασμένων. Περιθωριακοί, όπως λεπροί, ανάπηροι και άτομα με ανίατες ασθένειες έβρισκαν θαλαπωρή και θεραπεία σε λεπροκομεία και άλλα ιδρύματα .

Σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες μπορεί να υποστηριχθεί με βεβαιότητα ότι τόσο η φιλανθρωπική όσο και η νοσοκομειακή φροντίδα αποτελούν χαρακτηριστικά στοιχεία του Βυζαντινού πολιτισμού. Αξίζει εδώ να αναφερθεί πως για τους Βυζαντινούς φιλανθρωπία σήμαινε αγάπη για τον συνάνθρωπο που έφτανε και μέχρι την θυσία .

Στην πρώτη βυζαντινή περίοδο οι κοινωνικές ανισότητες ήταν έντονες. Η διαφορά μεταξύ πλουσίων και φτωχών είναι τεράστια . Τόσο οι πατέρες της εκκλησίας όσο και ορισμένοι αυτοκράτορες είναι αντίθετοι με αυτό το κοινωνικό καθεστώς. Έτσι βλέπουμε τους ιεράρχες ενώ βοηθούν τους απόρους, τους αρρώστους και τους αδυνάτους αναγνωρίζουν τα αίτια της φτώχειας και της κοινωνικής αδικίας και τα καταδικάζουν. Πολλοί πατριάρχες πούλησαν ακόμα και σκεύη της εκκλησίας προκειμένου να ανακουφίσουν ανθρώπινες ψυχές από τον πόνο και την ταλαιπωρία . Έτσι από την εμφάνιση του Χριστιανισμού μέχρι το τέλος του Μεσαίωνα, οι αξίες του Χριστιανισμού επηρεάζουν τις αντιλήψεις για την άσκηση κάθε προνοιακής δραστηριότητας. Η δράση της εκκλησίας επισκιάζει κάθε άλλη μορφή κρατικής ή ιδιωτικής φιλανθρωπικής δραστηριότητας.

Τα μέτρα κοινωνικής πρόνοιας μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν:

- Συλλογή χρημάτων και διανομή τους στις χήρες και ορφανά,
- Φροντίδα για τους δούλους τους αιχμαλώτους τους φυλακισμένους,
- Πρόνοια για τους ανέργους, η οποία αποσκοπούσε στην ανεύρεση εργασίας μέσα από την εκμάθηση κάποιας τέχνης

Φιλανθρωπία ασκείται προς όλους όσοι έχουν ανάγκη. Η φιλανθρωπία είναι προνοιακή δραστηριότητα και ασκείται μέσα από ιδρύματα ως έκφραση συλλογικής ευθύνης. Οι πλούσιοι βυζαντινοί έκαναν δωρεές στα μοναστήρια τα οποία βοηθούσαν τους φτωχούς.

2.1.3.Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Από την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 μέχρι την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους το 1833 ακολουθεί μια περίοδος υποτέλειας για το Γένος. Δεν υπάρχουν πια αυτοκράτορες να ιδρύουν νοσοκομεία ούτε διατίθενται χρήματα από την Πύλη για την περίθαλψη των Ελλήνων. Έτσι η τοπική κοινότητα και η εκκλησία αναλαμβάνουν την άσκηση κοινωνικής πρόνοιας.

Η τοπική κοινότητα έχει την ευθύνη για την δημόσια υγιεινή , την φροντίδα για τους απόρους. Τις προσπάθειες της τοπικής κοινότητας βοηθούσαν και ιδιώτες, Έλληνες της διασποράς που πλούτιζαν στις παρούσιες του εξωτερικού χωρίς όμως να ξεχνούν τους σκλαβωμένους αδελφούς τους. Στην περίοδο αυτή η εκκλησία

συνέχισε το φιλανθρωπικό της έργο όπως και στην διάρκεια της βυζαντινής περιόδου χωρίς να διαθέτει τα οικονομικά μέσα που διέθετε παλαιότερα.⁴

2.1.4.Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1833-1921)

Η απελευθέρωση του Γένους από τους κατακτητές κόστισε όχι μόνο σε χρήμα αλλά και σε ανθρώπινες ζωές. Η κυβέρνηση στην προσπάθειά της να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της φτώχειας των αγωνιστών και των οικογενειών τους αποφάσισε να διανεμίει καλλιεργήσιμες εκτάσεις γης. Το μέτρο όμως αυτό είχε μικρή αποτελεσματικότητα .

Ιδιαίτερα αισθητή ήταν η εγκατάλειψη των ορφανών γι αυτό και ο πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδας Ιωάννης Καποδίστριας ίδρυσε διάφορα ιδρύματα παιδικής προστασίας .

Το κράτος δεν είχε οικονομική δυνατότητα για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής αφού χρηματοδοτούσε τους διαρκείς απελευθερωτικούς αγώνες. Το κύριο βάρος για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού το επωμίστηκε η εκκλησία παρακινώντας τους έλληνες της διασποράς να συνδράμουν σε έργα φιλανθρωπίας .

Το 1833 στην περίοδο βασιλείας του Όθωνα έγινε προσπάθεια αναδιοργάνωσης του κράτους. Η νομοθεσία αυτής της περιόδου δίνει αρμοδιότητες στους Δήμους σε θέματα κοινωνικής πρόνοιας .Για να αντιμετωπιστούν επείγοντα προβλήματα στέγασης σεισμοπαθών ,προσφύγων και αναπήρων αναγκάζεται το κράτος να αναλάβει εντονότερο ρόλο. Δημιουργήθηκαν μεγάλες οργανώσεις όπως το Πατριωτικό Ίδρυμα Προστασίας Και Αντιλήψεως (Π.Ι.Κ.Π.Α. 1914) για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών και προστασίας της παιδικής ηλικίας.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1922-1974)

Αμέσως μετά την κατάρρευση του Μικρασιατικού μετώπου ακολούθησε η «άτακτος φυγή» 1.500.000 ομογενών. Για όλους αυτούς έπρεπε να φροντίσει για την στοιχειώδη διατροφή, ένδυση, στέγαση αρχικά και στη συνέχεια εξεύρεση εργασίας, εκπαίδευση, επαγγελματική αποκατάσταση, υγειονομική φροντίδα, κλπ. Γι' αυτό το σκοπό συστάθηκε το Υπουργείο Υγιεινής, Πρόνοιας και Αντιλήψεως .

---

⁴ Π Σταθόπουλος «Κοινωνική Πρόνοια»

Εκτός από την κρατική μέριμνα σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν και οι φιλανθρωπικές οργανώσεις. Η ευελιξία με την οποία κινούνται οι ιδιωτικές οργανώσεις υπήρξε ευεργετικός παράγοντας στην τελική αντιμετώπιση των πολλαπλών προβλημάτων των προσφύγων. Μέχρι το 1930 το πρόβλημα αυτό απορρόφησε όλη την προσοχή και τα οικονομικά μέσα του Υπουργείου.

Στον τομέα της παιδικής προστασίας για όσα παιδιά δεν έχουν οικογένεια συνεχίζεται η ιδρυματική περίθαλψη στα ορφανοτροφεία. Το 1935 ιδρύονται για τα αστικά κέντρα οι Εθνικοί Παιδικοί Σταθμοί ενώ για τις αγροτικές περιοχές ιδρύονται τα Αγροτικά Νηπιοτροφεία.

Εδώ πρέπει να επισημάνουμε την μείωση των δραστηριοτήτων των Δήμων στον τομέα της Πρόνοιας αφού η Τ.Α. δεν είχε τους πόρους και την υποδομή να εκτελέσει προνοιακό έργο όπως προβλέπονταν από την νομοθεσία.

Πριν συνέλθει η χώρα από την συμφορά της Μικράς Ασίας ξέσπασε ο β' παγκόσμιος πόλεμος. Το 1941 η Ελλάδα υποδουλώνεται και αρχίζει η πείνα και η εξαθλίωση του λαού. Στην συνέχεια το 1944-1949 ο σπαραγμός του εμφυλίου προκαλεί ολοσχερή καταστροφή και δημιουργήθηκαν τεράστια προβλήματα που το Υπουργείο Πρόνοιας δεν μπορούσε να ανταποκριθεί.

Μεγάλοι διεθνείς οργανισμοί και κυρίως ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός έσωσαν τον Ελληνισμό από την πείνα και τις αρρώστιες αποστέλλοντας φάρμακα και τρόφιμα. Επίσης φιλανθρωπική δράση για την ανακούφιση των πασχόντων ανέλαβε και η Εκκλησία της Ελλάδος, διοργανώθηκαν συσσίτια σε όλες τις πόλεις και διανέμονταν φάρμακα.

Με την λήξη του πολέμου άρχισε το έργο ανασυγκρότησης της χώρας που εκπονήθηκε από τον Ο.Η.Ε. και χρηματοδοτήθηκε κυρίως από την Αμερικάνικη Κυβέρνηση. Έγιναν έργα υποδομής στις συγκοινωνίες, τη γεωργία, την βιομηχανία και στον τομέα των υπηρεσιών. Στον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας έγινε αναδιοργάνωση του Υπουργείου και συστάθηκαν τα ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ως Ν.Π.Δ.Δ. αρχικά και από το 1948 ως υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας.

Το 1948 η Χ.Ε.Ν. Ελλάδας ίδρυσε τη δεύτερη σχολή Κοινωνικής Εργασίας και το 1957 η Εκκλησία της Ελλάδας ίδρυσε τη σχολή Διακονισσών. Η Εταιρία Προστασίας Ανηλίκων Αθηνών ίδρυσε το 1960 τη σχολή Κοινωνικής Εργασίας.⁵

---

⁵ Π. Σταθόπουλος «Κοινωνική Πρόνοια»

Εκτός από τα προγράμματα τα πολλά ιδρύματα ανοικτής και κλειστή Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας που λειτουργεί μέχρι και σήμερα χρηματοδοτούμενος από το Προϋπολογισμό του κράτους. Ο οργανισμός αυτός ανέπτυξε και άλλες δραστηριότητες μια από αυτές είναι το «Βασιλικό Εθνικό Ίδρυμα» Β.Ε.Ι. που σήμερα είναι γνωστό σαν Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας και ξεκίνησε πολλά προγράμματα Κοινωνικής Ανάπτυξης, μορφωτικού, καλλιτεχνικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα κυρίως σε αγροτικές περιοχές .

Παρά τις όποιες κριτικές τα ιδρύματα αυτά βοήθησαν στην κάλυψη των αναγκών και την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων της εποχής εκείνης αλλά αποτέλεσαν τον βασικό κορμό δικτύου Υπηρεσιών Κοινωνικής Προστασίας στη χώρα μας .

Στη δεκαετία του 1950 ιδρύθηκαν επίσης διάφορες πρότυπες κοινωνικές υπηρεσίες όπως το κέντρο βρεφών «ΜΗΤΕΡΑ» και το ίδρυμα «ΘΕΟΤΟΚΟΣ» για την προστασία της άγαμης μητέρας και των βρεφών .

Η συμβολή του Β.Ε.Ι. και των διεθνών οργανώσεων, πέρα από την παροχή υπηρεσιών συνίσταται επίσης και στο γεγονός ότι σχεδίασαν τα διάφορα προγράμματα με βάση την διεθνή εμπειρία. Συγκεκριμένα έδωσαν έμφαση στην εξοιδρωματική φροντίδα και την αποϊδρωματοποίηση, την οικονομική και κοινωνική αποκατάσταση, την αυτενέργεια και αποκατάσταση, και αυτάρκεια των εξυπηρετούμενων .

Στη διάρκεια της δεκαετίας του 1960 ρυθμίστηκε το θέμα της στέγασης με προγράμματα αυτοστέγασης και προγράμματα κατασκευής «λαϊκών» πολυκατοικιών. Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας αναγνωρίζοντας την ανάγκη για την στελέχωση των υπηρεσιών του με ειδικευμένο προσωπικό, συνέστησε θέσεις κοινωνικών λειτουργών για τις κεντρικές και περιφερειακές του υπηρεσίες .

Στη διάρκεια της δικτατορίας δεν ελήφθησαν μέτρα ούτε έγινε και καμία μεταρρύθμιση του χαώδους ασφαλιστικού συστήματος της χώρας. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει, ότι δεν ελήφθησαν κάποια μέτρα κοινωνικής προστασίας, την εποχή εκείνη μάλιστα θεσμοθετήθηκαν κάποια μέτρα για τους ηλικιωμένους που αποτελούν ακόμα και σήμερα το πλαίσιο για την παροχή προστασίας τέτοιου είδους.

ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1975- σήμερα)

Με την εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας το 1974 αρχίζει μια νέα εποχή για την χώρα. Ξεκινάει διαδικασία εκσυγχρονισμού και ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή

Κοινότητα. Γίνονται προσπάθειες οικοδόμησης ενός κράτους δικαίου και κοινωνικής προστασίας γενικότερα.

Η οικονομία παραμένει στάσιμη, η ανεργία σημειώνει άνοδο οι δυνατότητες για την χρηματοδότηση του κράτους πρόνοιας είναι περιορισμένες. Σημειώνονται δημογραφικές αλλαγές, ο πληθυσμός γερνάει αυτό έχει επιπτώσεις όσον αφορά τον τομέα της κοινωνικής προστασίας :

- Αύξηση της ζήτησης για παροχή ιδρυματικής και εξωιδρυματικής φροντίδας για τα ηλικιωμένα άτομα .
- Επιβάρυνση του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης
- Μεγαλύτερο κόστος για τις δαπάνες της κοινωνικής ασφάλισης
- Αύξηση της ζήτησης για παροχή συμβουλευτικών κοινωνικών υπηρεσιών σε άτομα και οικογένειες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες .

Οι ασφαλιστικοί φορείς διακρίνονται ανάλογα με τους κινδύνους που καλύπτουν σε κύριας ασφάλισης και επικουρικής ,ασθένειας και πρόνοιας.

Από τις αρχές τις δεκαετίας του 1980 η πολιτική των κυβερνήσεων στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης έχει πέντε στόχους :

- Την αύξηση των κατώτατων επιπέδων συντάξεων
- Την εξασφάλιση ενός ελάχιστου ύψους μηνιαίας σύνταξης για όλους τους αγρότες
- Ασφάλιση για ολόκληρες κατηγορίες ομογενών
- Στον υπολογισμό των συντάξεων υπήρχε αυτόματη τιμαριθμική αύξηση ώστε να περιορίζεται η απώλεια του εισοδήματος .
- Θεσμοθέτηση της διαδοχικής κοινωνικής ασφάλισης .

Στο ασφαλιστικό σύστημα υπάρχουν βασικές αδυναμίες οι οποίες σχετίζονται με τους εξής παράγοντες :

- Την πληθώρα των ασφαλιστικών ταμείων έτσι ώστε ένα μεγάλο ποσό σπαταλάτε για διοικητικά έξοδα
- Την διαφοροποίηση των κανόνων προστασίας και παροχών κατά φορέα ώστε κάποιες κατηγορίες ασφαλισμένων να τυγχάνουν εξαιρετικά ευνοϊκής μεταχείρισης .
- Την χρησιμοποίηση των ασφαλιστικών φορέων από το κράτος για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής χωρίς την αντίστοιχη αποζημίωση με αποτέλεσμα να οδηγούνται τα ταμεία σε προβληματικό καθεστώς.

- Την παροχή υπηρεσιών χαμηλού επιπέδου από ορισμένα ταμεία.

Ένας άλλος τομέας κοινωνικής πολιτικής ο οποίος αποτελεί αντικείμενο ενδιαφέροντος του κράτους είναι η κάλυψη στεγαστικών αναγκών του πληθυσμού παροχή στεγαστικών δανείων με ευνοϊκούς όρους από τον ΟΕΚ, καθώς και παροχή επιδότησης ενοικίου για οικογένειες με χαμηλό εισόδημα.

Τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί οι κοινωνικές δαπάνες με την εκταμίευση χρημάτων μέσα από προγράμματα της Ε.Ε. που σκοπό έχουν την άμβλυνση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της Ε.Ε. και την κοινωνική συνοχή τους.

2.2.ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ζούμε σε μια εποχή που λόγω της παγκοσμιοποίησης πρέπει να προσαρμόσουμε τις απαιτήσεις μας και της προσδοκίες μας σε πολύ χαμηλό επίπεδο. Τούτη η παραδοχή προβάλλεται ως μονόδρομος και εκφράζεται ως «νέα τάξη πραγμάτων» σαν μια αδυσώπητη δύναμη που επιτίθεται εναντίον των αδυνάτων. Η παραπάνω αντίληψη δημιουργεί μια ψευδή άποψη για το τι συμβαίνει και τι μπορούμε να κάνουμε εάν δεν μας αρέσει αυτό που συμβαίνει.

Είναι αλήθεια ότι ζούμε σε μια εποχή που έχει ενταθεί το φαινόμενο της αβεβαιότητας και έχουν χαρακτηριστικό παράδειγμα τόσο στη διάχυση των νέων τεχνολογιών, όσο και στην επικράτηση νέων μεθόδων και αντιλήψεων παραγωγής. Η καταστροφή θέσεων εργασίας και η ελλιπής δημιουργία νέων, η απαξίωση των δεξιοτήτων και οι νέες δεξιότητες που απαιτούνται, όλα αυτά δημιουργούν αβεβαιότητες και ανασφάλειες, φαινόμενα που εξετάζονται από κοινωνικούς επιστήμονες και οικονομολόγους.

Η άλλη όψη της σύγχρονης ανασφάλειας είναι οι αλλαγές που συντελούνται στην ιδιωτική ζωή του καθενός. Αναφορές πάνω σε αυτό γίνονται με τη μορφή κινδυνολογίας. Ακούγονται πολλά για το τέλος της οικογένειας και της ανθρωπιάς, λέγεται ότι η επέλαση της παγκόσμιας αγοράς ξεριζώνει τους δεσμούς ανάμεσα στις κοινότητες και τους ανθρώπους. Στην ουσία όπως αλλάζει το εξωτερικό περιβάλλον αλλάζουν και οι άνθρωποι καθώς και ο τρόπος που αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους και τους άλλους.

Για να δημιουργηθεί ένα κοινωνικό κράτος υψηλών προδιαγραφών πρέπει να υπάρχει μια οικονομία με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εξεύρεση των αναγκαίων

πόρων για την οικοδόμηση του κράτους πρόνοιας αποτελεί αντικείμενο μιας εσωτερικής επιλογής που κάνουν οι ίδιες οι κοινωνίες. Ήταν και συνεχίζει να είναι θέμα αναδιανομής των εισοδημάτων και των πόρων. Αν ενδιαφέρονται για ένα αξιοπρεπές κοινωνικό κράτος θα πρέπει να φροντίσουν να μοιράσουν το κόστος δια της φορολογίας και όλων των άλλων γνωστών εργαλείων. Τα διλήμματα της αναδιανομής ήταν πάντα δύσκολα και η παγκοσμιοποίηση δεν μεταβάλλει το πλαίσιο αυτό.

Είναι φανερό πως τον καιρό της παγκοσμιοποίησης οι διεθνείς αγορές ασκούν πιέσεις πειθαρχίας προς της εθνικές οικονομίες. Η παγκοσμιοποίηση επιβάλλει στις κοινωνίες να ανταγωνίζονται και να προσαρμόζονται στη διεθνή αγορά. Η στρατηγική που θα ακολουθηθεί αποτελεί προϊόν της κάθε κοινωνίας. Άλλες επιλέγουν το «πολυτελές σενάριο» κοινωνικού κράτους, οικοδομών απαιτητικές και σύνθετες δομές κοινωνικής στήριξης που συμβάλουν στη δημιουργία νέων δεξιοτήτων και τεχνολογιών. Άλλες πάλι επιλέγουν το «σενάριο της φθηνιάς» δηλαδή ανταγωνιστική διαδρομή που μετακυλύει το κόστος στις πλάτες των πλέων αδυνάτων. Σε αυτές τις κοινωνίες λοιπόν δεν φταίει η παγκοσμιοποίηση αλλά οι προτεραιότητες τους και όλα τα υπόλοιπα είναι προφάσεις.⁶

---

⁶Α.Μαράτου-Αλιμπραντή «Οικογένειες και κράτος πρόνοιας στην Ευρώπη»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η Ευρώπη διέρχεται μια περίοδο μετάβασης: Από το πατροπαράδοτο κοινωνικό μοντέλο του «κράτους φροντίδας» ή «κράτους φύλακα» το οποίο παρουσιάζεται αρχικά στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, σε ορισμένες χώρες της Ευρώπης, μεταβαίνουμε σε ένα νέο μοντέλο Κοινωνικής Πολιτικής⁷.

Έντονη είναι σ' αυτή τη φάση η ανάγκη για την διαμόρφωση ενός νέου προτύπου όπου η οικονομική διάσταση και ανάπτυξη θα συνυπάρχει με την κοινωνική.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της μετάβασης αυτής δεν αρκέστηκαν σε συστάσεις και προτάσεις ούτε παραπέμφθηκαν άπλα στην συνεργασία μεταξύ των Κρατών Μελών και του περιορισμού του ρόλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε μελέτες, γνωμοδοτήσεις και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των μελών (άρθρο 118) όπως είχε προηγηθεί στο παρελθόν αλλά επιπρόσθετα στηλοβάτησαν σε μια νέα φιλοσοφία ταυτόχρονης ικανοποίησης των θεμελιωδών, παραδοσιακών, κοινωνικών δικαιωμάτων και των οικονομικών αρχών για κοινωνική συνοχή, αλληλεγγύη, ποιότητα ζωής, εξάλειψης κάθε είδους ανισότητας και κοινωνική ευμάρεια.

Τα κοινωνικά προβλήματα είναι μια πραγματικότητα που αντιμετωπίζουν είτε σε μικρό είτε σε μεγάλο βαθμό όλες οι χώρες ; διαφαίνονται όμως μεγαλύτερα και οι συνέπειες τους εντονότερες μέσα με μια οικονομική ένωση, ιδιαίτερα όταν στην τελευταία συμμετέχουν χώρες με διαφορετικό επίπεδο και ρυθμούς ανάπτυξης. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών είναι απαραίτητη η παρέμβαση δημοσίων φορέων είτε υπό τη μορφή ενιαίας κοινοτικής πολιτικής είτε μέσω του συντονισμού των εθνικών κοινωνικών πολιτικών⁸. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έμεινε αδιάφορη απέναντι στις κοινωνικές αναζητήσεις των ευρωπαίων πολιτών, γι' αυτό τόσο οι αρχικές Συνθήκες όσο και οι μετέπειτα πράξεις των οργάνων της Ένωσης ασχολήθηκαν σταδιακά με τα κοινωνικά προβλήματα της Κοινότητας.

⁷ Atkinson, 1989, 1992 Barr, 1993 Commission Green Paper, 1993 Υφαντόπουλος, 1994

⁸ Διακρατική και υπερεθνική συνεργασία, Τσουντας – Πανάγος

Είναι γεγονός ότι η βάση για τον προγραμματισμό τέτοιων ενεργειών προϋπάρχει αφού η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είχε αναλάβει δέσμευση από παλιά μιας και ήδη στο προοίμιο της ιδρυτικής συνθήκης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Ρώμη 1957) εκφράζεται η πρόθεση των ιδρυτών της Ε.Ο.Κ. να επιδιωχθεί *"η σταθερή βελτίωση των συνθηκών ζωής και εργασίας"* καθώς και να εξασφαλισθεί με κοινή δράση η οικονομική και κοινωνική πρόοδος. Οι επιδιώξεις αυτές εγκαθιδρύονται με 11 άρθρα της Συνθήκης (τα άρθρα 117-128) που εκθέτουν τις βασικές αρχές της Κοινωνικής Πολιτικής της Κοινότητας. Η φιλοσοφία όμως ότι η κοινωνική ευημερία και η πρόοδος θα επιτευχθεί ως φυσικό επακόλουθο της οικονομικής ανάπτυξης διαψεύστηκε από την ίδια την πραγματικότητα και οι εξελίξεις δεν δικαιώσαν την αισιοδοξία των ιδρυτών της Ε.Ο.Κ εκείνη την περίοδο.

Η ανάγκη ύπαρξης μιας δυναμικής, ανεξάρτητης Κοινωνικής Πολιτικής εμφανίστηκε κατά την διάρκεια της πετρελαϊκής κρίσης οδηγώντας πολλούς αρχηγούς των κυβερνήσεων των Κρατών Μελών της Κοινοτήτάς σε πιο δραστικές παρεμβάσεις στην **συνδιάσκεψη κορυφής της Χάγης (1969)** διακηρύσσοντας και υπερασπίζοντας για πρώτη φορά την άποψη ότι τα θέματα της Κοινωνικής Πολιτικής έχουν την ίδια σπουδαιότητα και βαρύτητα που έχει η υλοποίηση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Η επισφράγιση σε αυτό ήρθε με την **συνδιάσκεψη κορυφής των Παρισίων (1972)** κατά την οποία επιβεβαίωσαν την ανάγκη εφαρμογής ενός κοινοτικού προγράμματος κοινωνικής δράσης. Σημαντική αλλαγή που προέρχονταν από την εφαρμογή του προγράμματος αυτού , είναι οι μεταρρυθμίσεις που υπέστη το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο καθιστώντας το ως ένα ζωτικό κοινωνικοοικονομικό εργαλείο καθώς και η δραστηριότητα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Στη συνέχεια το Συμβούλιο υιοθέτησε ένα πρόγραμμα κοινωνικής δράσης την 21^η Ιανουαρίου 1974 (Ε.Ε.Ε.Κ. C13/I2.1.1974).

Η επόμενη ιστορικά μεταρρύθμιση της Κοινωνικής Πολιτικής, η οποία πρόσθεσε στη Συνθήκη το άρθρο 118.A αρχίζει να της δίνει μια νέα ώθηση που πραγματώνεται με την ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1986), και παρακινεί τα Κράτη – Μέλη να προάγουν τη βελτίωση ειδικότερα στους τομείς της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας και την οικονομική και κοινωνική συνοχή. Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη περιέχει ακόμα το αξιολογικό άρθρο 118.B στο οποίο καλεί την Επιτροπή να *"αναπτύξει το διάλογο μεταξύ των κοινωνικών εταίρων σε κοινοτικό*

επίπεδο, ο οποίος μπορεί να οδηγήσει, εφόσον οι εταίροι το επιθυμούν στη σύναψη συμβατικών σχέσεων”.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ανοβέρου, τον Ιούνιο του 1988 τόνισε τη σημαντικότητα της κοινωνικής διάστασης η οποία είναι απαραίτητη για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και την επίτευξη της κοινωνικοοικονομικής κοινοτικής προόδου. Οι αρχηγοί των Κρατών και Κυβερνήσεων (εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου) υιοθέτησαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Στρασβούργου το Δεκέμβριο του 1989 τον **«Κοινοτικό Χάρτη των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων»**. Ο Χάρτης αυτός θέτει επίσημα μία μινιμαλιστική βάση οικοδόμησης και διακήρυξης των θεμελιωδών δικαιωμάτων των απασχολουμένων ευρωπαϊών πολιτών χωρίς να προκύπτουν όμως για τα κράτη νομικές δεσμεύσεις. Αξιοσημείωτη παρουσιάζεται εξάλλου η δήλωση του προέδρου Delors, η οποία εκθέτει συνοπτικά την σημαντικότητα και την ιστορικότητα του κοινωνικού θεσμικού πλαισίου, αναφέροντας ότι *«Ο Κοινωνικός Χάρτης αποτελεί στο εξής το ουσιαστικό υπόβαθρο της κοινωνικής διάστασης του ευρωπαϊκού οικοδομήματος στο πνεύμα της Συνθήκης της Ρώμης όπως συμπληρώθηκε με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη»*.

Μια νέα κοινωνική δυναμική για την ανάπτυξη της ουσιαστικής Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Πολιτικής δημιουργήθηκε με την **Συνθήκη του Μάαστριχ το Φεβρουάριο του 1992**, η οποία αποτέλεσε αντικειμενικά την τροποποίηση της Συνθήκης της Ρώμης στο κοινωνικό τομέα αναβαθμίζοντας τους κοινωνικούς στόχους της Ευρώπης. Τα νέα στοιχεία που προσθέτονται πέραν της κοινής επιδίωξης για μία *«ολοένα στενότερη ένωση των λαών της Ευρώπης, όπου οι αποφάσεις θα λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στους πολίτες, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας»*, είναι επίσης αξιόλογα. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την επιδίωξη μιας πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος, τη συμβολή σε μια παιδεία και κατάρτιση υψηλού επιπέδου, την προσπάθεια ανάδειξης των πολιτισμών των Κρατών-Μελών και την επίτευξη ενός υψηλού επιπέδου προστασίας των ευρωπαϊών καταναλωτών.

Επιπρόσθετα, στον τομέα της Δημόσιας Υγείας με το άρθρο 129 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλείται να προωθήσει νέες στρατηγικές και να αναζητήσει το μέγιστο δυνατό συντονισμό της εθνικής πολιτικής υγείας καθώς επίσης και να ενθαρρύνει την διακρατική συνεργασία μεταξύ των Κρατών Μελών. Κάποια ακόμα πρωτοποριακά θέματα που έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με την κοινοτική ευρωπαϊκή πολιτική

εκείνης της περιόδου είναι τα θύματα των κοινωνικών ανισοτήτων, η φτώχεια και οι μετανάστες από τρίτες χώρες. Τέλος στο παράρτημά της Συνθήκης είναι προσαρτημένο το «Πρωτόκολλο για την Κοινωνική Πολιτική» με το οποίο τα Κράτη- Μέλη επιθυμούν να συνεχίσουν προς τη κατεύθυνση της Κοινωνικής Χάρτας του 1989 και συνομολογούν μεταξύ τους μια συμφωνία με αυτό το στόχο.

Η παγίωση των μηχανισμών που τέθηκαν με τη Συνθήκη του Μάαστριχ έγινε με την υπογραφή της Συνθήκης του Άμστερνταμ τον Οκτώβριο 1997 όπου προβλήθηκε μια νέα σειρά κοινωνικών κατευθύνσεων με την εισαγωγή ενός νέου τίτλου απασχόλησης, ο οποίος προβλέπει ότι η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο τομέα αυτό εγγράφεται στις κοινές κατευθυντήριες οικονομικές γραμμές και η απασχόληση λαμβάνεται υπόψη σε όλες τις κοινοτικές πολιτικές. Το δεύτερο πολύ σημαντικό στοιχείο της Συνθήκης του Άμστερνταμ είναι η συγκλίνουσα απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου να αποδεχθεί την ενσωμάτωση του κοινωνικού Πρωτοκόλλου στη Συνθήκη.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ εντόπισε νέους τομείς και μέσα δράσης και στοχεύει στις εξής προσδοκίες :

👇 Την συμπερίληψη και αναγόρευση της απασχόλησης σε θέμα κοινού ενδιαφέροντος. Ο νέος στόχος αποβλέπει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης χωρίς την αποδυνάμωση του ανταγωνισμού. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο στόχος μια νέα αρμοδιότητα, συμπληρωματική προς εκείνη των Κρατών Μελών αποβλέπει στην κατάρτιση «συντονισμένης στρατηγικής» και στη χάραξη κοινών κατευθυντήριων γραμμών .

👇 Την απαίτηση από τα Κράτη Μέλη και την Κοινότητα για καλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών απασχόλησης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέργια.

👇 Να αξιοποιήσει τον τίτλο περί Κοινωνικής Πολιτικής της Συνθήκης όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός και η καταπολέμηση των διακρίσεων.

👇 Τον καθορισμό ως κοινοτικού στόχου της ισότητας των ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Εν κατακλείδι οι ευρωπαϊκές Κυβερνήσεις δεσμεύτηκαν να εργαστούν για την επίτευξη ενός νέου στρατηγικού στόχου για την επόμενη δεκαετία: Να καταστεί η Ευρώπη η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που θα βασίζεται στη γνώση, ικανή να προσφέρει βιώσιμη ανάπτυξη, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις

εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Αυτό θα επιτευχθεί μόνο με μια κοινή στρατηγική που θα αποβλέπει στον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου, στην επένδυση στον άνθρωπο και στην καταπολέμηση κάθε είδους κοινωνικού αποκλεισμού.

Συνεπώς η Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική θα πρέπει να επαναπροσδιοριστεί και να εστιάσει το ενδιαφέρον της όχι μόνο στην διαμόρφωση ενός τυπικού κράτους πρόνοιας αλλά στην δημιουργία και εξασφάλιση ενός ενεργητικού ρόλου του ευρωπαίου πολίτη στο κοινωνικοοικονομικό σύστημα. Αυτό βέβαια δε σχετίζεται μόνο με την εξασφάλιση της εργασίας και κατ' επέκταση με την οικονομική ανάπτυξη αλλά κυρίως με *«την προώθηση και διαίωνιση της κοινωνικής ευαισθησίας στις αρχές της αλληλεγγύης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και συνοχής. Το μελλοντικό κράτος πρόνοιας δεν μπορεί να προστατεύει μονό το άτομο από τους κοινωνικούς κινδύνους αλλά πρέπει να διασφαλίζει ενεργούς κοινωνικούς ρόλους για όλους τους πολίτες κάθε ηλικίας, και αυτή την αρχή καλείται να υπερασπίσει η ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική»*.

3.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο δημιουργήθηκε με το άρθρο 123 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Ένωσης , στόχο να προάγει στο εσωτερικό της κοινότητας τη διευκόλυνση της απασχόλησης και τη γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα των εργαζομένων και να διευκολύνει την προσαρμογή στις βιομηχανικές αλλαγές και στην εξέλιξη των συστημάτων παραγωγής κυρίως μέσω της κατάρτισης και της επαγγελματικής αναπροσαρμογής. Το ταμείο διοικείται από την Επιτροπή, η οποία υποβοηθείται στο έργο της από επιτροπή αποτελούμενη από το αντιπροσώπους των κυβερνήσεων και των συνδικαλιστικών φορέων των εργαζομένων και των εργοδοτών των Κρατών – Μελών.

---

⁹ Υφαντόπουλος, (σελ. 678)

ΜΕΡΟΣ Β

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΦΟΡΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

1.1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο Δήμος Μεσσήνης έτσι όπως διαμορφώθηκε ύστερα από το νομοσχέδιο «Ι. Καποδίστριας» αποτελείται από **δεκατέσσερα (14) δημοτικά διαμερίσματα** και έχει έδρα την πόλη της Μεσσήνης. Η συνολική έκταση του Δήμου ανέρχεται στα 84.602 στρέμματα ενώ παρατηρείται το γεγονός ότι η έδρα του αντιπροσωπεύει και καλύπτει το 25% αυτής. Απέχει από την πρωτεύουσα του νομού, την Καλαμάτα μόλις 10 χιλιόμετρα και συνορεύει βορειοδυτικά με το Δήμο Ανδρούσας, δυτικά με το Δήμο Πεταλιδίου, βόρεια με το Δήμο Άρεος, ανατολικά με το Δήμο Θουρίας και τέλος νοτιοανατολικά με το Δήμο Καλαμάτας.

Γεωγραφικά δεσπόζει στο κέντρο του Μεσσηνιακού κόλπου με εκτεταμένη και αξιόλογη παράκτια ζώνη συνολικού μήκους περίπου είκοσι χιλιομέτρων η οποία δικαίως θεωρείται ως “Ελληνική κυανή ακτή” και έχει βραβευθεί με την γαλάζια σημαία της Ευρώπης. Εξίσου σημαντική είναι η ύπαρξη του υδάτινου συμπλέγματος του ποταμού Πάμισου που αποτελεί ένα πλεονέκτημα για την περιοχή και το οποίο έχει ενταχθεί στη ζώνη «Natura».

Από άποψη μορφολογίας του εδάφους ο Δήμος αποτελεί μια σύνθεση παραλιακών, πεδινών, και ημιορεινών εκτάσεων. Σαν ημιορεινά θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν τα δημοτικά διαμερίσματα Νεοχωρίου, Αριστομένους, Λευκοχώρας και Σπιταλίου, σαν παραθαλάσσια η Βελίκα και η Ανάληψη, ενώ τα υπόλοιπα διαμερίσματα μπορούν να χαρακτηριστούν ως πεδινά.

Ο Δήμος Μεσσήνης είναι ο **δεύτερος Δήμος σε πληθυσμό** στο Νομό Μεσσηνίας με **10.493 κατοίκους** (στοιχεία απογραφής του 2001) , οι οποίοι κατά την εαρινή περίοδο αυξάνονται περίπου κατά 50% εξαιτίας του τουριστικού ενδιαφέροντος που παρουσιάζει η περιοχή, μιας και διαθέτει περιοχές φυσικού κάλους και αξιοσημείωτα ιστορικά μνημεία.

Η οικονομία του Δήμου σήμερα βασίζεται κυρίως στον **αγροτικό τομέα** ενώ ταχύτατα αναπτύσσεται και ο τομέας των υπηρεσιών και του τουρισμού. Ο **οικονομικά ενεργός πληθυσμός** απαρτίζεται περίπου 6.000 άτομα. Το μεγαλύτερο μέρος των εργαζομένων απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής

καλλιεργώντας ελιές, σταφίδες, σύκα, αμπέλια και πατάτες. Ο δευτερογενής τομέας κινείται με φθίνοντα ρυθμό ανάπτυξης και εμφανίζεται ουσιαστικά με την μορφή επιχειρήσεων που ασχολούνται με τη μεταποίηση και τυποποίηση των αγροτικών προϊόντων, σε αντίθεση με τον τριτογενή τομέα που παρουσιάζει άνθιση και βελτιώνεται καθημερινά προσπαθώντας να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις των καιρών. Καταληκτικά, θα πρέπει να προσθέσουμε ότι ο Δήμος Μεσσήνης μαστίζεται όπως όλοι οι σύγχρονοι δήμοι από το **φαινόμενο της ανεργίας**, παρουσιάζοντας ένα αρκετά υψηλό ποσοστό σε σχέση με τον πληθυσμό του, το οποίο κυμαίνεται γύρω **στο 12%** και συνεχώς αυξάνεται.

Η έδρα του Δήμου είναι μια σύγχρονη πόλη χτισμένη στη δεξιά όχθη του ποταμού Πάμισου και αποτελεί αξιόλογο ιστορικό, εμπορικό και κοινωνικοοικονομικό κέντρο της περιοχής, συγκεντρώνοντας όλες τις υπηρεσίες και κατά συνέπεια διασφαλίζοντας την ομαλή εξυπηρέτηση των αναγκών του Δήμου. Λογική συνέπεια αυτού είναι η στενή σύνδεση και εξάρτηση, κυρίως οικονομική, που υπάρχει με τα υπόλοιπα 13 δημοτικά διαμερίσματα που της προσδίδουν μια νέα δυναμική και κίνητρα για ευρύτερη ανάπτυξη και πρόοδο.

1.2. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο Πανσανίας (150 π.Χ.) την αναφέρει με το όνομα “Λίμναι” εξαιτίας της ύπαρξης του ιερού της **Λιμνάτιδος Αρτέμιδος**. Αργότερα το 400 π.Χ. αποικίζεται από τους κατοίκους της Αρχαίας Μεσσήνης, όταν η τελευταία καταστρέφεται από τις ορδές του Αλάρικου. Ονομάζεται “Νέα Μεσσήνη” και καθίσταται έδρα της ομώνυμης Επισκοπής μέχρι το 1300, οπότε μεταφέρεται στην Ανδρούσα. Γύρω στα 900 μ.Χ. χτίζεται από τους Μελισσηνούς στη σημερινή θέση Πανυγηρίστρα ο Μελίπυργος.

Τα πλημμυρισμένα νερά του Πάμισου και του χειμάρρου Ρυάκα δημιουργούν γύρω από την οχυρωματική θέση Μεσσήνης την αίσθηση νήσου, απ όπου προέρχεται και το **προσωνύμιο της πόλης “ Νησί”**, ένα ιστορικό προσωνύμιο που το συναντούμε για πρώτη φορά σε κείμενα της Φραγκοκρατίας και επιβιώνει μέχρι τις μέρες μας.

Στην Εθνεγερσία του 1821, η Μεσσήνη μετέχει μεταξύ των πρώτων και μαζί με την Καλαμάτα επωμίζεται τα τεράστια έξοδα για την οργάνωση και την

εκγύμναση του στρατού, ενώ το 1825 θα ισοπεδωθεί από τον Ιμπραήμ. Το 1833 συνιστάται ξανά η Επισκοπή Μεσσήνης και το 1867 επαναφέρεται επισήμως η ονομασία της πόλεως ως Μεσσήνη. Η Μεσσήνη του μεσοπολέμου γίνεται η μούσα του εξαιρετού Μεσσηνιώτη λογοτέχνη Σωτήρη Πανταζή, ο οποίος θα συγγράψει το περίφημο μυθιστόρημα “Μεθυσμένη Πολιτεία” μέσα από το οποίο παρελαύνουν μια πλειάδα χαρακτηριστικών προσωπικοτήτων της παλιάς Μεσσήνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

2.1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το Χαϊδάρι αποτελεί σημαντικό τμήμα της Δυτικής Αττικής και πιστοποιείται σαν μια πόλη γεμάτη από ιστορικές μνήμες όλων των εποχών, από τον τρόπο που είναι σχισμένη στα δυο αφού τέμνεται τόσο έντονα και χαρακτηριστικά από την Λεωφόρο Καβάλας και επιπρόσθετα από το γεγονός ότι η φυσική του θέση υπογραμμίζεται από την ύπαρξη του Ποικίλου Όρους αποτελώντας παράλληλα **βασική είσοδο για την Μητρόπολη των Αθηνών**. Απέχει μόνο 9 χιλιόμετρα από το κέντρο της Αθήνας και συνορεύει βόρεια με το Δήμο Ασπροπύργου, ανατολικά με τους Δήμους Περιστερίου και Αιγάλεω, νότια με τους Δήμους Αγίας Βαρβάρας, Κορυδαλλού και Νίκαιας, νοτιοδυτικά με το Δήμο Περάματος και δυτικά με τον κόλπο της Ελευσίνας.

Ο Δήμος Χαϊδαρίου είναι ο **μεγαλύτερος ως προς την έκταση του μέσα στην Δυτική Αθήνα**. Διαθέτει συνολικά 22.800 στρέμματα, στα οποία συγκαταλέγονται σημαντικές εκτάσεις που ανήκουν στα δυο μεγάλα νοσηλευτήρια ψυχικών παθήσεων. Οι υπαρκτοί αλλά αδιαμόρφωτοι ελεύθεροι χώροι, ουσιαστικά το Ποικίλο Όρος, περιβάλλουν την δομημένη περιοχή προσφέροντας μοναδική προστασία και ανάσα στους διερχόμενους από το Θριάσιο και το Σχιστό ατμοσφαιρικούς ρύπους. Από άποψη μορφολογίας του εδάφους ο Δήμος χαρακτηρίζεται κυρίως ως **ημιορεινός** και καλύπτεται κατά 11.800 στρέμματα από δασώδης εκτάσεις ενώ τα υπόλοιπα 11.000 στρέμματα αποτελούν δομημένη περιοχή.

Το σύνολο του πληθυσμού του Δήμου ανέρχεται στους **47.437 κατοίκους** σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της Ε.Σ.Υ.Ε. του έτους 2001. Η οικονομία του Δήμου Χαϊδαρίου σήμερα βασίζεται **στον τριτογενή τομέα**, ο οποίος εξισώθηκε πλέον με τον δευτερογενή τομέα που κυριαρχούσε μέχρι πρόσφατα και εμφανίζεται ιδιαίτερα δυναμικός και αναπτυσσόμενος. Όσον αφορά, την διάρθρωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ο τομέας των υπηρεσιών και των επιχειρήσεων απορροφά το μεγαλύτερο κομμάτι του εργατικού δυναμικού με ένα σημαντικό ποσοστό της τάξεως του 50,3% ενώ ακολουθεί χωρίς μεγάλη απόκλιση ο τομέας της μεταποίησης με 44,7%. Η δυναμικότητα αυτή και η τάση για περαιτέρω ανάπτυξη στο Χαϊδάρι γίνεται σήμερα εμφανής και χωρικά, μιας και η παρουσία των ναυπηγείων στον Σκαρμαγκακά καθιστούν την πόλη σημείο αναφοράς σε επίπεδο

χώρας. Εντύπωση παρουσιάζει πάντως το γεγονός ότι ενώ η περιοχή ενδείκνυται για την ανάπτυξη καλλιεργειών και κτηνοτροφίας, μόνο το 0,2% του ενεργού πληθυσμού ασχολείται συστηματικά με αυτές τις δραστηριότητες.

Οικιστικά διαχωρίζεται σε πέντε συνοικίες και δεκαπέντε γειτονίες που δημιουργούν συνεκτικό οικιστικό τμήμα με ιστορικές καταβολές. Αξίζει να σημειωθεί ότι η σημερινή πόλη του Χαϊδαρίου αποτελεί τον πλέον ιστορικό οικισμό της Δυτικής Αθήνας, του οποίου ο **βασικός οικιστικός πυρήνας δημιουργήθηκε γύρω στο 1882**. Είναι δηλαδή η πρώτη περιοχή της Δυτικής Αθήνας που απέκτησε εγκεκριμένο σχέδιο και η μόνη που διαθέτει φανερά σημάδια ιστορίας που λειτουργούν σημειολογικά σαν πόλοι αναγνώρισης.

Σήμερα, θεωρείται η πλέον αστικοποιημένη περιοχή της γεωγραφικής ενότητας με τρόπο ανάπτυξης αντίστοιχο των συνοικιών του κέντρου. Διοικητικά εξαρτάται κυρίως από το Αιγάλεω και την Αθήνα που αποτελούν τους κυριότερους πόλους έλξης ενδιαφέροντος και εξυπηρητήσεων γενικά για τους κατοίκους.

Φωτο 1: Δημαρχείο Χαϊδαρίου

2.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

Το Χαϊδάρι πήρε το ονομά του από τη λέξη «Χαιδάρ» που είναι αραβικής προέλευσης και σημαίνει λιοντάρι, επειδή εκείνη την εποχή ήταν συχνό το φαινόμενο να στήνουν λιοντάρια (μαρμάρινα συνήθως) στις διαβάσεις και αφού ο γεωγραφικός αυτός χώρος ήταν ένα πέρασμα, ίσως να υπήρχε ένα λιοντάρι σε κάποιο σημείο μεταξύ Μονής Δαφνίου και Σκαραμαγκά.

Το 1924 το Χαϊδάρι ήταν μια πευκόφυτη έκταση εξαιρετικού κάλους. Αυτή του η φυσική ομορφιά θα γίνει αιτία για να εγκατασταθούν εκεί τα δυο μεγάλα **θεραπευτήρια ψυχικών παθήσεων**. Το Δρομοκαΐτιο εγκαινιάστηκε το 1887 σε

έκταση 325 στρεμμάτων με κληροδότημα του Χιώτη Τζώρτζη Δρομοκαϊτη, που είχε πεθάνει επτά χρόνια πριν και γίνεται αιτία να προσέλθουν στο Χαϊδάρι οι πρώτοι του κάτοικοι που ήταν κυρίως Χιώτες. Η ιστορία του κρατικού θεραπευτηρίου ψυχικών παθήσεων στο Δαφνί αρχίζει από το 1913, αλλά μόλις το 1928 μεταφέρονται εκεί οι πρώτοι εκατό ασθενείς και αρχίζει να λειτουργεί συστηματικά.

Το 1924 μετά την Μικρασιατική καταστροφή έρχονται στο Χαϊδάρι οι πρώτοι πρόσφυγες από το Τσακλαλί και τη Φώκεια και στην συνέχεια τρία χρόνια αργότερα ακολουθεί η εγκατάσταση ενός μεγάλου ρεύματος Ποντίων και Καππαδόκων με αποτέλεσμα την απαλλοτρίωση δύο χιλιάδων στρεμμάτων και την βαθμιαία αύξηση του πληθυσμού.

Αρχικά το Χαϊδάρι αποτελούσε τμήμα του Δήμου Αθηναίων και αποσπάστηκε από αυτόν το 1935 για να προσαρτηθεί στη νεοσύστατη τότε κοινότητα Αιγάλεω από την οποία αποχώρησε και αυτονομήθηκε τελικά διοικητικά στις 22 Μαΐου του 1947.

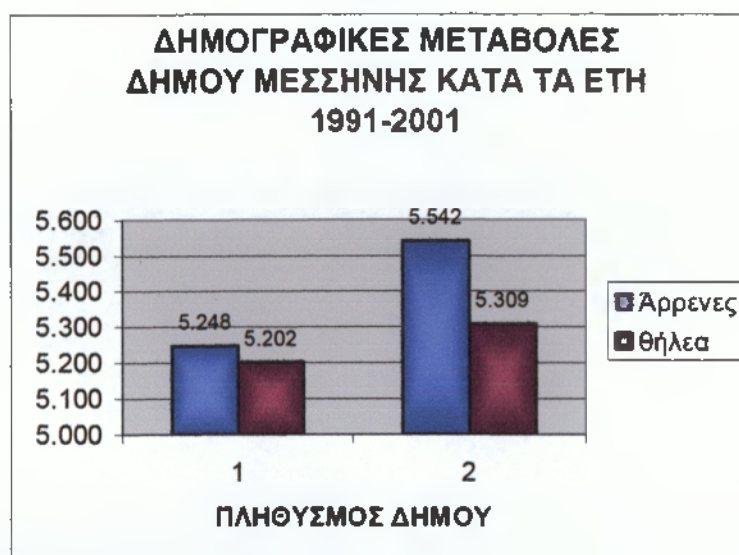
Την περίοδο της Κατοχής το Χαϊδάρι γράφει την δική του ιστορία μιας και το θρυλικό στρατόπεδο **BLOCK 15** εξελίσσεται σε ένα χώρο διαρκών **βασανιστηρίων, εκτελέσεων και απομόνωσης**. Σήμερα, ο Δήμος το έχει μετατρέψει από το Μάιο του 1997 σε **Μουσείο Εθνικής Αντίστασης**.

Όσον αφορά ορισμένα μνημεία ιδιαίτερου ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος ενδεικτικά αναφέρουμε το **Παλατάκι**, το οποίο βρίσκεται αριστερά της Εθνικής Οδού Αθηνών-Κορίνθου και οικοδομήθηκε στις αρχές του 19αι από τον αρχιτέκτονα Κλεάνθη για να καλύψει τις ανάγκες ως **εξοχική κατοικία του βασιλιά Όθωνα και της γυναίκας του Αμαλίας**, το ιερό της **Αφροδίτης στην Αφαία** το οποίο ανακαλύφθηκε το 1892 λίγο πριν τη γέφυρα του Σκαραμαγκά και την Ιερά Μονή Δαφνίου, το αναμφισβήτητα σημαντικότερο βυζαντινό μνημείο της Αθήνας και το αρχαιότερο χριστιανικό κτίσμα της Αττικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΣΣΗΝΗΣ ΚΑΙ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

Παρακάτω παρουσιάζονται τα δημογραφικά στοιχεία σύμφωνα με τα αποτελέσματα των απογραφών της Εθνικής στα έτη 1991 και 2001.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., απογραφή 1991 & 2001

Σημειώνεται ότι σ

1= Έτος 1991

2= Έτος 2001

Στο

Δήμου Μεσ

μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού αποτελείται από άνδρες οι οποίοι παρουσιάζουν τα τελευταία έτη μια αύξηση της τάξεως του 5,6% ενώ παράλληλα διαφαίνεται και μια προσθετική μεταβολή στις γυναίκες ύψους 2%.

Στη συνέχεια εκθέτονται τα πληθυσμιακά στοιχεία του Δήμου Χαϊδαρίου σύμφωνα με τα αποτελέσματα των απογραφών της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας κατά τα έτη 1991 και 2001.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Απογραφή 1991 & 2001

Σημειώνεται ότι στο παραπάνω διάγραμμα υπάρχουν οι εξής αντιστοιχίες:

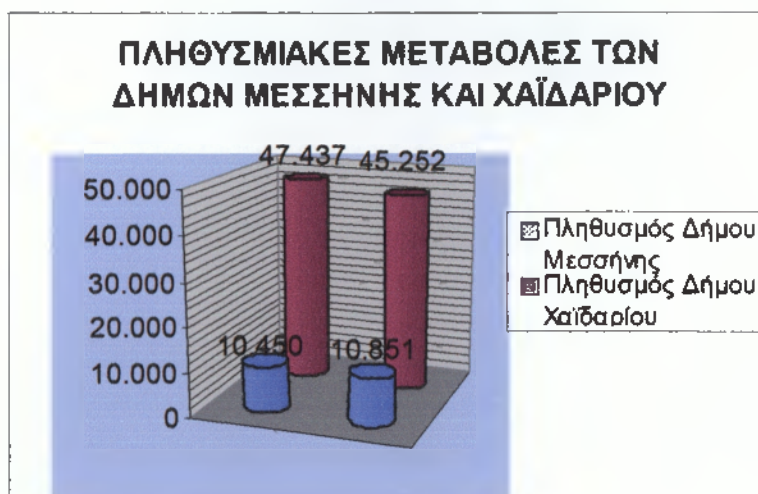
1= Έτος 1991

2= Έτος 2001

Στο παραπάνω γράφημα διαφαίνονται οι δημογραφικές μεταβολές του Δήμου Χαϊδαρίου κατά τα έτη 1991 και 2001 ανά φύλο. Σημειώνεται ότι εμφανίζεται μια εντυπωσιακή μείωση του ανδρικού πληθυσμού της τάξεως **1,1%**. Αντίθετα ο γυναικείος πληθυσμός αυξήθηκε κατά ένα ποσοστό που κυμαίνεται στο **2,5%**.

Στην πορεία πα
Δήμων κατά τα

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Απογραφή 1991 & 2001

Όπως παρατηρείται στο παραπάνω διάγραμμα ο πληθυσμός του Δήμου Μεσσήνης αυξήθηκε κατά 3,8% ενώ αντίθετα ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου Χαΐδαριού μειώθηκε κατά ένα ποσοστό της τάξης 4,6%, γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά για την εξέλιξη του φαινομένου της εσωτερικής μετανάστευσης προς τους μεγάλους μητροπολιτικούς Δήμους που είχαμε συνηθίσει τις προγενέστερες δεκαετίες. Μια πρώτη εικασία θα ήταν ότι παρατηρείται μια αντιστροφή του φαινομένου, αλλά η θεματολογία και η έκταση της εργασίας μας, δεν μας επέτρεψε μια περαιτέρω διερεύνηση. Είναι ένα ερώτημα όμως, που διεγείρει την επιστημονική μας περιέργεια...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Για την δυνατότητα σύγκρισης αλλά και σφαιρικής τοποθέτησης της Κοινωνικής Πολιτικής δυο Δήμων (που είναι το θέμα της παρούσας εργασίας) κρίνεται σκόπιμη η παρουσίαση των οικονομικών τους στοιχείων θεωρώντας τα ως ένα από τα πιο ενδεικτικά εργαλεία για την διεξαγωγή αυτής της έρευνας. Αναλυτικότερα, οι δαπάνες που πραγματοποιούν οι δυο Δήμοι συγκεντρώνονται στον πιο κάτω πίνακα, όπως αυτός συναρτήθηκε από την μελέτη των προϋπολογισμών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΕΤΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ		ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	
	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΣΥΝ. ΕΣΟΔΩΝ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΣΥΝ. ΕΣΟΔΩΝ
2002	2.031.775	8.696.103	2.844.833	38.484.942
2003	3.118.184	8.321.355	4.861.822	55.601.970
2004	2.683.346	8.202.403	8.879.812	64.330.667
ΣΥΝΟΛΟ	7.833.305	25.219.861	16.586.467	158.417.579

Πηγή: Ιδία επεξεργασία από στοιχεία των οικονομικών υπηρεσιών των δύο υπό εξέταση δήμων

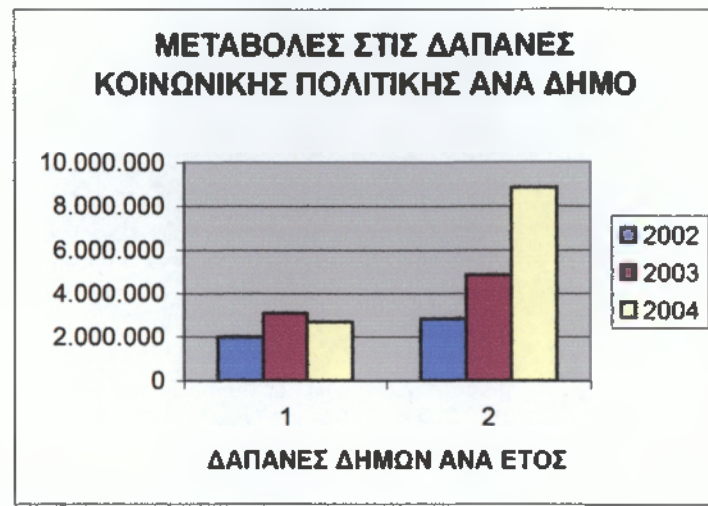
Στο παραπάνω διάγραμμα παρουσιάζονται οι μεταβολές στις δαπάνες της Κοινωνικής Πολιτικής ανά Δήμο κατά την τελευταία τριετία. Στο Δήμο Μεσσήνης υπάρχει μια μικρή μείωση από το έτος 2003 στο έτος 2004, η οποία ανταμώνει και αντίστοιχη μείωση του συνόλου των εσόδων του Δήμου.

Τα οικονομικά ποσά που διαθέτονται από το Δήμο Χαϊδαρίου για προγράμματα κοινωνικής πολιτικής τα τελευταία έτη παρουσιάζουν μια συνεχή ανοδική πορεία, αν και δεν υπάρχει αντίστοιχη αύξηση των γενικών εσόδων του Δήμου, γεγονός που σε πρώτη φάση καταδεικνύει μια μεγαλύτερη ευαισθησία από τη δημοτική αρχή με την πάροδο του χρόνου για κοινωνικές παροχές.

Βάσει αυτών των στοιχείων δημιουργήσαμε το διάγραμμα που ακολουθεί:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Πηγή: Προϋπολογισμοί Δήμων

Σημειώνεται ότι στο παραπάνω διάγραμμα υπάρχουν οι εξής αντιστοιχίες:

1= Δήμος Μεσσήνης

2= Δήμος Χαϊδαρίου

Παρακάτω παραθέτονται τα οικονομικά ποσά που διατίθενται για την άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής σε συνάρτηση με τα συνολικά προϋπολογισθέντα έσοδα των υπό εξέταση Δήμων κατά το έτος 2004.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από στοιχεία προϋπολογισμών των Δήμων

Σημειώνεται ότι στο παραπάνω διάγραμμα υπάρχουν οι εξής αντιστοιχίες:

1= Δήμος Μεσσήνης

2= Δήμος Χαϊδαρίου

Στο παραπάνω διάγραμμα παρατηρείται ότι στο Δήμο Μεσσήνης ένα ποσοστό της τάξεως του 32,7% των συνολικών εσόδων του απορροφάται για τις κοινωνικές του δαπάνες¹⁰. Ενώ ο Δήμος Χαϊδαρίου αφιερώνει μόνο το 13,8% στην άσκηση της Κοινωνικής του Πολιτικής¹¹.

---

¹⁰ Επαναληπτική
κοινωνικής πο.

εξέταση δήμοι. Η δική μας συμβολή είναι η εξισορρόπηση σε επίπεδο συγκριτικό των δύο δήμων, αυτών των ορισμών.

¹¹ Αναφέρουμε ότι στα οικονομικά στοιχεία περιλαμβάνονται μόνο οι δαπάνες των κοινωνικών φορέων που εξετάζονται σε αυτή τη μελέτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο: ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

5.1. ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Ο Δήμος Μεσσήνης παρεμβαίνει και ενισχύει δυναμικά τον τομέα της Κοινωνικής του Πολιτικής με τη σύσταση και λειτουργία του Γραφείου Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, μέσα από τη Δ.Ε.Α.ΔΗ.Μ. Το γραφείο συγχρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος, περίπου κατά 75% από το Ε.Κ.Τ. και κατά 25% από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, είναι το μοναδικό στη Μεσσηνία και ένα από τα τρία της Περιφέρειας Πελοποννήσου (τα άλλα δυο γραφεία λειτουργούν στην Τρίπολη και στην περιοχή της Μεγαλόπολης). Το γραφείο μπορεί να τέθηκε ουσιαστικά σε λειτουργία τον Ιανουάριο του 2004, αλλά σε αυτό το σύντομο χρονικό διάστημα και χωρίς να έχουν γίνει οι απαιτούμενες ενέργειες δημοσιότητας, έχει καταγραφεί ένας σημαντικός αριθμός ατόμων που απευθύνθηκε για συμβουλές και βοήθεια.

Στόχος του γραφείου είναι η παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας για την ένταξη και επανένταξη ατόμων που χαρακτηρίζονται αποκλεισμένα ή εν δυνάμει αποκλεισμένα από τον κοινωνικό ιστό και την αγορά εργασίας. Όσον αφορά τις υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται, το ενδιαφέρον των αρμόδιων εστιάζεται στον εντοπισμό και την αξιολόγηση των προσωπικών αναγκών του κάθε ατόμου καθώς και στον σχεδιασμό του τρόπου αντιμετώπισης τους. Επίσης παρέχονται συμβουλές για τις δυνατότητες και ευκαιρίες απασχόλησης και ανάλογα παραπέμπονται σε αρμόδιες υπηρεσίες προώθησης εργασίας. Τέλος παρέχεται ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη καθώς και παρακολούθηση της πορείας των εξυπηρετούμενων και μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος κοινωνικής φροντίδας ή την ένταξή τους στην αγορά εργασίας, για την επίλυση των προβλημάτων που ενδεχομένως θα αντιμετωπίσουν.

5.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Αντίστοιχο πρόγραμμα με αυτό που υλοποιείται στο Δήμο Μεσσήνης (στο γραφείο κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών) προωθεί από το Μάρτιο του 2003 και ο Δήμος Χαϊδαρίου σε συνεργασία και με άλλους Δήμους της Αττικής, με κύριο

συντονιστή το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Κηφισιάς. Η χρηματοδότηση του προγράμματος προέρχεται κατά 75% από κοινοτικούς πόρους¹² και κατά 25% από το Υπουργείο Εργασίας.

Ο κύριος στόχος του προγράμματος είναι η κοινωνική και εργασιακή προετοιμασία, η άρση των διακρίσεων και η ενδυνάμωση των ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, προκειμένου να διευκολυνθεί η ένταξή τους στις παρεμβάσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης του Υπουργείου Εργασίας.

Πιο συγκεκριμένα το πρόγραμμα έρχεται να καλύψει ορισμένες εκφρασμένες και τεκμηριωμένες ανάγκες των ατόμων που απειλούνται ή πλήττονται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας και κυρίως να συμβάλλει στην ένταξη τους μέσω αλληλένδετων και κατάλληλων ενεργειών.

Ο πληθ
ανάγκες, μακρι
απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό (διαζευγμένες ή ανύπαντρες μητέρες και κακοποιημένες γυναίκες), μετανάστες και τέλος άτομα με ψυχικές ασθένειες που διαβιούν εκτός ιδρυμάτων.

5.3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

Στο Δήμο Χαϊδαρίου υπάρχει κεντρική κοινωνική υπηρεσία του Δήμου που λειτουργεί από το 1989. Στόχος της υπηρεσίας είναι η ψυχολογική και κοινωνική στήριξη των κατοίκων του Δήμου και η άμεση παρέμβαση για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών και γεγονότων.

Οι κύριες δραστηριότητες οι οποίες παρέχονται αρχικά είναι συμβουλευτική και ψυχολογική στήριξη ατόμων αλλά και οικογενειών, για την αντιμετώπιση δυσκολιών.

Επιπρόσθετα προσφέρεται υποστήριξη και βοήθεια σε άπορους πολίτες του Δήμου Χαϊδαρίου, με είδη πρώτης ανάγκης και οικονομική υποστήριξη μέσω του «Ταμείου Αλληλεγγύης». Επιπρόσθετα, έχουν οργανωθεί συμβουλευτικές ομάδες σε σχολεία του Δήμου σε συνεργασία με τους φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας με

---

¹² Στο πλαίσιο του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, και στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση»

κύριο αντικείμενο τον επαγγελματικό προσανατολισμό των νέων και την έγκαιρη διάγνωση μαθησιακών δυσκολιών.

Μέσα στις δραστηριότητες της κοινωνικής υπηρεσίας είναι και η λειτουργία Δημοτικής Τράπεζας Αίματος, για την αντιμετώπιση των αναγκών σε αίμα για τους κατοίκους του Χαϊδαρίου.

Μεταξύ των άλλων υπάρχει συνεργασία με την Εισαγγελία Ανηλίκων, όπου υλοποιείται το πρόγραμμα για εκτέλεση κοινωνικής εργασίας, σε υπηρεσίες του Δήμου, για τους ανήλικους παραβάτες.

Τέλος η κοινωνική υπηρεσία του Δήμου Χαϊδαρίου συνεργάζεται και με άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς για την εξυπηρέτηση, την στήριξη και την αντιμετώπιση των προβλημάτων των δημοτών.

Αντίθετα στο Δήμο Μεσσήνης διαπιστώσαμε στο πλαίσιο της έρευνας μας ότι δεν υφίσταται ακόμα κεντρική οργανωμένη υπηρεσία πρωτοβάθμιας υγείας, πρόνοιας και κοινωνικής μέριμνας. Σε αυτή την περίπτωση ο προγραμματισμός και η διεκπεραίωση των κοινωνικών υποθέσεων γίνονται από το σύνολο των υπηρεσιών του Δήμου.

5.4. ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

Η προσχολική αγωγή αποτελεί σήμερα ένα σημαντικό τμήμα της συνολικής παιδείας και φροντίδας προς τον νέο πολίτη που δημιουργείται συγκροτώντας πάνω σε βάση αρχών και αξιών την συνείδησή του που θα τον κατευθύνει στο υπόλοιπο της ζωής του.

Οι παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί μεταβιβάστηκαν στους Δήμους σύμφωνα με τα άρθρα 9 του νόμου 2503/1997 και 42 του νόμου 2218/1994, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 12 του νόμου 2880/2001 και λειτουργούν ως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 203 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

Σκοπός τους είναι η ημερήσια φύλαξη, διατροφή, φροντίδα, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία νηπίων και βρεφών των εργαζόμενων γονέων. Επίσης, στοχεύουν στην πολύπλευρη νοητική, συναισθηματική, κοινωνική και ψυχοσωματική ανάπτυξη

των παιδιών, καθώς και στην προπαρασκευή τους για τη φυσική μεταβίβαση τους από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον, στην εξάλειψη των διαφορών που προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους και τέλος στην παροχή ενιαίας προσχολικής αγωγής σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα.

Οι παιδικοί και κοινωνικοί σταθμοί **διοικούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο** το οποίο αποτελείται από πέντε έως δεκαπέντε μέλη τα οποία μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Τα μέλη είναι, δημοτικοί σύμβουλοι, δημότες ή κάτοικοι που έχουν ανάλογη επαγγελματική και κοινωνική δράση, εκπρόσωποι των γονέων των παιδιών που φιλοξενούνται στους σταθμούς και εκπρόσωποι των εργαζόμενων σ' αυτούς.

Όσον αφορά τους **πόρους των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών**, το Διοικητικό Συμβούλιο αυτών μπορεί να ορίζει **κριτήρια επιβολής μηνιαίας οικονομικής εισφοράς (τροφεία)** στις οικογένειες των φιλοξενούμενων παιδιών σύμφωνα με την οικονομική τους δυνατότητα και εφόσον αυτά είναι σύμφωνα με τον κοινωνικό χαρακτήρα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Οι αποδοχές υπαλλήλων καθώς και άλλες δαπάνες σχετικές με την συντήρηση και επίβλεψη των σταθμών προέρχονται από το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μέσω των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Δικαίωμα εγγραφής στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς έχουν όλα τα παιδιά των εργαζομένων ηλικίας από 1,5 ετών έως πέντε ετών που ζουν στην ευρύτερη περιοχή που λειτουργούν οι σταθμοί και είναι σωματικά, πνευματικά και ψυχικά υγιή, καθώς και αρτιμελή. Απαγορεύεται αυστηρά και απόλυτα η εγγραφή των παιδιών που πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα ή δεν είναι αυτοεξυπηρετούμενα. Ειδική προτεραιότητα δίνεται σε εκείνα τα οποία προέρχονται από οικονομικά αδύνατες οικογένειες ή έχουν ανάγκη φροντίδας εξαιτίας διαφόρων κοινωνικών αιτιών όπως για παράδειγμα παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών ή πολυτέκνων.

5.4.1. ΔΠΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Στο Δήμο Μεσσήνης υπάρχουν δύο **παιδικοί σταθμοί**, οι οποίοι υπάγονται σε ένα νομικό πρόσωπο, το Ν.Π.Δ.Δ. «Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Μεσσήνης».

Το σύνολο των παιδιών που φιλοξενούνται στους παιδικούς σταθμούς του Δήμου Μεσσήνης για το σχολικό έτος 2003-2004 είναι **187 παιδιά προσχολικής ηλικίας** έως πέντε ετών. Οι εργαζόμενοι των παιδικών σταθμών ανέρχονται στους **δώδεκα**. Οι προϋπολογισμοί του Νομικού Προσώπου ανέρχονται σε ποσά άνω των 500.000 ευρώ, όπως ενδεικτική έκθεση εσόδων – εξόδων ανέρχεται στα **523.000 ευρώ**.

Σημειώνεται, ότι για την τρέχουσα σχολική χρονιά, δεν έχουν προβλεφθεί τροφεία σύμφωνα με τις ισχύουσες αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου του Νομικού Προσώπου και τις αντίστοιχες αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου.

5.4.2. ΔΠΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

Στο Δήμο Χαϊδαρίου υπάρχουν **τέσσερις παιδικοί σταθμοί**, εκ των οποίων ένας υπάγεται σε ένα νομικό «Δήμου Χαϊδαρίου» και οι άλλες τρεις στο Νομικό Πρόσωπο «Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Δήμου Χαϊδαρίου -πρώην ΙΒΣΑ».

Το σύνολο των παιδιών που φιλοξενούνται στους παιδικούς σταθμούς είναι **205 παιδιά** προσχολικής ηλικίας. Οι εργαζόμενοι στους παιδικούς σταθμούς του Δήμου Χαϊδαρίου είναι 25 άτομα.

Ο προϋπολογισμός του Νομικού Προσώπου ΙΒΣΑ είναι 740.000 ευρώ. Παρακάτω βλέπουμε τα ανωτέρω στοιχεία και σε αναλυτικά διαγράμματα:

Στο παρακάτω διάγραμμα παρατηρούμε τον αριθμό των παιδιών των παιδικών σταθμών ανά δήμο απασχολούμενου προσωπικού ανά δήμο. Παρατηρούμε λοιπόν, ότι το ποσοστό παιδιών – προσωπικού στο Δήμο Μεσσήνης είναι της τάξης του 6,4% και το ποσοστό των φιλοξενούμενων παιδιών – προσωπικού στο Δήμο Χαϊδαρίου είναι της τάξης του 12,1%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων που εδόθησαν από φορείς

Συμπερασματικά, μπορούμε να σημειώσουμε ότι η αναλογία πλήθους φιλοξενοούμενων παιδιών με σύνολο προσωπικού είναι σαφώς καλύτερη στο Δήμο Χαϊδαρίου, αφού διπλάσιος αριθμός προσωπικού αντιστοιχεί στο ίδιο περίπου σύνολο φιλοξενοούμενων παιδιών.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρατηρούμε ο πληθυσμός 10.851 άτομα έχει δύο παιδικούς στα συνόλου του πληθυσμού προς τον αριθμό των δομών είναι 0,02.

Στο Δήμο Χαϊδαρίου βλέπουμε το σύνολο του πληθυσμού να στα 45.250 άτομα, ενώ τ

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

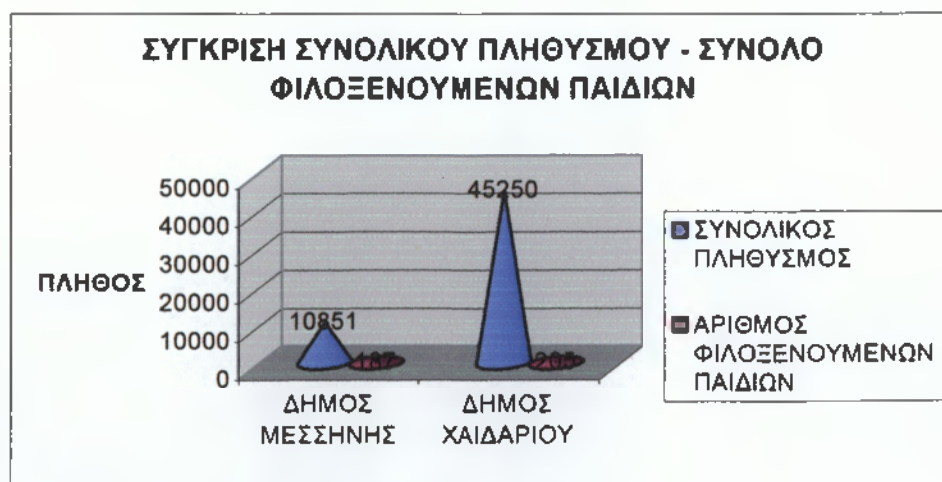
Πηγή: Ιδία επε

Σε συγκριτικό επίπεδο του συνόλου τ
 με το πλήθος των παιδικών σταθμών που λει
 τα αναλογικά ποσοστά μας δείχνουν ότι η σχέση πληθυσμού ενώ κυμαίνεται στο
 1/4,5 μεταξύ των δύο ΟΤΑ, η αναλογία παιδικών σταθμών είναι 1/2, γεγονός που
 μπορεί να μας οδηγήσει στα εξής συμπεράσματα: πρώτον ότι στο Δήμο Χαϊδαρίου,
 όπου η αναλογία πληθυσμού προς αριθμό δομών είναι μικρότερη σε αντιστοιχία με
 αυτόν της Μεσσήνης είναι ότι υπάρχουν και παράλληλες δομές στον ιδιωτικό τομέα,
 κάτι που επαληθεύτηκε και από την έρευνα μας (ύπαρξη ιδιωτικών παιδικών
 σταθμών).

Στο παρακάτω διάγραμμα παρατηρούμε ότι η αναλογία του συνόλου του
 πληθυσμού προς το σύνολο των φιλοξενούμενων παιδιών έχει ως εξής: Στο Δήμο
 Μεσσήνης έχουμε 10.851 άτομα στο σύνολο του πληθυσμού με 187 άτομα
 φιλοξενούμενα στους δημοτικούς παιδικούς σταθμούς.

σύνολο

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων που

Συμπερασματικά, τα άνωθεν στοιχεία έρχονται να ενισχύσουν τα αμέσως προηγούμενα πορίσματα μας σχετικά με την ύπαρξη και παράλληλων προς τους δημοτικούς, ιδιωτικών δομών φύλαξης παιδιών προσχολικής ηλικίας¹³.

Η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων όμως, σε επιστημονικό επίπεδο, δεν είναι δυνατή, καθώς κανένας από του για το πλήθος των παιδιών της χωρι ηλικία.

Επιπλέον, οι ανωτέρω αριθμοί, αποδεικνύουν ότι η αναλογία παιδιών με σύνολο παιδικών στους δύο δήμους, ευνοεί τα παιδιά προσχολική ηλικίας στο Δήμο Χαϊδαρίου, καθώς αντιστοιχούν λιγότερα παιδιά ανά δομή.

5.5.ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

Τα Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και πλέον λειτουργούν με τις διατάξεις του άρθρου 205 Π.Δ. 410/1995 του Δημοτικού Κώδικα.¹⁴ Σκοπός τους είναι η πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη. Επίσης, η διαφώτιση και η συνεργασία του ευρύτερου κοινού και των ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων και τέλος, η έρευνα για σχετικά θέματα που τους αφορούν.

Τα μέλη των Κ.Α.Π.Η. μπορούν να είναι άτομα από 60 ετών και άνω, άνδρες και γυναίκες που κατοικούν στην περιοχή που λειτουργεί το Κέντρο, χωρίς διάκριση οικονομικών δυνατοτήτων. Ο αριθμός των ηλικιωμένων που εξυπηρετεί δεν μπορεί να είναι μικρότερος των 50 ατόμων. Τα μέλη πληρώνουν για την

---

¹³ Σε ένα δεύτερο επίπεδο ανάλυσης τα διαγράμματα αυτά μπορούν να μας δώσουν στοιχεία για το οικονομικό στάτους των κατοίκων των δυο περιοχών, αλλά και για το κοινωνικό γίνεσθαι (κοινωνικό στάτους), εννοώντας με αυτό ότι λογικά το εισόδημα των οικογενειών του Δήμου Χαϊδαρίου πρέπει να είναι μεγαλύτερο (κάτι που όμως θα ήθελε διεξοδικότερη έρευνα που στο πλαίσιο της παρούσας δεν ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί), ενώ δεν μπορεί να παραβλεφθεί και ο παράγοντας της κοινωνικής παραμέτρου που θέλει την παροχή ιδιωτικής εκπαίδευσης στα παιδιά της οικογένειας ως σύμβολο κοινωνικής ανόδου.

¹⁴ Με απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας επιχορηγούνται κάθε έτος τα Κ.Α.Π.Η. των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για σκοπούς και αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

εγγραφή τους συνδρομή η οποία είναι συμβολική ανάλογα με την οικονομική τους δυνατότητα και σε ορισμένες περιπτώσεις ανύπαρκτη.

Οι προβλεπόμενες υπηρεσίες που προσφέρονται από τα Κ.Α.Π.Η. στα άτομα που έχουν υπό την προστασία τους είναι:

- Κοινωνική εργασία στους ίδιους και στο άμεσο περιβάλλον τους.
- Φυσικοθεραπεία.
- Εργοθεραπεία.
- Βοήθεια στο σπίτι για τα άτομα που ζουν μόνα τους ή γι' αυτά που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες εξυπηρέτησεως μέσα και έξω από το σπίτι.
- Φροντίδα και οδηγίες για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη.
- Οργανωμένη ψυχαγωγία και επιμόρφωση.
- Εντευκτήριο και χώρος απασχόλησης και συντροφιάς.

Τα Κ.Α.Π.Η. διοικούνται από συμβούλιο επτά (7) μελών που το απαρτίζουν ο δήμαρχος ως πρόεδρος, ένας δημοτικός σύμβουλος, ένα αιρετό μέλος του Κ.Α.Π.Η., μια κοινωνική λειτουργός που ορίζεται από το Υπουργείο, ένας δημότης που ασχολείται με ανθρωπιστικά επαγγέλματα, ένας αιρετός εκπρόσωπος των εργαζομένων στο Κ.Α.Π.Η. και ένας εκπρόσωπος των Ομοσπονδιών των Συνταξιούχων. Τα μέλη του συμβουλίου αποτελούνται από κατοίκους του Δήμου, με εξαίρεση την κοινωνική λειτουργό.

Το προβλεπόμενο προσωπικό των Κέντρων Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων αποτελείται κυρίως από εξειδικευμένους επιστήμονες, όπως κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, φυσιοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, ιατρούς παθολόγους ή γηγιάτρους με μερική απασχόληση, νοσηλευτές και οικιακές βοηθούς.

Ειδικότερα τώρα, σε ότι αφορά τους υπό εξέταση Δήμους έχουμε να παρατηρήσουμε ότι:

5.5.1. ΚΑΠΗ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Το Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων στην περιοχή της Μεσσήνης βρίσκεται ακόμα στο στάδιο της κατασκευής.

Το
Πελοπόν

κτιρίου πραγματοποιείται σε **ιδιόκτητο οικόπεδο του Δήμου** στο κέντρο της πόλης και πρόκειται για μία δώροφη κατασκευή με υπόγειο.

Όσον αφορά στον εξοπλισμό το έργο θα περιλαμβάνει τον βασικό, ήτοι: **εντευκτήριο, βιβλιοθήκη, καθιστικό, ιατρείο, κουζίνα, χώροι ανάπαυσης, κλπ.** ενώ παράλληλα έχει προβλεφθεί **εργονομική διευθέτηση**¹⁷ των εσωτερικών χώρων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ηλικιωμένων.

5.5.2. ΚΑΠΗ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

Ηλικ

των οποίων τα 1600 περίπου είναι ενεργά μέλη. Φυσικά, επειδή οι υπηρεσίες που προσφέρονται χαρακτηρίζονται ως ανοιχτές, καθημερινά αντιμετωπίζονται και έκτακτα περιστατικά, τα οποία δεν λαμβάνουμε υπόψη μας σε αυτή εδώ την μελέτη.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες χωρίζονται ουσιαστικά σε δυο βασικούς τομείς: Ο πρώτος τομέας ασχολείται με την **κοινωνική πρόνοια**, ενώ ο δεύτερος με τη **νοσηλευτική παρακολούθηση**. Αναλυτικότερα, οι κοινωνικοί λειτουργοί έρχονται σε άμεση επαφή με τα μέλη για ψυχολογική υποστήριξη και παράλληλα με τους αρμόδιους φορείς για την αναζήτηση λύσεων των προβλημάτων των μελών. Είναι υπεύθυνοι για τη καλή λειτουργία των Κ.Α.Π.Η., την οργάνωση προγραμμάτων και εκδηλώσεων, καθώς και τον συντονισμό ομάδων. Η οικογενειακή βοήθος συνεργάζεται και με την κοινωνική λειτουργό και επισκέπτονται μη αυτοεξυπηρετούμενα μέλη στο σπίτι.

Σχετικά με την ιατρική υπηρεσία, παρέχεται **ιατρός παθολόγος και καρδιολόγος**, ο οποίος βρίσκεται στο χώρο των Κ.Α.Π.Η. ορισμένες μέρες και ώρες της εβδομάδας και δέχεται ασφαλισμένους από όλα τα ταμεία. Στο ιατρείο

---

¹⁵ Και πιο συγκεκριμένα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΠΕΠ Πελοποννήσου, στον Άξονα Προτεραιότητας 5 «Αναβάθμιση Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων» στο Μέτρο 3, «Υποδομές υγείας και πρόνοιας στα αστικά και ημιαστικά κέντρα»

¹⁶Οι πιστώσεις για την κατασκευή του έργου, έχουν ήδη προβλεφθεί στο πλαίσιο του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, Τομέας βασικές υποδομές, Υποτομέας υγεία.

¹⁷ Η ιδιαίτερη φυσική κατάσταση των ηλικιωμένων απαιτεί για την καλύτερη κίνησή τους στο χώρο, ειδικές κατασκευές, όπως ράμπες, κλπ., οι οποίες έχουν ήδη προβλεφθεί στο σχετικό τεχνικό δελτίο.

εκτελούνται μετρήσεις σακχάρου και αρτηριακής πίεσης, εμβολιασμοί και ενέσεις. Επίσης, λειτουργούν σε καθημερινή βάση οργανωμένα φυσικοθεραπευτήρια.

Τέλος, στα πλαίσια δράσης του 1^{ου} Κ.Α.Π.Η εφαρμόζεται το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι¹⁸» το οποίο προσπαθεί να καλύψει τις ανάγκες των ατόμων που διαβιούν μοναχικά και είναι μη αυτοεξυπηρετούμενα ενώ στο 2^ο Κ.Α.Π.Η Δάσους που εξυπηρετεί και το μεγαλύτερο αριθμό ηλικιωμένων υλοποιείται το πρόγραμμα «Κοινωνική Μέριμνα¹⁹».

5.6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»

Το «Βοήθεια στο Σπίτι» είναι μια εναλλακτική μορφή φροντίδας μέσα στην κοινότητα απαραίτητη για λόγους συνύπαρξης, συναίνεσης και κατανόησης. Πρόκειται ουσιαστικά για ένα πρόγραμμα κοινωνικής προστασίας που έχει στόχο την παροχή οργανωμένης και συστηματικής φροντίδας σε ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρίες. Εξασφαλίζει την αξιοπρεπή και αυτόνομη διαβίωση για τα άτομα αυτά, την παραμονή τους στο φυσικό οικογενειακό και κοινωνικό τους περιβάλλον, καθώς επίσης και την διασφάλιση και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους αποφεύγοντας την περίπτωση χρήσης ιδρυματικής φροντίδας. Γεγονός που οδηγεί έμμεσα αφενός στην άμβλυνση της κοινωνικής ανισότητας και στην επίτευξη της κοινωνικής συνοχής μιας και εξασφαλίζεται η ισορροπία των αναγκών των ιδιαίτερων αυτών ανθρώπων σε σχέση με το περιβάλλον τους και αφετέρου προωθεί την γυναικεία απασχόληση λόγω της υψηλής συμμετοχής των γυναικών σε ειδικότητες που απαιτούν οι δημιουργούμενες υπηρεσίες αλλά και εξαιτίας του απεγκλωβισμού τους από την ολόημερη φροντίδα των μελών της οικογένειας τους που τυχόν χρίζουν κάποιου ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, συμβάλλοντας έτσι παράλληλα στην εναρμόνιση του επαγγελματικού και κοινωνικού βίου.

Οι υπηρεσίες που προσφέρει το πρόγραμμα εστιάζονται στην παροχή συμβουλευτικής και ψυχοσυναισθηματικής στήριξης, νοσηλευτική μέριμνα, οικιακή φροντίδα, συντροφιά, πληρωμή λογαριασμών, βοήθεια στην ατομική

---

¹⁸ Το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» υλοποιείται στο πλαίσιο των υπηρεσιών του 1^{ου} ΚΑΠΗ από το 1998 με χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Περισσότερα για τη λειτουργία του αναφέρονται στο αμέσως επόμενο τομέα 5.6.

¹⁹ Το πρόγραμμα «Κοινωνική Μέριμνα» που υλοποιείται από το 2^ο ΚΑΠΗ είναι ένα αντίστοιχο στις υπηρεσίες πρόγραμμα με το «Βοήθεια στο Σπίτι», με συγχρηματοδότηση από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και εθνικούς πόρους.

υγιεινή και άλλες δραστηριότητες που κρίνονται αναγκαίες. Οι υπηρεσίες παρέχονται με περιοδικές επισκέψεις του προσωπικού στο σπίτι των εξυπηρετούμενων με συχνότητα ανάλογα με τις ανάγκες και την ιδιαιτερότητά τους.

Το πρόγραμμα απευθύνεται κυρίως σε ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρίες, δίνοντας προτεραιότητα σ' αυτούς που δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως, που για κάποιον λόγο χρειάζονται ιδιαίτερη φροντίδα, που διαβιώνουν μοναχικά ή είναι εγκαταλειμμένοι και τέλος δεν έχουν επαρκής οικονομικούς πόρους.

Όσον αφορά στην στελέχωση του γίνεται από καταρτισμένους υπαλλήλους και ειδικούς επιστήμονες, όπως κοινωνικούς λειτουργούς οι οποίοι ασχολούνται με την καταγραφή και αξιολόγηση των περιπτώσεων, παρέχουν ψυχολογική στήριξη, συντονίζουν την εφαρμογή των προγραμμάτων, διεκπεραιώνουν τις επαφές με άλλες υπηρεσίες και παρέχουν συμβουλευτική φροντίδα όπου χρειάζεται, νοσηλευτές που ασχολούνται με την παροχή νοσηλευτικής φροντίδας, εφαρμόζουν προληπτική ιατρική αγωγής υγείας, συνοδεύουν τα άτομα σε νοσοκομεία και παρακολουθούν την εφαρμογή της σωστής φαρμακευτικής αγωγής και τέλος, οικογενειακούς βοηθούς που επιμελούνται την κάλυψη των εσωτερικών και εξωτερικών, καθημερινών αναγκών μέσα στο σπίτι και παρέχουν συντροφιά.

Μέσω του προγράμματος εξασφαλίζεται στενή συνεργασία με τους αρμόδιους τοπικούς φορείς, το ιατρικό προσωπικό, τα νοσοκομεία και άλλες υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας. Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» υλοποιείται και αναπτύσσεται τόσο στην περιοχή της Μεσσήνης, όσο και του Χαϊδαρίου. Αναλυτικότερα:

5.6.1 ΒσΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», το οποίο εντάσσεται στη Δράση του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου, «Διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας/ ανάπτυξη και ενδυνάμωση των κοινωνικών υπηρεσιών απασχόλησης», του άξονα 5 του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, λειτουργεί στο Δήμο Μεσσήνης από τον Ιούνιο του 2003²⁰ με επιλέξιμο προϋπολογισμό 163.843,96 ευρώ. Το σύνολο του ποσού χρηματοδοτείται κατά 75% από την κοινοτική συμμετοχή μέσω του

---

²⁰ Στο τεχνικό δελτίο του έργου αναφέρεται ως περιοχή υλοποίησης και ο γειτονιάζων Δήμος Αριος, επειδή όμως η χωρική επικράτεια του οποίου είναι εκτός των ορίων της παρούσας έρευνας, τα στοιχεία που καταγράφονται αφορούν μόνο το πρόγραμμα στο χωρικό πλαίσιο του Δήμου Μεσσήνης.

διαρθρωτικού ταμείου (Ε.Κ.Τ.) ενώ το υπόλοιπο 25% της δαπάνης καλύπτεται από εθνικούς πόρους.

Φορέας υλοποίησης και επίβλεψης είναι η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Μεσσήνης σε συνεργασία με την Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου και το Υπουργείο Οικονομικών. Το πρόγραμμα έχει προβλεφθεί να λειτουργήσει για τρία τουλάχιστον χρόνια με χρηματοδότηση από το Ε.Κ.Τ. και εθνικούς πόρους, ενώ έχει δεσμευτεί ο Δήμος Μεσσήνης για την υλοποίηση του έργου για δύο επιπλέον χρόνια με χρηματοδότηση από ιδίους πόρους²¹.

Η στελέχωση του προσωπικού του είναι μια κοινωνική λειτουργός, μία νοσηλεύτρια και μια οικιακή βοηθός, ενώ υπάρχει φυσικά και συνεργασία με όλους τους τοπικούς φορείς που κινούνται στην παροχή υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας.

5.6.2. ΒΣΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» στο Δήμο Χαϊδαρίου χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, από τον ίδιο το Δήμο και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Υλοποιείται εδώ και πέντε χρόνια, εφαρμόζεται στα πλαίσια δράσης του 1^{ου} Κ.Α.Π.Η. και επιβλέπεται από την Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου.

Στο πληθυσμό – στόχο του προγράμματος ανήκουν όλα τα άτομα τρίτης ηλικίας με μοναδική προϋπόθεση να είναι κάτοικος Χαϊδαρίου και να διαβιεί μοναχικά ή να είναι μη αυτοεξυπηρετούμενο. Τον τελευταίο χρόνο υπάρχει και αυτοκίνητο στην διάθεση του επιστημονικού προσωπικού που στελεχώνει το πρόγραμμα, το οποίο αποτελείται από ένα κοινωνικό λειτουργό, μια νοσηλεύτρια και μια οικιακή βοηθό²². Αυτή τη στιγμή, ο προϋπολογισμός του προγράμματος είναι 35.206 ευρώ.

²¹ Από τις προσωπικές μας επαφές τόσο με στελέχη όσο και με τους αιρετούς των δύο δήμων, ένα ερώτημα που προκύπτει για την υλοποίηση του προγράμματος «Βοήθεια Στο Σπίτι» είναι η δυσχέρεια που θα έχουν οι δήμοι ή οι δημοτικές επιχειρήσεις ως φορείς υλοποίησης αυτών των προγραμμάτων για την απρόσκοπτη λειτουργία των δομών αυτών μετά το πέρας της κοινοτικής χρηματοδότησης.

²² Εδώ, έχουμε να επισημάνουμε ως αποτέλεσμα της επιτόπιας παρατήρησης που διενεργήσαμε κατά τη διάρκεια της πρακτικής μας άσκησης σε αυτούς τους δύο δήμους, ότι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που παρουσιάζονται είναι η δυσαναλογία μεταξύ του αριθμού του στελεχιακού δυναμικού του προγράμματος και του μεγάλου αριθμού του εξυπηρετούμενου πληθυσμού – στόχου.

Πρόγραμμα όμοιο με το «Βοήθεια στο Σπίτι» είναι το πρόγραμμα «**Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας**», το οποίο λειτουργεί εδώ και τρία περίπου χρόνια και υλοποιείται από το 2^ο Κ.Α.Π.Η. Δάσους, ενώ χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «**Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση**» με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο με ποσοστό 75% και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με ποσοστό 25%.

Σκοπός του προγράμματος είναι η παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας όπως κατ' οίκον νοσηλεία, συμβουλευτική, οικιακή φροντίδα και άλλες, σε ηλικιωμένα και ανήμπορα άτομα με ειδικές ανάγκες που χρήζουν ιδιαίτερης βοήθειας. Ο πληθυσμός στόχος του προγράμματος είναι πιο διευρυνόμενος από το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» και περιλαμβάνει άτομα χαμηλού οικονομικού επιπέδου, κοινωνικά αποκλεισμένα, σωματικά ανήμπορα, άτομα που χρειάζονται ψυχολογική υποστήριξη, άτομα μοναχικά χωρίς οικογενειακό ή κοινωνικό περίγυρο, κλπ. και τα οποία εξυπηρετούνται με όποιο τρόπο είναι εφικτό. Αυτή τη στιγμή, ο προϋπολογισμός του προγράμματος είναι 157.487,89 ευρώ.

Η στήριξη των ατόμων και των οικογενειών τους, έχει αντίστοιχα αποτελέσματα με τη λειτουργία του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι». Πιο συγκεκριμένα επιδιώκει να διατηρήσει τα άτομα ενεργά μέλη της κοινωνίας, που θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τα τόσο ιδιαίτερα προβλήματα τους με τη στήριξη ενός πλαισίου κοινωνικής φροντίδας σε τοπική βάση και να καταφέρνουν να παραμένουν στο φυσικό και οικείο περιβάλλον, αποφεύγοντας τον ιδρυματισμό.

Η στελέχωση του προγράμματος είναι δυο κοινωνικοί λειτουργοί, δυο νοσηλεύτριες και τρεις οικογενειακοί βοηθοί.

5.7. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Όσον αφορά τα πνευματικά κέντρα²³ είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και έχουν κυρίως ως σκοπό την προαγωγή της πνευματικής ζωής του τόπου,

---

²³ Υπενθυμίζουμε σε αυτό το σημείο ότι οι δομές που χαρακτηρίζονται ως κοινωνικές, όπως σε αυτό το σημείο τα πνευματικά κέντρα, δεν είναι απόρροια των πεποιθήσεων των συγγραφέων της παρούσας εργασίας, αλλά όπως και στο πρώτο μέρος έχουμε διευκρινίσει, αποτελούν αξιολογικές κρίσεις των

όπου συστήνονται, ενώ η αποτελεσματική λειτουργία τους έχει ως αποτέλεσμα την επίτευξη κοινωνικής συνοχής ενός χωρικού συνόλου.

Οι πηγές χρηματοδότησης τους ποικίλλουν με συνήθεις αυτές των καταλιστευμάτων και των επιχορηγήσεων, καθώς τα ίδια δεν δημιουργούν πόρους διότι παρέχουν τις υπηρεσίες τους δωρεάν²⁴.

Στους δύο υπό εξέταση οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης υπάρχουν τέτοια νομικά πρόσωπα, τα οποία αναλυτικά παρουσιάζουμε κάτωθι:

5.7.1. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Μεσσήνης συστάθηκε το 1988 με την (157/1987) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μεσσήνης. Πρόκειται για ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που έχει ως σκοπό την ανάπτυξη κάθε πνευματικής μορφής και γενικότερα κάθε πολιτιστικής δραστηριότητας στην πόλη της Μεσσήνης.

Ο στόχος του είναι διςυπόστατος, αφενός συμβάλλει δυναμικά στην διάσωση της λαϊκής μας παράδοσης και αφετέρου κάνει συντονισμένες προσπάθειες για την ομαλή ένταξη στον πολιτισμικό ιστό των νεώτερων πολιτιστικών ρευμάτων. Οι πνευματικές του δράσεις εκφράζονται με την διοργάνωση διαλέξεων και συζητήσεων, την ενίσχυση δραστηριοτήτων για την διάδοση και διάσωση της μουσικής και του ελληνικού παραδοσιακού κυρίως χορού, με τη προβολή και ανάδειξη των εικαστικών τεχνών και του βιβλίου.

Η συγκέντρωση επίσης λαογραφικού υλικού με την προοπτική να διασωθεί μέσα στην ιστορία και να εκτεθεί, η δυναμική προώθηση και συντήρηση των λαϊκών παραδόσεων, με κυριότερο εκπρόσωπο τους το καρναβάλι, η δημιουργία μουσείου, η ανάπτυξη θεάτρου σκιών και γενικότερα η διοργάνωση κάθε είδους εκδηλώσεων που ενισχύουν τα χρηστά ήθη, συμβάλλουν στην κοινωνική συνοχή και στηρίζουν την ανάγκη του δημότη για ψυχική ανάταση και πνευματική καλλιέργεια και ικανοποιούν σφαιρικά και ειδικά αυτή την ανάγκη,

---

αντικειμένων του πληθυσμού – στόχου της έρευνας μας, αυτά νοουμένων ως των στελεχών και των αρετών των δύο υπό εξέταση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

²⁴ Αυτός είναι και ο λόγος, όπως μας το εξήγησαν τα ερωτώμενα υποκείμενα, που κατηγοριοποιούν τα πνευματικά κέντρα ως δομές κοινωνικής παροχής.

επιβεβαιώνοντας το ρόλο σύστασης και το λόγο λειτουργίας του Πνευματικού Κέντρου.

Η πνευματική του δράση δημιουργεί τις προϋποθέσεις εκείνες που χρειάζονται αφενός για την ενεργητικότερη συμμετοχή των δημοτών στην παραγωγή πολιτιστικού έργου, αλλά και ταυτόχρονα στην θέαση αυτού και αφετέρου στην αισθητική αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των πολιτών και κατ' επέκταση στην άνοδο του πνευματικού επιπέδου της περιοχής.

Οι εκδηλώσεις που προγραμματίζονται και υλοποιούνται καλύπτουν ένα μεγάλο πολιτιστικό κενό το οποίο δημιουργείται όπως σε κάθε πόλη της περιφέρειας αφενός από την μεγάλη χιλιομετρική απόσταση που υπάρχει σε σχέση με την πρωτεύουσα και αφετέρου από την διάθεση για δημιουργία και ψυχαγωγία του νεανικού πληθυσμού του Δήμου. Η πολιτιστική αυτή παρέμβαση στοχεύει επίσης και στην ποιοτική ψυχαγωγία των ενηλίκων και ηλικιωμένων δημοτών, οι οποίοι εξαιτίας οικογενειακών υποχρεώσεων ή για βιολογικούς λόγους δεν είναι κατά συνέπεια σε θέση να μετακινούνται σε άλλες πόλεις που χρίζονται μεγαλύτερης ανάπτυξης στον πολιτιστικό τομέα. Με την πληθυσμιακή αύξηση εξάλλου των τελευταίων ετών οι πολιτιστικές ανάγκες στον διευρυμένο Δήμο Μεσσήνης απαιτούν σίγουρα ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση.

Το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Μεσσήνης συνεργάζεται και με άλλους φορείς²⁵ όπως είναι ο πολιτιστικός σύλλογος «Οι φίλοι της Μεσσήνης», η Δημοτική Φιλαρμονική, η Δημοτική Βιβλιοθήκη²⁶, η θεατρική ομάδα του δεύτερου Ενιαίου Λυκείου Μεσσήνης. Αρωγός στην προσπάθειά του είναι οι μουσικές σχολές «Νεανές», η μουσική σχολή της Μεσσήνης και η παιδική χορωδία, ενώ καλλιτεχνικός διευθυντής δεν υφίσταται ακόμα. Οι πόροι του προέρχονται από την ετήσια επιχορήγηση του Δήμου, από παροχές από το Δημόσιο και πάσης φύσεως δωρεές, κληρονομίες, και κληροδοσίες από φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Η διοίκηση του Πνευματικού Κέντρου, όπως ορίζεται από το καταστατικό του ασκείται από συμβούλιο εννέα μελών και αποτελείται από τον Δήμαρχο

²⁵ Μια διαφοροποίηση που παρατηρούμε μεταξύ των δυο νομικών προσώπων των δύο ΟΤΑ είναι ότι, όπως θα δούμε παρακάτω το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Χαϊδαρίου

²⁶ Η Δημοτική Βιβλιοθήκη είναι ξεχωριστό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και λειτουργεί μόνο ως δανειστική, ενώ δεν υπάρχει αναγνωστήριο και δεν διακρίνεται για το πλούτο στο τομέα των υποδομών.

Μεσσήνης, ως πρόεδρο, δύο Δημοτικούς Συμβούλους, έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων, και πέντε Έλληνες πολίτες, κατοίκους του Δήμου Μεσσήνης.

Επιπρόσθετα, υπάρχει **τριμελής εκτελεστική επιτροπή** που είναι διετής και αποτελείται από τον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και δυο συμβούλους που εκλέγονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

5.7.2. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

Το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Χαϊδαρίου ιδρύθηκε το 1981 με την (235/1980) απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Χαϊδαρίου. Πρόκειται για ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που εξαρτάται²⁷ και **εποπτεύεται από το Δημοτικό Συμβούλιο.**

Ο σκοπός του καλύπτει τρεις βασικούς νοητούς κύκλους επιδιώξεων και δραστηριοτήτων αρχίζοντας από την **πνευματική ανύψωση, τη κοινωνική συνοχή, τη κοινωνική διάπλαση**, τη σύσφιξη των φιλικών δεσμών και την βελτίωση των κοινωνικών σχέσεων και της αλληλεγγύης μεταξύ των δημοτών. Μεγάλη βαρύτητα δίνεται παράλληλα στην **ανάπτυξη κοινωνικής και μορφωτικής δραστηριότητας**, όπως και στην ενημέρωση και την επιμόρφωση για την αντιμετώπιση σύγχρονων προβλημάτων. Τέλος, στηρίζει την προβολή, τη μελέτη και την εκτέλεση οποιουδήποτε πνευματικού προγράμματος ή δραστηριότητας που μπορεί να συμβάλλει στην πολιτιστική αναβάθμιση των κατοίκων του Δήμου Χαϊδαρίου.

Το Πνευματικό Κέντρο για να είναι σε θέση να επιτύχει τους σκοπούς που προαναφέρθηκαν έχει συγκροτήσει **Λαϊκό Πανεπιστήμιο²⁸, πινακοθήκη, καλλιτεχνικά εργαστήρια, και Δημοτική Βιβλιοθήκη** και εκτείνεται σε δύο βασικούς τομείς δραστηριότητας:

Α. Την **επιμόρφωση** μέσω της Δημοτικής Βιβλιοθήκης και του Λαϊκού Πανεπιστημίου. Η λειτουργία της Δημοτικής Βιβλιοθήκης διέπεται από ιδιαίτερο κανονισμό που συντάσσεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Πνευματικού

²⁷ Με την έννοια της οικονομικής βιωσιμότητας και όχι των υλοποιούμενων δράσεων. Και αυτό γιατί μοναδική πηγή εσόδων για το νομικό πρόσωπο είναι η ετήσια επιχορήγηση από το Δήμο.

²⁸ Όταν αναφέρουμε Λαϊκό Πανεπιστήμιο, εννοούμε σειρά διαλέξεων κυρίως επιστημονικών και πολιτιστικών θεμάτων, τα οποία απευθύνονται στο ευρύ κοινό και η παρακολούθησή τους είναι δωρεάν.

Κέντρου και εγκρίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Χαϊδαρίου. Απαρτίζεται από τρία βασικά τμήματα, **το αναγνωστήριο, το δανειστικό και το αρχείο**. Όσον αφορά το στόχο λειτουργίας του Λαϊκού Πανεπιστημίου είναι η εκκλαίκευση των επιστημονικών θεμάτων που ενδιαφέρουν άμεσα τους δημότες και αναφέρονται σε ζωτικά και σύγχρονα προβλήματα που αναζητούν επίλυση, με την διοργάνωση διαλέξεων και δημοσίων συζητήσεων αξιοποιώντας το επιστημονικό του Δήμου, πανεπιστημιακούς φορείς και παράγοντες του πνεύματος και της τέχνης.

Β. Στον τομέα του πολιτισμού και ψυχαγωγίας καλύπτει τις ακόλουθες δραστηριότητες: αφενός την οργάνωση εκθέσεων, θεατρικών παραστάσεων, κινηματογραφικών προβολών και μουσικών εκδηλώσεων και αφετέρου την δημιουργία Δημοτικής πινακοθήκης, χορωδιών, θεατρικού ομίλου, φιλαρμονικής μουσικής, λαογραφικού μουσείου και κινηματογραφικής λέσχης.

Για την καλύτερη επίτευξη των σκοπών του **συγκροτεί τμήματα σε μόνιμη βάση στα οποία μετέχουν και ιδιώτες που δεν είναι μέλη του**. Στα τμήματα αυτά αναθέτονται με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου συγκεκριμένοι τομείς δραστηριότητας οι οποίοι κάποιες φορές μπορούν να παρεκκλίνουν.

Οικονομικά συντηρείται με την ετήσια επιχορήγηση του Δήμου και παρόλο που στο καταστατικό του έχει προβλεφθεί η δυνατότητα αύξησης των πόρων του από κάθε φύσεις συνδρομές όπως εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες από φυσικό ή νομικό πρόσωπο κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει. Το Πνευματικό Κέντρο στεγάζεται αριστερά της λεωφόρου Καβάλας, στο Παλατάκι, ένα χώρο αξιόλογου ιστορικού ενδιαφέροντος, ενώ για την κάλυψη των στεγαστικών του αναγκών χρησιμοποιεί κτίρια που είτε ανήκουν στο Δήμο, είτε τα μισθώνει για την εξυπηρέτηση των σκοπών του.

Η διοίκηση του Πνευματικού Κέντρου, όπως ορίζεται από το καταστατικό του ασκείται από συμβούλιο εννέα μελών και αποτελείται από τον Δήμαρχο Χαϊδαρίου, ως πρόεδρο, τέσσερις Δημοτικούς Συμβούλους και ένας εκ των οποίων ορίζεται ως αντιπρόεδρος και ένας γραμματέας, και από τέσσερις Έλληνες πολίτες, κατοίκους του Δήμου Χαϊδαρίου.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου έχει προταθεί αύξηση των μελών του Συμβουλίου²⁹ χωρίς όμως να έχει πραγματοποιηθεί ακόμα. Επιπρόσθετα, υπάρχει τριμελής εκτελεστική επιτροπή που είναι διετής και αποτελείται από τον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και δυο συμβούλους που εκλέγονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζονται οι μεταβολές των επιχορηγήσεων ανά έτος στα Πνευματικά Κέντρα των υπό εξέταση Δήμων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων που εδόθησαν από φορείς

Παρατηρούμε ότι εμφανίζεται **μια μείωση** στις επιχορηγήσεις που γίνονται από το **Δήμο Μεσσήνης** προς το Πνευματικό του Κέντρο **κατά το έτος 2003 της τάξεως του 17,6%**, γεγονός που διαφοροποιήθηκε **κατά το έτος 2004** παρουσιάζοντας **μια αύξηση** που κυμάνθηκε στο **106%**. Όσον αφορά στο **Δήμο Χαϊδαρίου** σημειώνουμε πως και τα τρία έτη οι επιχορηγήσεις του Πνευματικού Κέντρου **παραμένουν αμετάβλητες**.

²⁹ Η επεκφρασμένη δημοτική επιθυμία για αύξηση των μελών της διοίκησης του πνευματικού κέντρου ανταποκρίνεται στην πραγματική ανάγκη για πιο ενεργή συμμετοχή περισσότερων ανθρώπων στα διοικητικά του κέντρου, καθώς η σωρεία των δραστηριοτήτων του είναι αποτρεπτική για ποιοτικότερη παροχή υπηρεσιών λόγω του μικρού αριθμού των ατόμων της διοίκησης. Αυτό αποδεικνύει, ότι υπάρχει ζήτηση για τις υπηρεσίες του νομικού αυτού προσώπου.

5.8. ΠΑΡΚΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Ο μεγάλος αριθμός ατυχημάτων που προκαλούνται κάθε χρόνο στη χώρα μας και οι προεκτάσεις του στην οικονομική και κοινωνική ζωή έχουν ως αποτέλεσμα η **οδική ασφάλεια** να αποτελεί για τη χώρα **θέμα μείζονος σημασίας**.

Στο πλαίσιο αυτό και δίνοντας βαρύτητα στην ευαισθητοποίηση του πολίτη και στην κυκλοφοριακή συνείδηση από τη παιδική ηλικία εντάσσονται και τα Πάρκα Κυκλοφοριακής Αγωγής³⁰. Ουσιαστικά πρόκειται για μία πρωτοβουλία του **Υπουργείου Μεταφορών** σε συνεργασία με το **Γραφείο Ποιότητας Ζωής** του Πρωθυπουργού και το **Ε.Π.Τ.Α.** που πραγματοποιείται και υλοποιείται από το Δήμο Μεσσήνης και έχει ως στόχο την διαπαιδαγώγηση των παιδιών στην οδική συμπεριφορά.

Μικρά αυτοκίνητα, δρόμοι, ταμπέλες με τα σήματα κυκλοφορίας, διαβάσεις πεζών, ποδηλατοδρόμοι, σιδηροδρομικές γραμμές, πεζοδρόμια, νησίδες και βεβαίως μικρούς οδηγούς να κάνουν χρήση των ανωτέρων. Όλα αυτά μπορεί να τα δει κάποιος στο Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής (Π.Κ.Α.), του Δήμου Μεσσήνης που λειτουργεί από τον **Ιούνιο του 2002** και κατασκευάστηκε σε τοποθεσία εκτός της πόλης καταλαμβάνοντας έκταση έξι στρεμμάτων περίπου.

Οι μικροί οδηγοί μέσα στα πάρκα, παίζουν και ψυχαγωγούνται αποκτώντας παράλληλα ένα σημαντικό εφόδιο για την μελλοντική ζωής τους ως ενήλικες, μια πιο «πολιτισμένη» οδική συμπεριφορά. Η μάθηση έρχεται μέσα από το παιχνίδι και την διασκέδαση σύμφωνα με τη πρωτοποριακή φιλοσοφία των Πάρκων Κυκλοφοριακής Αγωγής, τα οποία συμβάλλουν στην προετοιμασία των αυριανών οδηγών που θα εμφανιστούν στους ελληνικούς δρόμους. Το Π.Κ.Α. σχεδιάστηκε για να εκπαιδεύονται μικρά παιδιά ηλικίας μέχρι δέκα ετών.

Η κατασκευή του έγινε σύμφωνα με την **πρότυπη μελέτη που έγινε από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης** για όλα τα Πάρκα Κυκλοφοριακής Αγωγής που λειτουργούν στον ελλαδικό χώρο, με προσομοίωση της ελληνικής οδικής πραγματικότητας και περιλαμβάνουν:

- Οδικό δίκτυο, ισόπεδους κόμβους διαφόρων τύπων, ποδηλατοδρόμους, ισόπεδες και υπερυψωμένες διαβάσεις πεζών, πεζοδρόμια και νησίδες διαχωρισμού των λωρίδων κυκλοφορίας.
- Χώρους για στάθμευση των μικρών αυτοκινήτων και των επισκεπτών.
- Παιδικές χαρές και υπαίθρια καθιστικά για τους επισκέπτες και τους εκπαιδευόμενους.

³⁰ Για μια ακόμα φορά θα σημειώσουμε ότι οι δομές που χαρακτηρίζονται ως κοινωνικές, όπως σε αυτό το σημείο τα πάρκα κυκλοφοριακής αγωγής δεν είναι απόρροια των πεποιθήσεων των συγγραφέων της παρούσας εργασίας, αλλά όπως και στο πρώτο μέρος έχουμε διευκρινίσει, αποτελούν αξιολογικές κρίσεις και κατηγοριοποιήσεις των αντικειμένων του πληθυσμού – στόχου της έρευνας μας, αυτά νοουμένων ως των στελεχών και των αιρετών των δύο υπό εξέταση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

- Πεδίο λειτουργίας ενός μικρού σιδηροδρόμου για να προσομοιωθεί η συνύπαρξη οδού και σιδηροτροχιάς. (Η συγκεκριμένη εγκατάσταση δεν έχει προβλεφθεί για το Δήμο Μεσσήνης.)

Εκτός από την πρακτική εξάσκηση στη λειτουργία του Πάρκου Κυκλοφοριακής Αγωγής περιλαμβάνονται και θεωρητικά μαθήματα, τα οποία θα πραγματοποιούνται σε ειδικά διαμορφωμένο για το σκοπό αυτό αμφιθέατρο. Πέραν του εξειδικευμένου προσωπικού του Δήμου μαθήματα θα διεξάγονται και από άλλους φορείς, όπως είναι η Τροχαία. Η πρακτική εξάσκηση δεν περιλαμβάνει μόνο μαθήματα οδήγησης. Περιλαμβάνει και μαθήματα για την εκπαίδευση των πεζών, των συνοδών των γερόντων και των παιδιών, την άμεση αντιμετώπιση ατυχημάτων, τη παροχή πρώτων βοηθειών και άλλα.

Για την οδήγηση στους δρόμους του πάρκου, οι μικροί οδηγοί χρησιμοποιούν μικρά ηλεκτρικά αυτοκίνητα φορώντας υποχρεωτικά ζώνες ασφαλείας και ποδήλατα με τον απαραίτητο εξοπλισμό ο οποίος αποτελείται από κράνη και ειδικά αντανakλαστικά γιλέκα. **Οι εκπαιδευτές του Πάρκου είναι υπάλληλοι του Δήμου³¹ και άτομα της Τροχαίας.**

Η κατασκευή του Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής του Δήμου Μεσσήνης χρηματοδοτήθηκε για αποφυγή της γραφειοκρατίας και μεγαλύτερη ευελιξία από το Ε.Τ.Π.Α. με το ποσό των 35.000.000 δρχ. και από τον ίδιο το Δήμο με αυτεπιστασία με το ποσό των 13.000.000 δρχ., ενώ η χωροθέτηση του πάρκου έγινε ύστερα από πρόταση του Δήμου.

Τα χρήματα τα οποία διατέθηκαν για την δημιουργία του Πάρκου στο Δήμο Μεσσήνης θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν σαν μια πετυχημένη επένδυση του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία σίγουρα είναι μακροπρόθεσμη αλλά θα έχει ανεκτίμητα ποιοτικά κέρδη που θα υπολογίζονται σε ανθρώπινες ζωές.

Ο Δήμος Χαϊδαρίου, από την μεριά του δεν έχει προβεί ακόμα στην δημιουργία τέτοιου χώρου. Εντούτοις, έχει γίνει μελέτη κατασκευής, αλλά η δαπάνη κατασκευής του μεταφέρεται μέσω του προϋπολογισμού από χρόνο σε χρόνο.

---

³¹ Σημειώνουμε, ότι αυτή τη στιγμή ο Δήμος Μεσσήνης απασχολεί έναν υπάλληλο, ο οποίος έχει περάσει ειδική εκπαίδευση από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Μεταφορών. Βέβαια, το πρόβλημα δημιουργείται με το γεγονός ότι η απασχόληση του υπαλλήλου αυτού στο Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής είναι παράλληλη προς την άσκηση των κυρίων καθηκόντων του που είναι η διοικητική υποστήριξη της ΔΕΑΔΗΜ.

5.9 ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΙΩΤΗ

Ο Νικόλαος Χιώτης γεννήθηκε στη Μεσσήνη το 1878 και πέθανε το 1955. Το μεγαλύτερο κομμάτι της ζωής του το έζησε στην Αθήνα όπου αφετηρία της επαγγελματικής του δραστηριότητας και καταξίωσης στάθηκε η απόκτηση ενός τυπογραφείου, το οποίο του έδωσε τη δυνατότητα να δημιουργήσει ένα τέτοιο κύκλο γνωριμιών ικανό ώστε να των καταστήσουν έναν από τους σημαντικότερους οικονομικούς παράγοντες της εποχής και **Διευθυντή του Νοσοκομείου «Ελπίς»**.

Στη μεγάλη κινητή και ακίνητη περιουσία του άφησε, με την διαθήκη του, κληρονόμο το Δήμο Μεσσήνης θεωρώντας δεδομένο την αξιοποίηση της για την εκπλήρωση συγκεκριμένων φιλανθρωπικών σκοπών. Ένα χρόνο μετά το θάνατο του συστάθηκε ίδρυμα, που αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, με την επωνυμία **«ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΙΩΤΗ»** το οποίο εδρεύει στη Μεσσήνη.

Το κληροδότημα τελεί, όσον αφορά τη διοίκηση των περιουσιακών στοιχείων και ειδικότερα την αξιοποίηση, αντικατάσταση και διαχείριση αυτών, υπό την **αποκλειστική εξουσία του Δήμου Μεσσήνης**.

Διοικείται σύμφωνα με τη διαθήκη του Ιδρυτού και μέσω του **Συμβουλίου Εκτελεστών** που αποτελείται από τον εκάστοτε: Μητροπολίτη Μεσσηνίας, Δήμαρχο Μεσσήνης, των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου Μεσσήνης και τον κ. Κυριάκο Μαριολόπουλο, ανιψιό του Ιδρυτή. Το Συμβούλιο Εκτελεστών, επιμελείται των υποθέσεων και διαθέτει τους πόρους του ιδρύματος για την πραγματοποίηση των φιλανθρωπικών σκοπών.

Σκοπός του ιδρύματος είναι:

- α) Παροχή δωρεάν ιατρικής περίθαλψης σε απόρους ασθενείς δημότες και κατοίκους Μεσσήνης.
- β) Παροχή δωρεάν, φαρμάκων, καθώς και εξόδων συντήρησης τους κατά τη διάρκεια της ασθένειάς τους.
- γ) Παροχή βοηθημάτων σε απόρους κατά τις γιορτές των Χριστουγέννων και του Πάσχα.

δ) Παροχή των εξόδων κηδείας στους άπορους δημότες.

ε) Παροχή των εξόδων μετάβασης και νοσηλείας σε Νοσοκομεία της Αθήνας ή Καλαμάτας, εφόσον έχουν ανάγκη τέτοιας νοσηλείας.

στ) Αν μετά την εκπλήρωση των παραπάνω σκοπών επαρκούν τα εισοδήματα της καταληφθείσας περιουσίας, η χορήγηση οικονομικού βοηθήματος γάμου σε οικονομικά αδύνατες νεανίδες δημότισσες.

Η παροχή των **βοηθημάτων νοσηλείας, ιατρικής περίθαλψης**, και εξόδων συντηρήσεως γίνεται με απόφαση του Συμβουλίου των Εκτελεστών, εντός των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του Ιδρύματος, αφού βέβαια οι οικονομικά ασθενέστεροι έχουν καταβάλει τα πιστοποιητικά απορίας των αρμόδιων υπηρεσιών του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας. Στη συνέχεια προτείνονται αυτοί που έχουν την μεγαλύτερη ανάγκη, βάση και της οικογενειακής τους κατάστασης.

Το **επίδομα προικίσεως** δικαιούνται οι οικονομικά άπορες γυναίκες ηλικίας έως 35 ετών αφού πρώτα προσκομίσουν τα προκαθορισμένα δικαιολογητικά. Στην συνέχεια εφόσον εγκριθούν κατατίθεται το ποσό σε κλειστό λογαριασμό τραπεζής για την κάθε μια δικαιούχο χωριστά. Η ανάληψη του οικονομικού βοηθήματος γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι ο γάμος θα τελεστεί μέσα στο χρονικό διάστημα των πέντε ετών αν πρόκειται για ενήλικη ή μετά το πέρας των πέντε ετών από την στιγμή της ενηλικίωσης της, στη περίπτωση που μιλάμε για ανήλικη. Εάν για οποιοδήποτε λόγο η ενδιαφερόμενη δεν προβεί σε γάμο, επαφίεται στη δικαιοδοσία του Συμβουλίου να παρέχει παράταση τριών ετών. Το επίδομα αποδίδεται από την τράπεζα εφόσον προσκομίσουν πρώτα την απαραίτητη ληξιαρχική πράξη γάμου.

5.10 ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ –ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ

Στη συνέχεια παραθέτονται οι υπόλοιποι φορείς, προγράμματα και δράσεις που πλαισιώνουν την Κοινωνική Πολιτική στους υπό εξέταση Δήμους³²:

---

³² Επίσης σε αυτό το σημείο πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι οι δομές που χαρακτηρίζονται ως κοινωνικές, δεν είναι απόρροια των πεποιθήσεων των συγγραφέων της παρούσας εργασίας, αλλά όπως και στο πρώτο μέρος έχουμε διευκρινίσει, αποτελούν κατηγοριοποιήσεις των ερωτώμενων.

5.10.1 ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Το κέντρο «Άρξις» είναι ένας **διαδημοτικός φορέας** στον οποίο συμμετέχουν εκτός από το Δήμο Χαϊδαρίου και οι Δήμοι Αγίας Βαρβάρας και Αιγάλεω. Στελεχώνεται από ειδικευμένο σε θέματα εξάρτησης και αγωγής υγείας επιστημονικό προσωπικό. Ως φορέας πρόληψης έχει σκοπό την εφαρμογή προγραμμάτων που αναφέρονται στην **πρόληψη της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών**, δίνοντας έμφαση στην ενδυνάμωση της προσωπικότητας του ατόμου αλλά και στη δημιουργία ενός ασφαλούς και συγκροτημένου πλαισίου γύρω από αυτό. **Το πρόγραμμα απευθύνεται κυρίως σε γονείς, μαθητές, νέους και εκπαιδευτικούς.**

Σημειώνεται, ότι η δράση του «Άρξις» δεν είναι μόνο προληπτική, αλλά επιπλέον **συμβουλευτική και κατασταλτική.**

Η λειτουργία του κέντρου «Άρξις» συγχρηματοδοτείται κατά 50% από τον Ο.ΚΑ.ΝΑ. και κατά 50% από τους συμμετέχοντες Δήμους³³. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι η ετήσια επιχορήγηση για το έτος 2003 ανήλθε στα 200.000 ευρώ³⁴.

Οι υπάλληλοι στο κέντρο «Άρξις» απαριθμούνται σε έξι άτομα, τα οποία είναι κυρίως ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί, ενώ απασχολείται επιπλέον ένα άτομο για τη γραμματειακή υποστήριξη.

Στο παρακάτω διάγραμμα ακολουθεί μια σύγκριση του υπαλληλικού προσωπικού σε σχέση με τα αιτήματα βοήθειας³⁵ ανά μήνα.

³³ Σημειώνεται ότι στη πράξη η συμμετοχή των Δήμων είναι από ελάχιστη ως μηδαμινή γι' αυτό και οι δαπάνες λειτουργίας του κέντρου καλύπτονται από το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. και περιστασιακά από τη Νομαρχία, πράγμα το οποίο δημιουργεί αμφιβολίες για τη μελλοντική βιωσιμότητα του κέντρου.

³⁴ Τα χρήματα παρόλο που έχουν προϋπολογισθεί από το έτος 2002 για τη λειτουργία του διαδημοτικού φορέα εντούτοις δεν έχουν δοθεί ακόμα στους υπαλλήλους.

³⁵ Τα αιτήματα βοήθειας είναι οι αιτήσεις που έχουν γίνει από τους ενδιαφερομένους για συμβουλευτική βοήθεια, χωρίς όμως να απεικονίζουν τον ακριβή αριθμό των ατόμων που απευθύνονται στο φορέα γιατί μια αίτηση μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από ένα άτομο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων που εδόθησαν από φορείς

Παραπάνω διακρίνεται ότι η αντιστοιχία που υπάρχει ανάμεσα στα **αιτήματα βοήθειας και στο υπαλληλικό προσωπικό είναι της τάξεως 1,66 προς 1**. Δηλαδή κατά μέσο όρο ο κάθε υπάλληλος ασχολείται με περίπου δυο αιτήματα βοήθειας την ημέρα. Γεγονός ικανοποιητικό αν θεωρήσουμε ως δεδομένο ότι τα εξυπηρετούμενα άτομα που περιλαμβάνει κατά μέσο όρο ένα αίτημα βοήθειας δεν ξεπερνά τα τέσσερα άτομα.

5.10.2. ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

Σκοπός του **Γραφείου Ενημέρωσης Ανέργων και Επιχειρήσεων** του Δήμου Χαϊδαρίου είναι η άμεση και υπεύθυνη πληροφόρηση των **ανέργων σχετικά με προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης³⁶**, καθώς και η ενημέρωση των **επιχειρήσεων σχετικά με τα προγράμματα χρηματοδότησης** και εκπαίδευσης του απασχολούμενου προσωπικού. Το Γραφείο παρακολουθεί τις προκηρυσσόμενες θέσεις προγραμμάτων κατάρτισης που δημοσιεύονται στον ημερήσιο και περιοδικό

³⁶ Οι υπηρεσίες του γραφείου δεν συμπεριλαμβάνουν και διασύνδεση των ανέργων με την αγορά εργασίας, αλλά οι υπεύθυνοι του γραφείου παραπέμπουν τέτοιες περιπτώσεις στον ΟΑΕΔ.

τύπο και συνδέεται μέσω του διαδικτύου διοχετεύοντας πληροφορίες στους ανέργους.

5. 10. 3. ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) που βρίσκεται στο Δήμο Χαϊδαρίου είναι ένας χώρος έκφρασης και δημιουργίας για παιδιά ηλικίας έξι έως δώδεκα ετών. Η φιλοσοφία του στηρίζεται σε **τρεις βασικούς άξονες**:

- **ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ:** Αξιοποιείται δημιουργικά ο ελεύθερος χρόνος, εμπλουτίζονται οι εμπειρίες των παιδιών και εφευρίσκουν πρωτότυπους τρόπους έκφρασης.
- **ΓΝΩΣΗ:** Προσεγγίζεται η γνώση μέσα από την αισθητική αγωγή.
- **ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ:** Αποτελεί μια εναλλακτική πρόταση με ζωογόνους διεξόδους στον ελεύθερο χρόνο των παιδιών.

Το κέντρο δημιουργικής απασχόλησης παιδιών **συγχρηματοδοτείται** από την Ευρωπαϊκή Ένωση³⁷ κατά ποσοστό 75% και από το Υπουργείο Εργασίας κατά 25%. Η συνολική δαπάνη ανέρχεται στο ποσό 193.631,67 ευρώ.

Στο παρακάτω διάγραμμα ακολουθεί η αναλογία μεταξύ του υπαλληλικού προσωπικού, που είναι κατεξοχήν νηπιαγωγοί και των φιλοξενούμενων παιδιών στο κέντρο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων που εδόθησαν από φορείς

³⁷ Η επιχορήγηση γίνεται μέσω του επιχειρησιακού προγράμματος «επαγγελματική κατάρτιση» ενώ φορέας επίβλεψης του προγράμματος είναι η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Χαϊδαρίου.

Παραπάνω διακρίνεται ότι η **αντιστοιχία** που υπάρχει ανάμεσα στα φιλοξενούμενα παιδιά³⁸ και στο υπαλληλικό προσωπικό είναι της τάξεως δυο προς ένα. Δηλαδή ο κάθε υπάλληλος ασχολείται με δυο παιδιά ανά ημέρα³⁹.

5.10.4. ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ – ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ

Ο συμβουλευτικός σταθμός του Δήμου Χαϊδαρίου λειτούργησε το 1992 και σκοπός του είναι η προαγωγή και προστασία της ψυχικής υγείας των δημοτών μέσα από πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια παροχή φροντίδας.

Το κύριο έργο της πρωτοβάθμιας φροντίδας που προσφέρει το κέντρο είναι η υπεύθυνη πληροφόρηση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των δημοτών. Στα πλαίσια της δευτεροβάθμιας φροντίδας αντιμετωπίζονται διαγνωστικά μαθησιακές δυσκολίες σε παιδιά και εφήβους, γλωσσικές διαταραχές, συναισθηματικές δυσκολίες και αναπτυξιακά προβλήματα. Ο πληθυσμός στόχος του σταθμού περιλαμβάνει όλες τις ηλικίες από μικρά παιδιά ως και ενήλικα ζευγάρια που παρουσιάζουν πρόβλημα.

Ειδικότερα στο κέντρο ψυχοκοινωνικής μέριμνας πραγματοποιούνται διαγνώσεις, λογοθεραπεία, δοκιμασία σχολικής ετοιμότητας, παιδοψυχιατρική αντιμετώπιση, συμβουλευτική γονέων και επαγγελματικός προσανατολισμός. Επίσης παρέχεται συμβουλευτική βοήθεια σε ενήλικα ζευγάρια, πραγματοποιείται αγωγή κοινότητας, ομιλίες σε σχολεία ενώ υπάρχει παράλληλα μια συνεργασία με τον το νομικό πρόσωπο «ΙΒΣΑ» στα πλαίσια ειδικών μαθημάτων.

Το προσωπικό το οποίο απασχολείται στο συμβουλευτικό σταθμό είναι τέσσερα άτομα κυρίως ψυχολόγος, κοινωνικός λειτουργός, παιδοψυχίατρος και λογοπαιδικός, ενώ απασχολείται επιπλέον ένα άτομο για τη γραμματειακή υποστήριξη.

Στο παρακάτω διάγραμμα ακολουθεί μια σύγκριση του πλήθους των ατόμων που εξυπηρετεί ο σταθμός ανά μήνα σε σχέση με το προσωπικό που εργάζεται σε αυτόν.

³⁸ Ο αριθμός των παιδιών που προσέρχονται στο Κ.Δ.Α.Π. δεν είναι πάντα σταθερός αλλά εξαρτάται ανάλογα με τις εποχές. Σημειώνεται ότι κατά την θερινή περίοδο ο αριθμός μειώνεται.

³⁹ Τονίζουμε ότι ο αριθμός των παιδιών που χρησιμοποιήσαμε στην ερευνά μας είναι ένας μέσος όρος από όλους τους μήνες του χρόνου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων που εδόθησαν από φορείς

Παραπάνω διακρίνεται ότι η αντιστοιχία που υπάρχει ανάμεσα στα εξυπηρετούμενα άτομα και στο υπαλληλικό προσωπικό είναι της τάξεως 2,7 προς 1. Δηλαδή κατά μέσο όρο ο κάθε υπάλληλος είναι υπεύθυνος για περίπου τρία άτομα την ημέρα. Γεγονός που δείχνει την επάρκεια του προσωπικού.

5.10.5 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΠΟΡΩΝ

Το πρόγραμμα στήριξης άπορων που υλοποιεί ο Δήμος Χαϊδαρίου⁴⁰ περιλαμβάνει την παροχή μιας δωροεπιταγής για αγορά τροφίμων⁴¹ ή άλλων ειδών πρώτης ανάγκης δυο φορές το χρόνο, Χριστούγεννα και Πάσχα, καθώς και σε έκτακτες περιπτώσεις εφόσον διαπιστωθεί ανάγκη.

Επιπλέον, στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος⁴² κάθε μεσημέρι γίνεται σίτιση άπορων σε χώρο που παραχωρεί ο Ιερός Ναός Αγίας Μαρίνης. Το φαγητό προέρχεται από τους παιδικούς σταθμούς του Δήμου⁴³. Σε περιπτώσεις που κρίνεται αναγκαίο γίνεται και διανομή κατ' οίκον.

⁴⁰ Όσον αφορά στο Δήμο Μεσσήνης, αντίστοιχες δράσεις υλοποιούνται από το Χιώτειο Ίδρυμα, όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενο τμήμα της εργασίας μας.

⁴¹ Υστερα από συνεννόηση με καταστήματα διατροφικών ειδών της περιοχής.

⁴² Το πρόγραμμα Στήριξης Απόρων είναι υπό τη γενική εποπτεία της Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας, ενώ όπως διαφαίνεται η χρηματοδότησή του γίνεται είτε από δωρεές ιδιωτών, είτε από ευέλικτη αξιοποίηση πόρων του δημοσίου.

⁴³ Σε αυτή την περίπτωση μπορούμε να δούμε τα «θαύματα» που μπορούν να γίνουν όταν τα προγράμματα δεν δουλεύονται στο στείο γραφειοκρατικό πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης.

Επιπρόσθετα, το πρόγραμμα περιλαμβάνει και **διανομή τροφίμων**⁴⁴ που δεν γίνεται σε σταθερές περιόδους. Τα τρόφιμα εξασφαλίζονται είτε από δωρεές, είτε από τον οργανισμό ΟΠΕΚΕΠΕ του Υπουργείου Γεωργίας.

5.10.6. ΟΛΟΗΜΕΡΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Όλα τα σχολεία του Δήμου Χαϊδαρίου είναι ολοήμερα. Τα παιδιά παραμένουν στα σχολικά συγκροτήματα μέχρι τις τέσσερις, μελετώντας, κάνοντας γυμναστική, μαθαίνοντας μουσική, χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και παίζοντας σκάκι.

Για αυτές τις δυο επιπλέον ώρες έχουν προσληφθεί ειδικοί εκπαιδευτικοί για κάθε επιπλέον δραστηριότητα.

Ο Δήμος Μεσσήνης δεν υλοποιεί προγράμματα ολοήμερου σχολείου.

5.10.7. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Θεωρείται σημαντικό από τους ερωτωμένους η κοινωνική δράση του μειωμένου τιμολογίου τελών ύδρευσης στο πληθυσμό στόχο των πολύτεκνων οικογενειών⁴⁵ του Δήμου Μεσσήνης.

Η έκπτωση στα τέλη είναι της τάξης του 30%, ενώ οι επωφελούμενες πολύτεκνες οικογένειες με ανήλικα τέκνα είναι 90 στο δημοτικό διαμέρισμα της έδρας του Δήμου και σαράντα στα υπόλοιπα δημοτικά διαμερίσματα. Η δράση αυτή υλοποιείται κατόπιν σχετικού αιτήματος του Συλλόγου Πολυτέκνων Μεσσήνης και Περιχώρων.

---

⁴⁴ Όπως ρύζι, μακαρόνια, όσπρια, ελαιόλαδο, κλπ.

⁴⁵ Σημειώνεται ότι η έκπτωση αυτή είναι ανεξάρτητη του εισοδήματος της οικογένειας.

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΕΡΕΥΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

1.1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κατά την διάρκεια της συγκεκριμένης κοινωνιολογικής μελέτης χρησιμοποιήσαμε ως ερευνητικό πληθυσμό δύο διαφορετικούς Δήμους της Ελλάδος, το **Δήμο Μεσσήνης** και το **Δήμο Χαϊδαρίου**. Αυτή η επιλογή έγινε συνειδητά στο πλαίσιο μιας διαδικασίας σύγκρισης της Κοινωνικής Πολιτικής μεταξύ ενός **Δήμου του κέντρου και ενός της περιφέρειας**.

Κρίνεται συνεπώς σκόπιμο να γίνει μια αναφορά στην μεθοδολογία νοώντας την ως «**την επιστήμη εκείνη που ασχολείται με την ανάλυση της λογικής υπόστασης των μεθόδων και με την κριτική μελέτη τους, δηλαδή, με την έρευνα της όποιας διασύνδεσης τους με ορισμένες θεωρητικές παραδοχές. Ασχολείται όμως και με την απλή περιγραφή συγκεκριμένων μεθόδων και τεχνικών**⁴⁶».

Η αναφορά επομένως στην μέθοδο που ακολουθήθηκε καλείται ως αναπόσπαστο κομμάτι μιας και αποτελεί την απαραίτητη βάση για την ενδελεχή έρευνα μιας οποιασδήποτε επιστημονικής μελέτης, όπως διαφαίνεται εξάλλου και από την ετυμολογία της, αφού ο ίδιος ο όρος προέρχεται από την σύζευξη των λέξεων «**μετά**» και «**οδός**», που σημαίνει κατά κυριολεξία «**το μεταβαίνει προς αναζήτησιν τινός**» που στην δική μας περίπτωση είναι η άρτια αξιολόγηση της Κοινωνικής Πολιτικής των δύο Δήμων.

Σε αυτή την πορεία για να αποφευχθούν συμπεράσματα που μπορεί να στηρίζονται σε συναισθηματικές αυθαιρεσίες και λανθασμένες εντυπώσεις αλλά και για την ορθότερη διεξαγωγή των αποτελεσμάτων της παράλληλης διερεύνησης των ιδιαιτεροτήτων των δύο Δήμων, εφαρμόστηκε κυρίως η **δειγματοληπτική μέθοδος** και συγκεκριμένα το **ερωτηματολόγιο** ως την πιο κατάλληλη ερευνητική στρατηγική. Έτσι ώστε αυτός ο συνδυασμός να μπορέσει να αποδώσει μια **σφαιρική, ολοκληρωμένη και μη κατασκευασμένη εικόνα της Κοινωνικής Πολιτικής των δυο εξεταζόμενων Δήμων**.

---

⁴⁶ Στο «**Η κοινωνιολογία και η μεθοδολογία της**» της Ιωάννας Λαμπίρη – Δημάκη

Επειδή όμως το κάθε άτομο δεν αντιμετωπίζεται ως όλο, αλλά ως φορέας επιμέρους χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων που ανασύρονται επιλεκτικά σε σχέση με τη στατιστική επεξεργασία και τον τρόπο διαχείρισης του ερωτηματολογίου τα στοιχεία που προκύπτουν είναι πιθανόν να ρίχνουν φως σε ορισμένες πτυχές και δραστηριότητες της Κοινωνικής Πολιτικής των Δήμων Μεσσήνης και Χαϊδαρίου, αλλά σίγουρα δεν επαρκούν για μια ολοκληρωμένη διεύρυνση του ευρύτερου φάσματος της γι 'αυτό και η χρήση πολλαπλών ερευνητικών μεθόδων σε αυτή την επιστημονική μελέτη κρίνεται αναγκαία.

Έτσι λοιπόν **πέραν του ερωτηματολογίου** που αποτέλεσε το κυριότερο εργαλείο της μελέτης μας αξιόλογη υπήρξε παράλληλα, για την συλλογή των στοιχείων η **άπλετη παροχή έντυπου υλικού για επεξεργασία (ανάλυση περιεχομένου)** αλλά και η δυνατότητα άμεσης γνωριμίας με τους φορείς και η συμβολή τους μέσω των συνεντεύξεων τόσο των αιρετών όσο και των ιδίων των υπαλλήλων. Παράλληλα, λοιπόν με την **επιτόπια έρευνα** βασιστήκαμε και στη **βιβλιογραφία ειδικών επιστημόνων**. **Παραβλέψαμε** όμως να στηριχθούμε σε άρθρα και μελέτες που προέρχονται από **το διαδίκτυο** για να αποφύγουμε τον κίνδυνο που ελλοχεύει να υπάρχει αλλοίωση στοιχείων ή μη επιστημονική απόδειξη.

1.2 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Η **δειγματοληπτική έρευνα** με ερωτηματολόγιο και η **στατιστική μέθοδος ανάλυσης** είναι η πιο διαδεδομένη μορφή εμπειρικής έρευνας μιας και πρόκειται για τη μέθοδο που καθιερώθηκε ως βασικός τρόπος συλλογής και ανάλυσης στοιχείων, κυρίως λόγω της συγκριτικής ευκολίας με την οποία εφαρμόζεται. Βασικό γνώρισμα της είναι ότι επιτρέπει τη **σύνδεση πολλών ιδιαίτερων χαρακτηριστικών** για ένα μεγάλο αριθμό περιπτώσεων αναδεικνύοντας έτσι τις γενικές τάσεις που εμφανίζονται στο δείγμα, το οποίο σε αυτή την περίπτωση είναι ο πληθυσμός των Δήμων Μεσσήνης και Χαϊδαρίου.

Στρέφοντας το ενδιαφέρον μας στη μέτρηση των θεωρητικών κοινωνιολογικών εννοιών μέσω εργαλείων, όπως το τυποποιημένο ερωτηματολόγιο επικεντρωθήκαμε στη **συλλογή και ανάλυση με στατιστικές μεθόδους των χαρακτηριστικών, των απόψεων, των στάσεων**, καθώς και των δραστηριοτήτων του αναφερόμενου

πληθυσμού λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα του χώρου και τη διάθεση του χρόνου, χρησιμοποιήσαμε μια τροποποιημένη εκδοχή του ήδη διαμορφωμένου ερωτηματολογίου από ειδικούς επιστήμονες της Ε.Ε.Τ.Α.Α.⁴⁷ Μέσα από τη διαδικασία διατύπωσης ερωτήσεων για τα θέματα που αφορούν την Κοινωνική Πολιτική των δυο Δήμων παρέχεται η δυνατότητα συγκέντρωσης πληροφοριών, οι οποίες μπορεί να ποσοτικοποιηθούν να αναλυθούν και να οδηγήσουν τόσο στην εξαγωγή προτύπων όσο και στην διεξαγωγή συγκρίσεων. **“Με τη συσχέτιση των μεταβλητών που αποτελεί το καθιερωμένο μοντέλο ανάλυσης για τη διαπίστωση εμπειρικών τάσεων και ομοιομορφιών”⁴⁸**, οι απαντήσεις των ερωτώμενων μετατρέπονται σε δείκτες των υπό έρευνα κοινωνικών φαινομένων και ειδικότερα στις αντιλήψεις και τις τάσεις που έχουν για την Κοινωνική Πολιτική του Δήμου τους.

Πέραν του γεγονότος ότι το ερωτηματολόγιο είναι μια καλή μέθοδος για την συγκέντρωση συγκεκριμένου τύπου πληροφοριών σύντομα και άμεσα με ουσιαστική ακρίβεια και χαμηλό κόστος δεικνύετε στην περίπτωση μας, γιατί αναφερόμαστε σε ένα **πληθυσμό, ο οποίος είναι ποικιλόμορφος**. Πλεονεκτεί επίσης διότι διαθέτοντας μια **άρτια δομή ερωτήσεων** ο χρόνος **επεξεργασίας** του με δεδομένες τις υπάρχουσες συνθήκες που ισχύουν είναι σχετικά **σύντομος**.

Ωστόσο κρίνουμε σκόπιμο να αναφερθούμε σε ορισμένες παραδοχές της δειγματοληπτικής έρευνας την οποία ακολουθήσαμε για να μην τεθούν τα αποτελέσματα της υπό αμφισβήτηση και θεωρηθούν άκαιρα και αυθαίρετα. Σε πρώτη φάση λήφθηκε υπόψη ότι Κοινωνική Πολιτική των δυο Δήμων κρίνεται με βάση την επικαιρότητα, είναι **σταθερή και μη μεταβαλλόμενη**. Αρχικά προσδιορίστηκαν τα θέματα και οι διαστάσεις της έρευνας επιδιώκοντας με τον τρόπο αυτό να εξασφαλιστεί μέσω του ερωτηματολογίου η σύγκριση των στοιχείων που συλλέχθηκαν για την δυνατότητα εξαγωγής έγκυρων συμπερασμάτων με βάση τις ομοιομορφίες που εμφανίζουν.

Επιπρόσθετα θεωρούμε ότι πρώτον **οι απαντήσεις των ερωτηθέντων είναι ακριβείς και ειλικρινείς**, δεύτερον ότι **οι στάσεις και οι απόψεις τους μπορούν να απομονωθούν από τις ίδιες τις κοινωνικές καταστάσεις που τις προκαλούν** και οι

⁴⁷ Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, « Κοινωνική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση : παρούσα κατάσταση και προοπτικές». Μελέτη Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.- Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 1995

⁴⁸ Κυριαζή Ν. Η κοινωνιολογική έρευνα :Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών, Ελληνικές Επιστημονικές Εκδόσεις, Αθήνα, 1998.

περιγραφές τους μπορούν να αποτελέσουν **έγκυρους δείκτες σε σχέση με αυτό που συμβαίνει στην πραγματικότητα**. Τρίτο και τελευταίο ότι οι ερευνοούμενοι μπορούν να κατανοήσουν με ακρίβεια το νόημα της ερώτησης, το οποίο τους τέθηκε και κατ' επέκταση να μεταφέρουν με σαφήνεια αυτό που συμβαίνει και αυτό που πιστεύουν.

Με γνώμονα τις τρεις παραπάνω παραδοχές ως δεδομένες και αδιάσειστες, μπορούμε να υποστηρίξουμε, ότι η επιλογή του ερωτηματολογίου στην περίπτωση μας είναι η ιδανικότερη μέθοδος για την συγκέντρωση αξιόπιστων και έγκυρων στοιχείων και συνεπώς για εξαγωγή γενικεύσιμων συμπερασμάτων αποτελεσματικά και αντικειμενικά.

1.2.1. ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Υπάρχουν δυο εναλλακτικοί τρόποι συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου, είτε από τον ίδιο τον συνεντευκτή μέσω τηλεφωνικής ή προσωπικής συνέντευξης είτε από τον ερωτώμενο μέσω του ταχυδρομείου.

α) Η τηλεφωνική συνέντευξη

Στην τηλεφωνική συνέντευξη το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται από τον ίδιο τον συνεντευκτή ο οποίος επιδιώκει την σύντομη καταγραφή των απόψεων για θέματα άμεσου ενδιαφέροντος, όπως για παράδειγμα οι διάφορες δημοσκοπήσεις για θέματα πολιτικής επικαιρότητας. Η μέθοδος αυτή θυμίζει πάρα πολύ την προσωπική συνέντευξη, δηλαδή διατυπώνει τις ερωτήσεις με τον ίδιο τρόπο, δίνει διευκρινήσεις όπου καθίσταται απαραίτητο και εκμαιεύει επιπρόσθετες πληροφορίες όταν η αρχική απάντηση δεν είναι ολοκληρωμένη. Η τηλεφωνική συνέντευξη εφαρμόζεται σε περιπτώσεις που αφορούν πολύ συγκεκριμένο θέμα το οποίο άνετα μπορεί να καλυφθεί με περιορισμένο αριθμό ερωτήσεων και το δείγμα επιλέγεται τυχαία.

β) Αποστελλόμενο ταχυδρομικώς

Το ερωτηματολόγιο που αποστέλλεται ταχυδρομικώς συμπληρώνεται από τον ίδιο τον ερωτώμενο και συνοδεύεται από μια περιγραφική επιστολή η οποία αναφέρει τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο της έρευνας, τη σημασία της και των λοιπών διαδικασιών.

γ) Η προσωπική συνέντευξη

“Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιείται στην προσωπική συνέντευξη μπορεί να πάρει διαφορετική μορφή ανάλογα με το θέμα, το σκοπό της έρευνας και τη θεωρητική συνέντευξη που τη χαρακτηρίζει. Ακολουθώντας την δειγματοληπτική έρευνα με στατιστικές μεθόδους εφαρμόσαμε την τυποποιημένη συνέντευξη, η οποία στηρίζεται σε κωδικοποιημένο ερωτηματολόγιο που διαφέρει στη δομή του απ’ το ερωτηματολόγιο που συμπληρώνει ο ίδιος ο ερωτώμενος”⁴⁹. Κατά την διάρκεια της μελέτης αυτής επιλέξαμε την προσωπική συνέντευξη με στόχο την εξασφάλιση του μεγαλύτερου δυνατού ποσοστού συμμετοχής. Η **προσωπική επαφή** δίνει τη δυνατότητα για προφορικές και άμεσες διευκρινήσεις για το σκοπό της έρευνας και τη σημασία της συμμετοχής του ερωτώμενου αυξάνοντας την πιθανότητα καλής διάθεσης και θετικής ανταπόκρισης. Επιπρόσθετα, εξασφαλίζει το γεγονός ότι δεν θα συμμετάσχει στην έρευνα κανένα άλλο άτομο εκτός από εκείνο που επιλέχθηκε, **κατοχυρώνοντας την αξιοπιστία** και την αποκλειστικότητα των απόψεων του ερωτώμενου αλλά και την αποφυγή συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου από κάποιο τρίτο.

Επιπλέον, η προσωπική συνέντευξη οδηγεί σε πιο ουσιαστικά και γνήσια αποτελέσματα καθώς υπάρχει και η ευκολία διευκρίνισης των ερωτήσεων που τίθενται και η δυνατότητα καταγραφής και άλλων στοιχείων που αφορούν για παράδειγμα τη συμπεριφορά του ερωτώμενου τα οποία πιθανόν να συντελέσουν στην ορθότερη ερμηνεία των απαντήσεων.

1.2.2. ΜΟΡΦΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Στην προσπάθεια μετατροπής του ερωτηματολογίου ως ένα εργαλείο χρήσιμο για την αντικειμενική απεικόνιση και διάσπαση της κοινωνικής πραγματικότητας σε επιμέρους τμήματα, ώστε να αποσπάσουμε στοιχεία αποκλειστικά για το τομέα της κοινωνικής πολιτικής και να μας δοθεί η δυνατότητα αποκωδικοποίησης των αντιλήψεων και εμπειριών των πολιτών των δυο δήμων, επιλέξαμε ως ερωτηματολόγιο ένα ήδη υπάρχον από την Ε.Ε.Τ.Τ.Α.⁵⁰ με **μοντέλα κλειστών ερωτήσεων και εναλλακτικών απαντήσεων**⁵¹.

---

⁴⁹ Κυριαζή Ν., “Η κοινωνιολογική έρευνα : κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών”, Ελληνικές Επιστημονικές Εκδόσεις, Αθήνα, 1998

⁵⁰ Διότι θεωρούμε ότι η επιστημονική μας κατάρτιση μας επιτρέπει να προβούμε στον σχεδιασμό εκ νέου ενός ερωτηματολογίου, που θα είναι επιστημονικά έγκυρο και αξιόπιστο και παράλληλα θα μας επιτρέψει να αντλήσουμε τα συμπεράσματα που επιθυμούμε. Κρίναμε ότι το ερωτηματολόγιο της

Αν και είναι γνωστό ότι οι **έρευνες με ανοιχτού τύπου ερωτήσεις**, όπου η αναμενόμενη απάντηση δίνεται με μια λέξη ή μια πρόταση ή ένα εκτιμώμενο σχόλιο, παρουσιάζουν πιο **ποιοτικά αποτελέσματα** αξιολογήσαμε ότι η διάσταση αυτή καλύπτεται στο γενικότερο πλαίσιο της κοινωνιολογικής αυτής έρευνας και γι αυτό διεξοδικά ακολουθήσαμε τα μονοπάτια των κλειστών ερωτήσεων με **κύριο στόχο την ποσοτικοποίηση των στοιχείων** για την αρτιότερη ανάλυση τους και την διεξαγωγή χρήσιμων πληροφοριών. Εξάλλου, όσο περισσότερο δομημένη είναι μια ερώτηση τόσο πιο εύκολα αναλύεται και εξειδικεύεται.

Το ερωτηματολόγιο πήρε συνεπώς την μορφή των **ερωτήσεων κλειστού χαρακτήρα** που συνοδεύονται από εναλλακτικές προκαθορισμένες απαντήσεις από τις οποίες ο ερωτώμενος έχει την δυνατότητα να επιλέξει εκείνη που τον εκφράζει καλύτερα.

Επιπρόσθετα, για την ενσωμάτωση των απαντήσεων που δεν προβλέπονται συγκεκριμένα στο ερωτηματολόγιο, συμπεριλαμβάνονται **υπολειμματικές γενικές κατηγορίες**, ενώ για την κάλυψη εκείνων που δεν έχουν αποκρυσταλλωμένη άποψη ή απλά θέλουν να προσθέσουν κάποιο νέο στοιχείο περιλαμβάνεται η **κατηγορία «άλλο»**.

Υπάρχει κατ' επέκταση ένα συγκεκριμένο φάσμα απαντήσεων, έτσι ώστε ο ερωτώμενος ως κύριος δέκτης άσκησης της κοινωνικής πολιτικής, είτε είναι αιρετός είτε στέλεχος που ασχολείται με την Κοινωνική Πολιτική (να έχει την δυνατότητα) αβίαστα και εύκολα επιλέξει μια από τις κωδικοποιημένες απαντήσεις που παρέχονται χωρίς να αφεθεί σε συναισθηματισμούς, αλλά αντίθετα οργανώνοντας την σκέψη του και εστιάζοντας στην ουσία και την λογική του ερωτηματολογίου.

Σύμφωνα με το Youngman (1986) υπάρχουν **έξι βασικοί τύποι δομημένων ερωτήσεων**. Στο ερωτηματολόγιο που διαθέσαμε στους αιρετούς και τους υπαλλήλους της Κοινωνικής Πολιτικής των Δήμων Μεσσήνης και Χαϊδαρίου διαφαίνονται **τρεις διαφορετικές μορφές ερωτήσεων**.

Αρχικά οι ερωτήσεις κρίνονται ως **ποσοτικές** μια και η απάντηση που καλείται να δώσει ο ερωτώμενος οφείλει να είναι ένας αριθμός ακριβής ή κατά προσέγγιση που εκφράζει το ποσό ή το ποσοστό ορισμένων χαρακτηριστικών

ΕΕΤΤΑ ανταποκρινόταν στο ζητούμενο της εργασίας μας, ενώ η διατύπωσή του και το απλό του λεξιλόγιο μπορούσε να απαντηθεί εύκολα από τα ερωτώμενα άτομα.

⁵¹ Σημειώνεται βέβαια, ότι ενώ σεβαστήκαμε πλήρως το δομή του ερωτηματολογίου, επεμβήκαμε σε αρκετά σημεία στο περιεχόμενο των ερωτήσεων προκειμένου να το εφαρμόσουμε στα δικά μας επιστημονικά ζητούμενα. Η εφαρμογή αυτή έγινε βάσει των υποθέσεων εργασίας μας.

απαραίτητων για την απόκτηση μιας πρώτης εικόνας για το δημογραφικό προφίλ των Δήμων.

Στην συνέχεια ακολουθεί ένα μεγάλο τμήμα το οποίο περιέχει δεδομένες ερωτήσεις που παρουσιάζουν εναλλακτικές απαντήσεις σε μορφή καταλόγου, από τις οποίες ο ερωτώμενος σημειώνει μόνο εκείνες που τον εκφράζουν.

Το τελευταίο κομμάτι, αναφέρεται στα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κάθε Δήμος και επειδή σ' αυτό το στάδιο παρουσιάζει ενδιαφέρον η συγκριτική σημασία που έχουν οι εναλλακτικές απαντήσεις χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις ταξινόμησης, όπου ο αποκρινόμενος πρέπει να ιεραρχήσει τις εκτιμώμενες απαντήσεις και να τοποθετήσει έναν αριθμό ανάλογα με το βαθμό σοβαρότητας του προβλήματος.

Δαμόκλειο σπάθη αποτελεί επίσης και ο **τρόπος επεξεργασίας του ερωτηματολογίου**, ο οποίος μιας και πραγματώνεται μέσω της στατιστικής επιστήμης βασίζεται στην **ύπαρξη κωδικοποιημένων ποσοτικά και συγκριτικά ολιγάριθμων κατηγοριών απαντήσεων**. Με δεδομένο το χρονικό διάστημα που έχουμε στην διάθεση μας αλλά και το μέγεθος του δείγματος του πληθυσμού στόχου, η διαδικασία ενός διαφορετικού τύπου ερωτηματολογίου θα αποδεικνυόταν υπέρ του δέοντος χρονοβόρα και πολύπλοκη.

Μια άλλη παρατήρηση που θεωρείται σκόπιμο να γίνει, σχετίζεται με την **χρήση του λεξιλογίου** που χρησιμοποιείται στην διατύπωση των ερωτήσεων, το οποίο είναι όσο το δυνατόν γίνεται πιο κατανοητό, απλό και συγκεκριμένο γιατί καθορίζεται από το γεγονός ότι απευθύνεται σε απλό κόσμο αναζητώντας απαντήσεις ανεξάρτητα από το μορφωτικό τους επίπεδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΥΠΟΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο μεθοδολογικός άξονας της μελέτης επικεντρώνεται στη σύγκριση άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής των Δήμων Μεσσήνης και Χαϊδαρίου, την αναζήτηση των παραγόντων που συνθέτουν τη σημερινή της δομή και κατάσταση, την παρουσίαση των φορέων της και τον προσδιορισμό των οικονομικών πόρων για τη χρηματοδότηση της.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν ήταν η **συνέντευξη**, η **συλλογή στοιχείων** και ο κυριότερος μοχλός στον οποίο και βασιστήκαμε για τη διεξαγωγή αυτής της έρευνας η **χρήση του ερωτηματολογίου**.

Βασικές υποθέσεις εργασίας είναι:

α) το **σύστημα Κοινωνικής Πολιτικής**, η φύση του και η δομή του καθορίζονται μέσα από συγκεκριμένες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, οι οποίες διαφοροποιούνται από Δήμο σε Δήμο,

β) ένας **μητροπολιτικός και μεγάλος σε πληθυσμό Δήμος** παρέχει περισσότερες και πιο αναβαθμισμένες υπηρεσίες από έναν μικρό Δήμο της περιφέρειας,

γ) ένας ήδη οργανωμένος Δήμος έχει την ευχέρεια να ικανοποιεί ευκολότερα τις **ανάγκες των δημοτών τους από ένα Καποδιστριακό Δήμο** που διαμορφώθηκε πρόσφατα, και τέλος

δ) υφίστανται **αποκλίσεις μεταξύ των απόψεων των αιρετών και του στελεχειακού δυναμικού των Δήμων**.

Η **επιδίωξη αυτής της μελέτης** επικεντρώνεται κατά βάση στην επεξεργασία και απάντηση των παρακάτω ερωτημάτων:

α) μέσα από ποία οργανωτική δομή και ποια νομικά πρόσωπα ασκείται η Κοινωνικής Πολιτική στους δυο υπό εξέταση Δήμους,

β) τι προσωπικό απασχολείται,

γ) από πού προέρχονται και είναι επαρκή τα κονδύλια για κάθε οργανωτική δομή,

δ) ποία Κοινωνικά Προγράμματα υλοποιούνται,

ε) σε τι επίπεδο βρίσκεται η συνεργασία των Δήμων με άλλους κρατικούς φορείς,

στ) με ποίο τρόπο λειτουργούν τα κανάλια επικοινωνίας μεταξύ Δήμου και δημότη,

ζ) ποιες πληθυσμιακές ομάδες εξυπηρετούνται,

η) ποία προβλήματα αντιμετωπίζει ο κάθε Δήμος και από που έχουν γίνει παρεμβάσεις επίλυσης τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Όσον αφορά το ίδιο το σώμα του ερωτηματολογίου, το επισυνάπτουμε αυτούσιο στο παράρτημα⁵², στο τέλος της παρούσας εργασίας. Είναι απαραίτητο για επιστημονικούς λόγους να διευκρινίσουμε ότι η επεξεργασία του ερωτηματολογίου δεν είναι προϊόν προσωπικής μας εργασίας, αλλά αποτελεί μια επεξεργασμένη εκδοχή του ερωτηματολογίου που έχουν δομήσει ειδικοί επιστήμονες στο συλλογικό τόμο «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση» της ΕΕΤΑΑ⁵³.

Η επιλογή αυτή έγινε κατόπιν ωρίμου σκέψεως καθώς εκτιμήσαμε ότι το θεωρητικό μεθοδολογικό μας υπόβαθρο δεν επαρκεί για την εκ μέρους μας δόμηση ενός ερωτηματολογίου ως επιστημονικού εργαλείου. Δεδομένης της φύσης της έρευνας μας, η επιλογή αυτή ήταν η καλύτερη δυνατή, όπως εκ των υστέρων διαπιστώσαμε γιατί όχι μόνο μπορέσαμε να ελέγξουμε τις αρχικές τοποθετήσεις και αναζητήσεις μας, αλλά και να εξάγουμε συμπεράσματα που αν και αρκετές φορές ήρθαν σε αντίθεση με την αρχική υπόθεση εργασίας μας είναι απαραίτητη η παρουσίαση τους για την επίτευξη μιας ουσιαστικής σύγκρισης και γόνιμης κριτικής των δυο υπό εξέταση Δήμων. Με τη στατιστική επεξεργασία του ερωτηματολογίου βγήκαν στο προσκήνιο βαθύτερες πτυχές και ποικίλες παράμετροι που επέτρεψαν στη μελέτη αυτή να αποκτήσει μια πιο ρεαλιστική εικόνα και μια πιο σφαιρική θεώρηση που διαμορφώθηκε μέσα από τη διαδικασία σκιαγράφησης των λεπτομερειών.

Στο προκείμενο και ξεκινώντας την ανάλυσή μας από το Δήμο Μεσσήνης και στη συνέχεια το Δήμο Χαϊδαρίου, παραθέτουμε τα πορίσματα μας, όπως αυτά εξάχθηκαν από τη στατιστική ανάλυση του ερωτηματολογίου μας.

---

⁵² Βλέπε Παράρτημα Ι

⁵³ Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση, Μελέτη ΕΕΤΑΑ – Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., Αθήνα, 1995

3.1 ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Όσον αφορά τα δημογραφικά στοιχεία ανά κατηγορία πληθυσμού, μπορούμε να παραθέσουμε στοιχεία μόνο για το Δήμο Μεσσήνης, καθώς από το Δήμο Χαϊδαρίου δεν ήταν εφικτό να προσκομίσουμε αντίστοιχα στοιχεία γεγονός που χρίζει ξεχωριστού ενδιαφέροντος μιας και τίθεται το εύλογο ερώτημα πως η Κοινωνική Πολιτική μπορεί να χαρακτηριστεί άρτια και να καλύπτει τις ανάγκες και ιδιαιτερότητες των δημοτών εάν οι υπεύθυνοι για την άσκηση της δεν έχουν στην διάθεση τους οργανωμένα, κατηγοριοποιημένα στοιχεία του πληθυσμού στόχου⁵⁴.

Έτσι όπως φαίνεται και από το παρακάτω διάγραμμα σε σύνολο πληθυσμού περί των 15.000 κατοίκων⁵⁵, τα παιδιά σχολικής και σχολικής αντιστοιχούν σε ένα ποσοστό 10 % περίπου, ενώ οι συνταξιούχοι αντιστοιχούν σε ένα ποσοστό της τάξης του 20%. Ο πληθυσμός στόχος των ΑΜΕΑ κυμαίνεται σε ένα ποσοστό της τάξης του 0,38. Όσον αφορά στον πληθυσμό στόχο των αλλοδαπών, βλέπουμε ότι κυμαίνονται σε ένα ποσοστό της τάξης του 3%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από στοιχεία του Δήμου Μεσσήνης

⁵⁴ Βλέπουμε πως ο Δήμος Μεσσήνης αν και μικρότερος Δήμος παρέχει μια καλύτερη οργάνωση στη συγκέντρωση στοιχείων.

⁵⁵ Εδώ παρατηρείται μια σχετικά μεγάλη απόκλιση με τα δημογραφικά στοιχεία, όπως τα έχουμε παρουσιάσει στο Β' Μέρος της παρούσας εργασίας, καθώς οι μόνιμοι κάτοικοι του Δήμου Μεσσήνης δεν αντιστοιχούν στον απογραφόμενο πληθυσμό της στατιστικής υπηρεσίας. Εμείς επιλέξαμε να δουλέψουμε την έρευνα μας με τα πραγματικά στοιχεία πληθυσμού.

3.2. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΔΗΜΩΝ

Παραθέτουμε τα προβλήματα που καλείτε να αντιμετωπίσει ο κάθε Δήμος ύστερα από τη στατιστική επεξεργασία των απαντήσεων των ερωτώμενων, αιρετών και μονίμων υπαλλήλων για την απαραίτητη σκιαγράφηση των προφίλ τους.

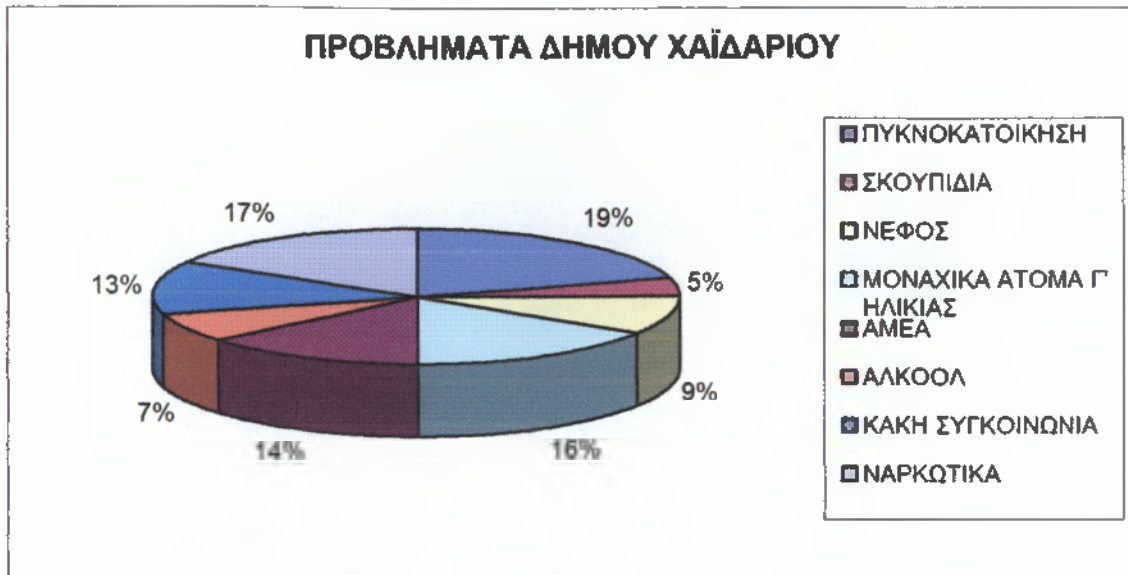
ΠΙΝΑΚΑΣ 15

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου

Όπως διαφαίνεται από τον παραπάνω διάγραμμα το μεγαλύτερο πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει ο Δήμος Μεσσήνης είναι η ένταξη των αθίγγανων στον κοινωνικό ιστό μέσω της επίλυσης του στεγαστικού και του επαγγελματικού τους ζητήματος με ποσοστό που κυμαίνεται στο 26%. Παράλληλα το θέμα της συλλογής των απορριμμάτων θεωρείται ισάξιο με ένα ποσοστό της τάξεως 23%. Στη συνέχεια ακολουθεί με ένα ποσοστό 19% το πρόβλημα των ελλείπων υποδομών ενώ σε χαμηλότερο επίπεδο κυμαίνεται η βελτίωση συνθηκών διαβίωσης. Τελευταία με χαμηλότερα ποσοστά ακολουθούν η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε άτομα με ειδικές ανάγκες και άτομα τρίτης ηλικίας μέσω σύστασης Κ.Α.Π.Η. καθώς και το πρόβλημα των ναρκωτικών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου

Αναφορικά με το Δήμο Χαΐδαρίου οι αρμόδιοι θεωρούν ότι τα μεγαλύτερα προβλήματα που υπάρχουν στην περιοχή είναι η πυκνοκατοίκηση με ποσοστό 19% και το θέμα απεξάρτησης των ατόμων από τα ναρκωτικά με ποσοστό 17%. Ακολουθούν με ποσοστό της τάξεως 16% και 14% η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε μοναχικά άτομα τρίτης ηλικίας και Α.Μ.Ε.Α. Στη συνέχεια παρατηρούμε ότι το θέμα της κακής συγκοινωνίας κυμαίνεται σε ένα ποσοστό 13%, ενώ η ύπαρξη νέφους, η αποκατάσταση των αλκοολικών και η συγκομιδή των σκουπιδιών θεωρούνται λιγότερο έντονα.

Μια πρώτη τοποθέτηση που μπορούμε να κάνουμε όπως διαφαίνεται εξάλλου και από τα διαγράμματα που έχουν προηγηθεί είναι πως ο Δήμος Μεσσήνης καλείται να αντιμετωπίσει ακόμα προβλήματα ένταξης ιδιαίτερων πληθυσμιακών ομάδων στον κοινωνικό του ιστό και θέματα υποδομής, σε αντίθεση με τον Δήμο Χαΐδαρίου που από ότι φαίνεται έχει επιλύσει τα προβλήματα των βασικών οργανωτικών του δομών και φροντίζει να αναπτύξει το τομέα παροχής υπηρεσιών. Ένα εξίσου σημαντικό θέμα είναι η συλλογή και η διαχείριση των απορριμμάτων στην περιοχή της Μεσσήνης μιας και ακόμα δεν υφίσταται χώρος υγειονομικής ταφής ή έστω οργανωμένης χωματερής. Οι παραπάνω διαπιστώσεις βέβαια είναι λογικές αν λάβουμε υπόψη δυο βασικούς παράγοντες, το ότι αφενός ο Δήμος Μεσσήνης χαρακτηρίζεται ως ένας περιφερειακός Δήμος και αφετέρου διαμορφώθηκε

πρόσφατα ύστερα από το σχέδιο «Ι. Καποδίστριας»⁵⁶ με αποτέλεσμα ο πληθυσμός του και οι αρμοδιότητες του να έχουν αυξηθεί και κατά συνέπεια οι ανάγκες του να είναι περισσότερες.

Ο Δήμος Χαϊδαρίου φαίνεται από τα ποσοστά, ότι αν και έχει αρκετά ζητήματα να αντιμετωπίσει έχει καταφέρει να υπερκεράσει τα προβλήματα υποδομής και οργανωτικών λειτουργιών και να συμβάλλει δυναμικά στην επίλυση των υπολοίπων που αφορούν την παρεχόμενες υπηρεσίες, διατηρώντας τα σε ένα καλό επίπεδο χωρίς να είναι ανεξέλεγκτα. Σαν πρώτο πρόβλημα σε αυτό το Δήμο εμφανίζεται η κακή χωροθετική δόμηση με αποτέλεσμα να δημιουργείται το φαινόμενο της πυκνοκατοίκησης σε αντίθεση με το Δήμο Μεσσήνης που αν και ο πληθυσμός του αυξάνεται συνεχώς τέτοια κατάσταση δεν υφίσταται.

Η εξάπλωση των ναρκωτικών και η αναζήτηση τρόπων πρόληψης και αποκατάστασης των εξαρτημένων ατόμων σε παραισθησιογόνες ουσίες είναι ένα ακόμη ζήτημα στο οποίο αναφέρονται οι αρμόδιοι φορείς και στους δυο υπό εξέταση Δήμους. Ο Δήμος Χαϊδαρίου όπως παρατηρείται το έχει δεύτερο στην σειρά προτεραιότητας του και γι' αυτό εξάλλου έχει προβεί και σε δραστικότερες ενέργειες με την συμμετοχή του στο πρόγραμμα «Άρξις», σε αντίθεση με το Δήμο Μεσσήνης που δεν φαίνεται να τον απασχολεί ακόμα ιδιαίτερα.

Η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε ανθρώπους τρίτης ηλικίας και σε άτομα με ειδικές ανάγκες είναι δυο ακόμη ζητήματα που απασχολούν τους δύο Δήμους. Σε αυτό το σημείο εκείνο που εντυπωσιάζει είναι πως ο Δήμος Μεσσήνης αν και ακόμα δεν έχει Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων δεν θεωρεί πως η αποκατάσταση των ηλικιωμένων αποτελεί μείζον θέμα για την περιοχή, σε αντίθεση με τον Δήμο Χαϊδαρίου που λειτουργούν ήδη τέσσερα. Αυτό σαφώς είναι λογικό, αν σκεφτούμε πως στους μικρούς Δήμους της επαρχίας οι οικογενειακοί δεσμοί διαφοροποιούνται αρκετά σε σχέση με τους μητροπολιτικούς και τη θέση των εξειδικευμένων υπαλλήλων καταλαμβάνουν τα ίδια τα μέλη της οικογένειας. Όσον αφορά τα άτομα με ειδικές ανάγκες προφανώς είναι λιγότερα στο Δήμο Μεσσήνης σε επιβεβαίωση της υπόθεσης εργασίας μας αν λάβουμε υπόψη μας το μέγεθος του συνολικού πληθυσμού του Δήμου Χαϊδαρίου που φυσικά υπερτερεί.

Επίσης το φαινόμενο της κακής συγκοινωνίας θεωρείται ένα εξίσου σημαντικό πρόβλημα για το Δήμο Χαϊδαρίου, διότι αν και οι κάτοικοι

---

⁵⁶ Σχέδιο συνένωσης Δήμων και Κοινοτήτων.

εξυπηρετούνται με τη κεντρική συγκοινωνία, η έκταση του και το μέγεθος του δεν δικαιολογεί την ανυπαρξία δημοτικής.

3.3. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που μας δόθηκαν παρατηρείται ότι στο Δήμο Μεσσήνης προσπάθειες παρέμβασης για την επίλυση των προβλημάτων που καλούνται να αντιμετωπίσουν, γίνονται από τον ίδιο το Δήμο, ο οποίος συνεργάζεται με άλλους κρατικούς φορείς και μεμονωμένα από κρατικές υπηρεσίες. Αντίστοιχα στο Δήμο Χαϊδαρίου οι επεμβάσεις πραγματοποιούνται από το Δήμο σε συνεργασία με άλλους κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς καθώς επίσης και με τη συμβολή εθελοντικής δραστηριότητας.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονισθεί ότι: υπάρχει, προς επιβεβαίωση της υπόθεσης εργασίας μας, σημαντική απόκλιση ανάμεσα στις απαντήσεις των αιρετών και των μονίμων υπαλλήλων του Δήμου Μεσσήνης. Πιο συγκεκριμένα οι μόνιμοι υπάλληλοι υποστηρίζουν ότι οι προσπάθειες παρέμβασης γίνονται μόνο από το Δήμο, ενώ από την προσωπική εμπειρία μας αλλά και από τη συλλογή των στοιχείων αποδεικνύεται ότι οι απαντήσεις του αιρετού αγγίζουν πιο πολύ την πραγματικότητα.

Επίσης, βλέπουμε ότι στο Δήμο Χαϊδαρίου είναι έντονη η ενεργό συμμετοχή των δημοτών μέσω της εθελοντικής τους προσφοράς ενώ στο Δήμο Μεσσήνης είναι ανύπαρκτη. Πράγμα το οποίο δεικνύει ότι η ανώτερη τοπική αρχή στην περιοχή του Χαϊδαρίου έχει επιτύχει μια πιο ουσιαστική επικοινωνιακή πολιτική με αποτέλεσμα να προκαλεί την ευαισθητοποίηση και δραστηριοποίηση των πολιτών. Τέλος, υφίσταται και μια συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς. Αυτό συμβαίνει γιατί αρχικά σε ένα τέτοιο μητροπολιτικό Δήμο υπάρχουν οι κατάλληλοι φορείς που μπορούν να υποστηρίξουν τέτοιες πολιτικές, ενώ παράλληλα ο Δήμος εξαιτίας του μεγέθους και της ποικιλίας των προβλημάτων που έχει να αντιμετωπίσει χρειάζεται κοινές συντονισμένες προσπάθειες από κάθε κατεύθυνση και έχει καταφέρει να κερδίσει την εμπιστοσύνη τους.

3.4. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

Σχετικά με τη δομή άσκησης κοινωνικής πολιτικής από τους δήμους υπό εξέταση, βλέπουμε ότι στο Δήμο Μεσσήνης αυτή ασκείται μέσα από τις υπάρχουσες υπηρεσίες, δηλαδή δεν έχει συσταθεί ούτε λειτουργεί ατύπως μια εξειδικευμένη υπηρεσία, ενώ στο Δήμο Χαϊδαρίου, προς επιβεβαίωση της πρώτης υπόθεσης εργασίας μας λειτουργεί εξειδικευμένη κοινωνική υπηρεσία κεντρικά, σύμφωνα τουλάχιστον με τα στοιχεία που μας έχουν προσκομίσει οι αρμόδιοι των δύο δήμων.

Από την προσωπική μας έρευνα στους δύο δήμους προέκυψε ότι στο Δήμο Μεσσήνης η εξυπηρέτηση αναφορικά με τις κοινωνικές υποθέσεις, σε αντίθεση με τις απαντήσεις που έχουν δοθεί στο ερωτηματολόγιο τόσο από τους αιρετούς όσο και από τους μόνιμους υπαλλήλους πραγματοποιείται μέσα από την αναπτυξιακή επιχείρηση του Δήμου , τη Δ.Ε.Α.ΔΗ.Μ.⁵⁷ και από το ίδρυμα « Κληροδότημα Νικολάου Χιώτη».

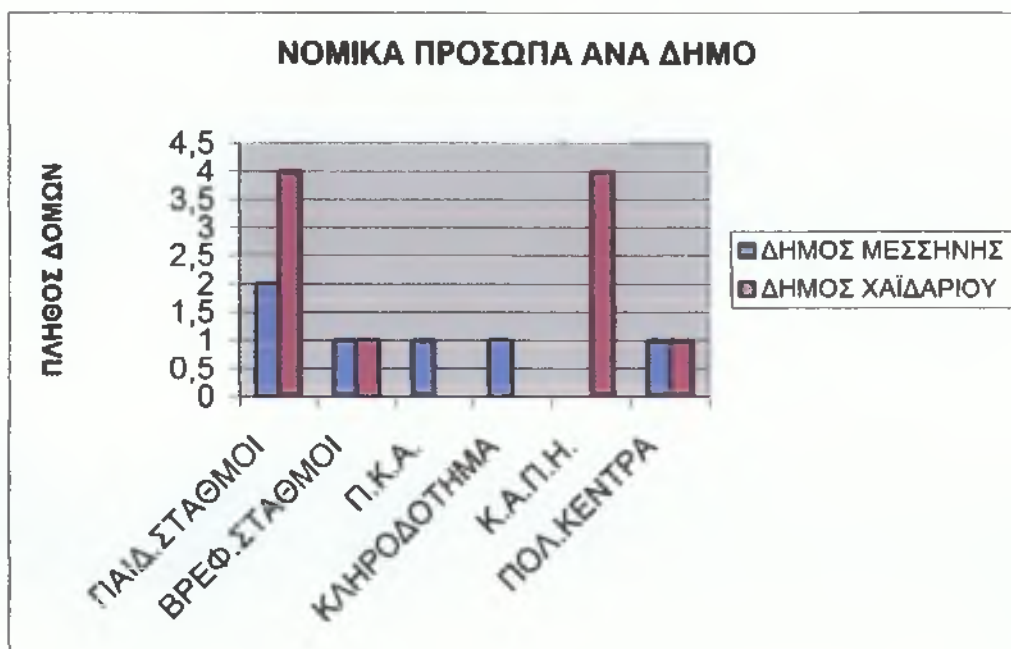
⁵⁷ Στο καταστατικό της περιλαμβάνει και δραστηριότητες που προωθούν την κοινωνική ανάπτυξη, την κοινωνική μέριμνα και πρόνοια.

3.5 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Όσον αφορά στα εξειδικευμένα νομικά πρόσωπα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής στους δύο υπό εξέταση δήμους⁵⁸, βλέπουμε μια αριθμητική κατ' αρχάς διαφοροποίηση με το Δήμο Μεσσήνης να έχει έξι νομικά πρόσωπα, ενώ ο Δήμος Χαϊδαρίου έχει εννέα, άσκησης κοινωνικής πολιτικής⁵⁹.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται ο αριθμός των δομών άσκησης κοινωνικής πολιτικής ανά δήμο, όπου παρατηρούμε τα εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 17

Πηγή: Ιδία επεξεργασία από τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου

Από αυτή την καρτέλα διαφαίνεται ότι ενώ αριθμητικά ο Δήμος Χαϊδαρίου υπερτερεί του Δήμου Μεσσήνης, η πληθυσμιακή αναλογία⁶⁰ των δυο Δήμων μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι στο σύνολο τους τα υπό εξεταζόμενα νομικά πρόσωπα δεν παρουσιάζουν μεγάλη απόκλιση.⁶¹ Συγκεκριμένα στο Δήμο Μεσσήνης

⁵⁸ Όπως τα έχουμε παρουσιάσει αναλυτικά στο Β' Μέρος της παρούσης.

⁵⁹ Μπορεί κάποιους να ξενίζει η αναφορά των πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής, για παράδειγμα, στην κατηγορία φορέων άσκησης κοινωνικής πολιτικής, αλλά η επιλογή των υπό παρουσίαση φορέων στην έρευνα μας, έγινε όχι βάσει προσωπικής οριοθέτησης των δράσεων κοινωνικής πολιτικής, αλλά βάσει της οριοθέτησης που τα υποκείμενα της έρευνας μας έχουν επιλέξει.

⁶⁰ Βλέπε δημογραφικά στοιχεία, Β' Μέρος.

⁶¹ Λαμβάνουμε υπόψη ότι η σύγκριση γίνεται μεταξύ των φορέων που έχουν εξετασθεί για τη μελέτη αυτή.

υπάρχουν δυο Παιδικοί Σταθμοί, ένας Βρεφονηπιακός Σταθμός, ένα Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής⁶², το Κληροδότημα του Χιώτη και ένα Πολιτιστικό Κέντρο. Αντίστοιχα στο Δήμο Χαϊδαρίου υπάρχουν τέσσερις Παιδικοί Σταθμοί, ένας Βρεφονηπιακός Σταθμός, τέσσερα Κ.Α.Π.Η.⁶³ και ένα Πολιτιστικό Κέντρο.

Παρατηρείται επίσης, ότι ο Δήμος Χαϊδαρίου έχει επικεντρώσει το ενδιαφέρον του στην παροχή και αναβάθμιση υπηρεσιών που κύριοι δέκτες τους είναι παιδιά προσχολικής ηλικίας και ηλικιωμένοι. Όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα που σχετίζονται με την προώθηση του πολιτισμού κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα αν θεωρήσουμε ως δεδομένο ότι σε αυτό το στάδιο η σύγκριση εστιάζεται στην αναγνώριση ύπαρξης φορέων και όχι στο μέγεθος των δραστηριοτήτων που μπορούν ανάλογα με τις δυνατότητες τους να αναπτύσσουν.

Μια επιπλέον διαπίστωση που μπορούμε να κάνουμε παρατηρώντας το παραπάνω γράφημα είναι πως ο Δήμος Μεσσήνης διαφέρει σε ένα ακόμα σημείο. Η Κοινωνική Πολιτική του Δήμου εξακολουθεί να βασίζεται, όσον αναφορά τη παροχή κάποιων κοινωνικών υπηρεσιών σε εξωτερικούς παράγοντες. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την ύπαρξη του ιδρύματος «Χιώτιο» το οποίο εξακολουθεί να χορηγεί επιδόματα χρηματικής μορφής τόσο σε άπορους που είναι λογικό όσο και σε ανύπαντρες κοπέλες που ανήκουν σε οικονομικά αδύνατες κοινωνικές ομάδες. Επόμενο είναι η ύπαρξη ενός τέτοιου ιδρύματος να μην υφίσταται στο Δήμο Χαϊδαρίου αφού αυτό το μοντέλο άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής είναι ξεπερασμένο, καθότι αυτού του είδους οι παροχές έχουν καλυφθεί από τον ίδιο τον Δήμο.

Ολοκληρώνοντας κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι ο Δήμος Μεσσήνης αν και είναι ένας περιφερειακός δήμος έχει ήδη δημιουργήσει κάποιες δομές που οι αρμόδιοι θεωρούν ότι εμπίπτουν στην κοινωνική πολιτική, οι οποίες είναι υπό σχεδιασμό στο Δήμο Χαϊδαρίου, γεγονός που απορρίπτει έως ένα σημείο την υπόθεση εργασίας μας.

---

⁶² Στο Δήμο Χαϊδαρίου, όπου αυτή τη στιγμή φαίνεται ότι δεν υπάρχει Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής, πρέπει να αναφέρουμε ότι έχει προβλεφθεί στο Τεχνικό Πρόγραμμα και στον Προϋπολογισμό του Δήμου αλλά μεταφέρεται κατά έτος.

⁶³ Σημειώνεται ότι στο Δήμο Μεσσήνης υπάρχει σε εξέλιξη η διαδικασία δημιουργίας ΚΑΠΗ.

3.6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που μας δόθηκαν συγκλίνουμε στο εξής συμπέρασμα: στην περιοχή της Μεσσήνης εφαρμόζονται δυο προγράμματα Κοινωνικής Πολιτικής το «**Βοήθεια στο Σπίτι**» και η «**Παροχή κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών**» με κύριο φορέα υλοποίησης τη Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Μεσσήνης⁶⁴. Η στελέχωση τους καλύπτεται από το ήδη υπάρχων προσωπικό του Δήμου.

Στο Δήμο Χαϊδαρίου αντίστοιχα υλοποιούνται τα εξής προγράμματα: «**Βοήθεια στο Σπίτι**» με φορέα επίβλεψης το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, «**Κοινωνική Μέριμνα και Φροντίδα**» με φορέα διαχείρισης τη Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Χαϊδαρίου και το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, «**Σίτιση απόρων**» που επιχορηγείται από το Υπουργείο Γεωργίας και τέλος συνοδευτικές υπηρεσίες για τα άτομα με ειδικές ανάγκες που κατεξοχήν ευθύνη έχει ο Δήμος. Στελεχώνονται όμοια όπως και στο Δήμο Μεσσήνης από τους ήδη υπάρχον υπαλλήλους ενώ συνεργάζονται και με εξωτερικούς επαγγελματίες.

---

⁶⁴ Όπως έχουμε αναφερθεί στο Β' Μέρος.

3.7. ΥΠΑΡΞΗ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ & ΚΟΙΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΩΝ

Παρατηρείται ότι κανένας από τους δυο εξεταζόμενους Δήμους δεν συνεργάζεται με άλλους κοντινούς του Δήμους, τόσο στο επίπεδο λειτουργίας κοινής υπηρεσίας όσο και σε επίπεδο ίδρυσης διαδημοτικής επιχείρησης για την προώθηση κοινωνικών δράσεων. Αν και δεν μας δόθηκαν απαντήσεις ώστε να φανερώνονται τα ακριβή αίτια έλλειψης τέτοιων συνεργασιών, από την προσωπική μας επαφή αποκομίσαμε πως οι αιτίες ποικίλουν και είναι χαρακτηριστικές και καθοριστικές για την σκιαγράφιση της εικόνας των Δήμων σε ότι αφορά τον τρόπο άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής τους.

Ο Δήμος Μεσσήνης δεν έχει φτάσει ακόμα σ' αυτό το ανεπτυγμένο στάδιο άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής γιατί ακόμα παρουσιάζει έντονες ελλείψεις στο τομέα των υποδομών του. Προς επιβεβαίωση της υπόθεσης εργασίας μας ακόμα δεν διαθέτει κεντρική υπηρεσία διαχείρισης κοινωνικών υποθέσεων. Όμως, αυτό που μας ξένισε ήταν το ιδιαίτερο γεγονός ότι παρόλο που πρόσφατα υπήρξαν κάποιες προτάσεις για την αντιμετώπιση του υψηλού κόστους παροχής τέτοιου είδους παροχών (υπηρεσιών) μέσω της σύστασης κοινής διαδημοτικής υπηρεσίας που θα προήγαγε τον πολιτισμό και γενικότερα την κοινωνική συνοχή και ευμάρεια, απορρίφθηκαν και η αιτία κατά ένα μέρος ήταν η ύπαρξη τοπικών συμφερόντων και αναχρονιστικών ιδεών.

Σε ότι αφορά το Δήμο Χαϊδαρίου, συνεργάζεται με τους Δήμους Αγίας Βαρβάρας και Αιγάλεω μέσω του Κέντρου «Άρξις»⁶⁵, το οποίο είναι ένας διαδημοτικός φορέας χωρίς όμως να έχει την ίδια δυνατότητα δράσεως όπως μια κοινή, οργανωμένη υπηρεσία και γι' αυτό ίσως και δεν αναφέρθηκε από τους ερωτηθέντες. Εξάλλου η σύσταση διαδημοτικής επιχείρησης δεν αποτελεί ενέργεια πρώτης προτεραιότητας γιατί ο Δήμος είναι σε θέση να καλύπτει από μόνος του τις κοινωνικές ανάγκες των κατοίκων του.

⁶⁵ Διαδημοτικός τομέας πρόληψης, χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών.

3.8. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σχετικά με τα άτομα τα οποία εργάζονται στην κοινωνική υπηρεσία ανά Δήμο, διακρίνουμε στο παρακάτω διάγραμμα πως στο Δήμο Μεσσήνης απασχολούνται τέσσερα άτομα τα οποία όμως δεν κατέχουν μια μόνιμη θέση.

Το γεγονός αυτό μας παραπέμπει στο συμπέρασμα πως ο Δήμος Μεσσήνης δεν έχει δείξει ακόμα την ανάλογη βαρύτητα στην οργάνωση της Κοινωνικής του Πολιτικής, αφού το αρχικό ξεκίνημα για κάτι τέτοιο θα ήταν να στελεχώσει κυρίως με μόνιμους υπαλλήλους την οργάνωση της Κοινωνικής Πολιτικής.

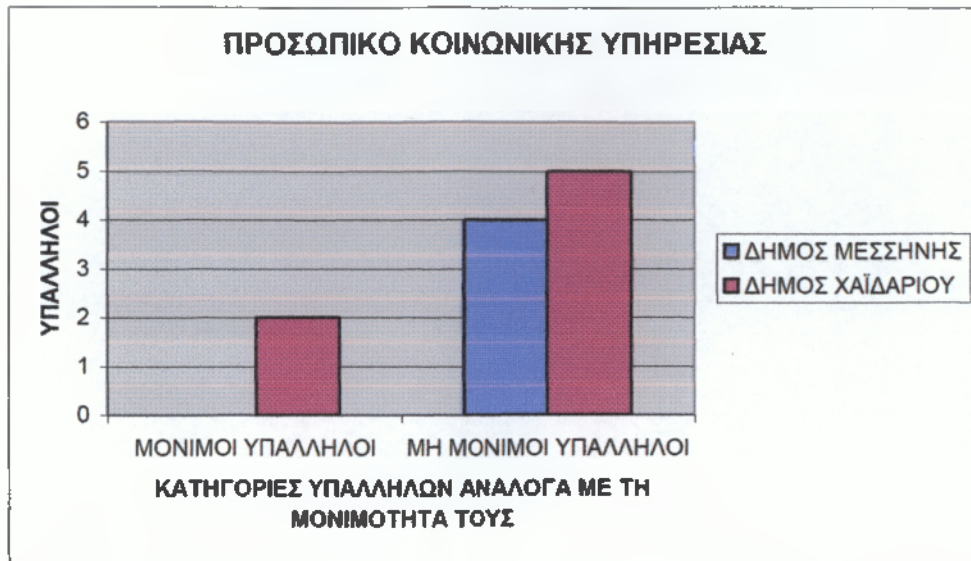
Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονίσουμε πως στον αριθμό των ατόμων που αναφέρθηκαν περιλαμβάνονται δυο υπάλληλοι οι οποίοι υπάγονται στο πρόγραμμά βοήθεια στο σπίτι και οι υπόλοιποι στελεχώνουν το γραφείο υποστήριξης κοινωνικών υπηρεσιών που είναι οργανωμένο μέσα από την Δ.Ε.Α.ΔΗ.Μ., αφού όπως έχει ήδη αναφερθεί στο Δήμο Μεσσήνης δεν λειτουργεί κεντρική υπηρεσία για την άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής⁶⁶.

Αναφορικά με το Δήμο Χαϊδαρίου διαπιστώνουμε πως το σύνολο του προσωπικού του ανέρχεται στα επτά άτομα, εκ των οποίων οι δυο είναι μόνιμοι υπάλληλοι και έχουν διοικητικά την κύρια ευθύνη για την οργάνωση της Κοινωνικής Πολιτικής. Βλέπουμε λοιπόν, προς απόδειξη της υπόθεσης εργασίας μας, πως ο Δήμος Χαϊδαρίου έχει μια αρκετά καλά στελεχωμένη κοινωνική υπηρεσία.

---

⁶⁶Βλέπε οργανωτική δομή Κοινωνικής Πολιτικής

ΠΙΝΑΚΑΣ 18

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου

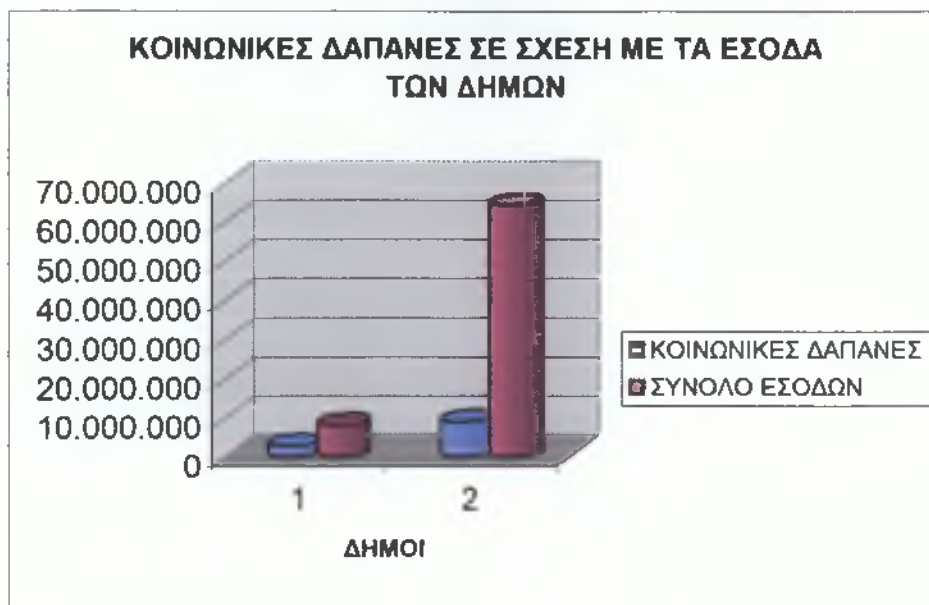
3.9. ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑΙ

Η Κοινωνική Πολιτική στο Δήμο Μεσσήνης αν και είναι ακόμα σε πρώιμο στάδιο και συνεπώς αρκετά περιορισμένη ως προς τις υπηρεσίες που παρέχει και τους φορείς με τους οποίους συνεργάζεται επιδιώκει να καλύψει όλες τις πληθυσμιακές ομάδες που χρίζουν ιδιαίτερου ενδιαφέροντος και έχουν ανάγκη από φροντίδα. Ενώ ο Δήμος Χαϊδαρίου αν και είναι μητροπολιτικός και σαφέστατα πιο ανεπτυγμένος, αρχικά σε επίπεδο υποδομών και κατά συνέπεια υπηρεσιών εστιάζει το ενδιαφέρον του κυρίως στα παιδιά, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Βέβαια αυτό είναι λογικό γιατί στη σύσταση του πληθυσμού του δεν υπάρχουν ούτε αλλοδαποί ούτε αθίγγανοι όπως συμβαίνει στη περιοχή της Μεσσήνης. Επιπλέον όσον αφορά τις κακοποιημένες γυναίκες, αυτές έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης και μπορούν να απευθυνθούν σε οργανωμένες υπηρεσίες που λειτουργούν στο κέντρο της Αθήνας για να ζητήσουν βοήθεια. Η παραπάνω διαπίστωση γίνεται με βάση το επίπεδο και την έκταση που προσφέρουν οι πρωτοβάθμιες υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας και παιδείας χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι τομείς πολιτισμού και αθλητισμού μιας και απευθύνονται ανεξαρτήτως σε ολόκληρη την τοπική κοινωνία.

3.10 ΥΨΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Όσον αφορά το ύψος των δαπανών ανά δήμο για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής και την θεώρηση από τους αρμοδίους φορείς, η έρευνα μας κατέδειξε τα εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 19

Πηγή: Ιδία επεξεργασία από τους προϋπολογισμούς των δυο Δήμων

Σημειώνεται ότι στο παραπάνω διάγραμμα⁶⁷ υπάρχουν οι εξής αντιστοιχίες:

1= ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

2= ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ

Στο παραπάνω διάγραμμα παρατηρείται ότι στο Δήμο Μεσσήνης ένα ποσοστό της τάξεως του 32,7% των συνολικών εσόδων του απορροφάται για τις κοινωνικές του δαπάνες. Ενώ ο Δήμος Χαϊδαρίου αφιερώνει μόνο το 13,8% στην άσκηση της Κοινωνικής του Πολιτικής⁶⁸.

Με βάση τις απαντήσεις που μας δόθηκαν διαπιστώνουμε πως τόσο οι αιρετοί όσο και οι μόνιμοι υπάλληλοι και στους δυο Δήμους δεν είναι απόλυτα ικανοποιημένοι με τα ποσά που δαπανούνται για την άσκηση της Κοινωνικής τους Πολιτικής. Αν και στο Δήμο Μεσσήνης τα χρήματα που διαθέτονται καλύπτουν ένα μεγάλο ποσοστό του ετήσιου προϋπολογισμού, εντούτοις είναι αναμενόμενο, προς

⁶⁷ Βλέπε οικονομικά στοιχεία που παραθέτονται στο Μέρος Β.

⁶⁸ Τα παραπάνω στοιχεία απεικονίζουν πραγματικά ποσά όπως έχουν προϋπολογισθεί κατά το έτος 2004 στους δυο Δήμους και αναφέρονται στους κοινωνικούς τομείς που λαμβάνονται υπόψη στη διεξαγωγή αυτής της έρευνας.

επιβεβαίωση της υπόθεσης εργασίας μας, μιας και πρόκειται για ένα μικρό Δήμο που τώρα επανδρώνεται σε όλους τους τομείς. Επιπλέον πρέπει να επισημανθεί σε αυτό το στάδιο ότι το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών του επιχορηγούνται όπως έχει ήδη αναφερθεί από την ευρωπαϊκή κοινότητα και από την κεντρική κυβέρνηση. Από την άλλη μεριά ο Δήμος Χαϊδαρίου δαπανά ένα μικρότερο τμήμα των εσόδων του για την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών του γιατί εκτός του γεγονότος ότι οι επιχορηγήσεις του είναι αρκετά μικρές πλέον μιας και έχει ξεπεράσει το στάδιο της δημιουργίας υποδομών, και κατά συνέπεια οφείλει να αντεπεξέρχεται οικονομικά από μόνος του τα ζητήματα που εμφανίζονται καθημερινά και θέτονται πρώτα στην σειρά προτεραιότητας αντιμετώπισης τους όπως σε κάθε σύγχρονο, μητροπολιτικό Δήμο είναι άλλα⁶⁹.

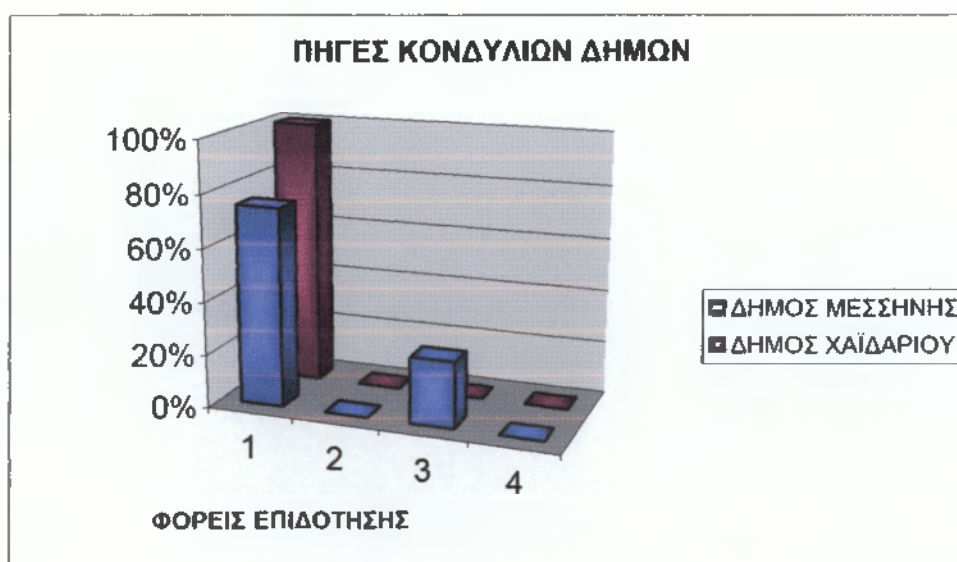
⁶⁹ Τα προβλήματα έχουν ήδη οριοθετηθεί σύμφωνα με την κρίση των ερωτηθέντων και παρουσιάζονται παραπάνω.

3.11 ΠΗΓΕΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ

Οι πηγές των κονδυλίων για κάθε οργανωτική δομή, όπως διαφαίνεται από το γράφημα που ακολουθεί προέρχονται στο Δήμο Μεσσήνης από τον ίδιο το Δήμο και την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ ο Δήμος Χαϊδαρίου καλύπτει αποκλειστικά το σύνολο των κοινωνικών δαπανών του. Αυτή είναι μια τοποθέτηση η οποία προκύπτει από τις δοθέντες απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο.

Μέσα όμως από την συλλογή των στοιχείων σχετικά με το πώς λειτουργούν τα διάφορα προγράμματα που υλοποιούν οι υπό εξέταση Δήμοι, παρατηρήσαμε ότι οι οικονομικοί τους πόροι πηγαίνουν στον Δήμο Μεσσήνης εκτός των ήδη αναφερθέντων φορέων και από επιδότηση από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών καθώς επίσης κατά ένα μικρότερο αλλά όχι ανύπαρκτο μέρος από δωρεές. Στο Δήμο Χαϊδαρίου, παρόλο που τόσο ο αιρετός ο οποίος ασχολείται με την άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής όσο και οι μόνιμοι υπάλληλοι υποστηρίζουν ότι οι κοινωνικές δαπάνες καλύπτονται αποκλειστικά από τον ίδιο, υπάρχουν προγράμματα και δραστηριότητες οι οποίες επιδοτούνται τόσο από εθνικούς πόρους, μέσω των Υπουργείων Υγείας και Πρόνοιας και Οικονομικών, όσο και από χρηματοδοτήσεις από την Κοινότητα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 20

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου

Σημειώνεται ότι στο παραπάνω διάγραμμα υπάρχουν οι εξής αντιστοιχίες:

1= Επιδότηση από Δήμο

2= Επιδότηση από διάφορα Υπουργεία

3= Χρηματοδότηση από Ευρωπαϊκή Ένωση

4= Δωρεές

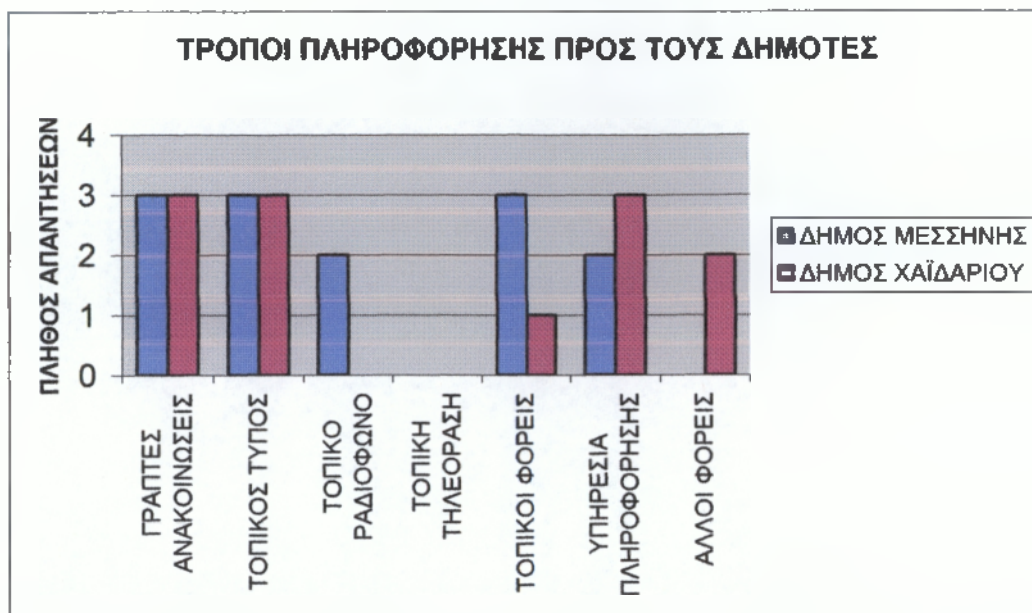
3.12. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Η τοπική επικοινωνία είναι πλέον ένας θεσμός που καθίσταται αρωγός κάθε σύγχρονης δημοτικής αρχής που έχει σκοπό να πετύχει στόχους ανάπτυξης και κοινωνικής αναβάθμισης και χρειάζεται την ενημέρωση, ενοποίηση και κατ' επέκταση την ενεργό συμμετοχή των πολιτών της. Οι Δήμοι Μεσσήνης και Χαϊδαρίου χρησιμοποιούν διάφορα μέσα επικοινωνίας που με την επίδραση της τεχνολογικής προόδου γίνονται καθημερινά όλο και πιο ισχυρά. Η προσπάθεια τους έγκειται στην κινητοποίηση των οπτικοακουστικών αισθήσεων των δημοτών τόσο σε προσωπικό επίπεδο προσέγγισης όσο και σε μαζικό, με κύρια επιδίωξη μια ολοκληρωμένη και ουσιαστική ενημέρωση στους τομείς παροχής των πρωτοβάθμιων υπηρεσιών υγείας πρόνοιας και παιδείας. Από την άλλη μεριά, οι πολίτες έχουν την δυνατότητα να εκφράζουν τις ανάγκες και τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν είτε σαν μονάδα προσωπικά είτε σαν σύνολο στην περιοχή τους ακολουθώντας τον ίδιο τρόπο.

Συνεπώς, λαμβάνοντας ως σταθερές παραμέτρους την ύπαρξη δυο υποκειμένων στον τομέα της επικοινωνίας (τη τοπική αρχή και το δημότη) μπορούμε να καταλήξουμε εύλογα στο συμπέρασμα πως όσο πιο πετυχημένη και ανοιχτή είναι αυτή η σχέση τόσο πιο αναβαθμισμένες κοινωνικές υπηρεσίες θα έχουμε γιατί αφενός οι πολίτες θα εξυπηρετούνται καλύτερα και αφετέρου οι αρμόδιοι που στελεχώνουν τους κοινωνικούς φορείς θα μπορούν να εντοπίζουν ελλείψεις και τυχόν προβλήματα λειτουργίας στην πράξη, καταφέροντας να μετατρέψουν τα υπαρκτά μειονεκτήματα σε συγκριτικά πλεονεκτήματα. Η Κοινωνική Πολιτική θεωρείται κατά βάση ανθρωποκεντρική και γι αυτό το λόγο δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να είναι στατική. Τα ανοιχτά κανάλια επικοινωνίας με τους δημότες της παρέχουν τη μοναδική δυνατότητα αναβάθμισης και προσαρμογής στις απαιτήσεις της καθημερινότητας.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους πληροφορούνται οι δημότες για τα προγράμματα και τις υπηρεσίες του Δήμου σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτώμενων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 21

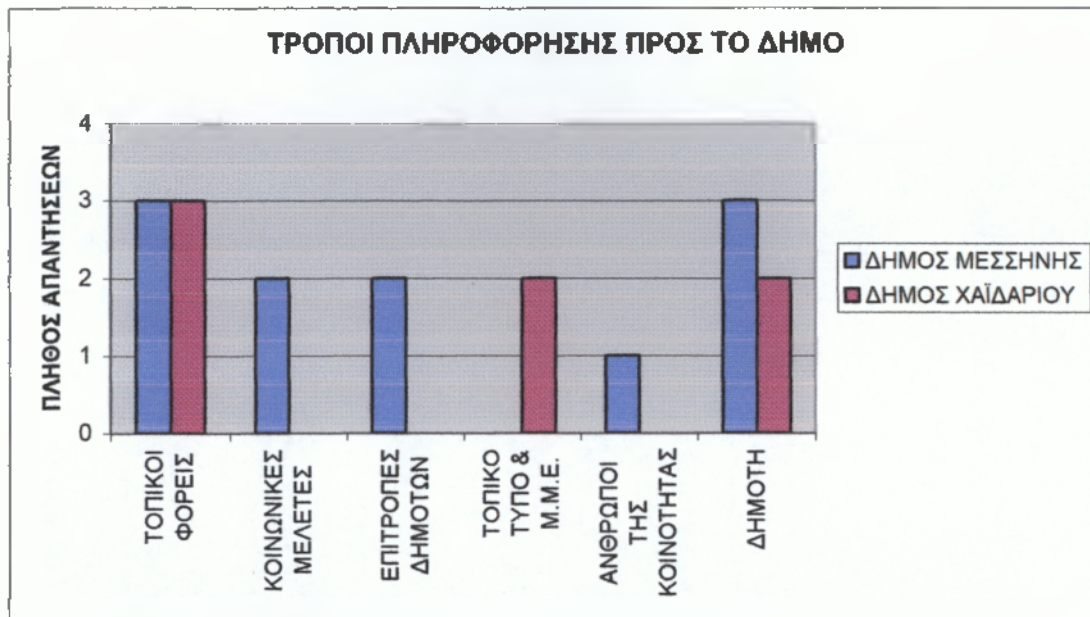
Πηγή: Ίδια επεξεργασία από τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου

Αναλυτικότερα, στη περιοχή της Μεσσήνης η πληροφόρηση του πληθυσμού στόχου πραγματοποιείται κυρίως με γραπτές ανακοινώσεις, προσσύρες, μικρού μεγέθους αφίσες, με δημοσιεύματα στο τοπικό τύπο και από την υπηρεσία πληροφόρησης του Δήμου⁷⁰, πράγμα λογικό αν ληφθεί υπόψη το μέγεθος του Δήμου, η γεωγραφική του θέση και το γενικό επίπεδο ανάπτυξής του, προς επιβεβαίωση της υπόθεσης εργασίας μας. Στην περιοχή του Χαΐδαριού, ο Δήμος λειτουργεί και αξιοποιεί τις δυνατότητές του ακολουθώντας την ίδια διαδικασία.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους πληροφορείται ο κάθε Δήμος από τους δημότες για τις ανάγκες και τα προβλήματα τους σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτώμενων.

⁷⁰ Δεν υπάρχει οργανωμένη υπηρεσία πληροφόρησης στο Δήμο Μεσσήνης αλλά οι αρμοδιότητες καλύπτονται από το προσωπικό άλλων υπηρεσιών .

ΠΙΝΑΚΑΣ 22

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου

Παρατηρούμε λοιπόν, ότι οι δημότες στη περιοχή της Μεσσήνης πληροφορούν τις ανώτερες τοπικές αρχές για τις ανάγκες τους και τα προβλήματά τους μέσω των τοπικών φορέων και των ανθρώπων της κοινότητας. Αυτό που θα πρέπει να τονίσουμε σε αυτό το στάδιο είναι ότι από την εμπειρία μας το μεγαλύτερο κανάλι επικοινωνίας είναι η ίδια άμεση, προσωπική επαφή όπως είναι αναμενόμενο σε ένα δήμο της περιφέρειας όπου όλοι γνωρίζονται μεταξύ τους. Οι δημότες του Χαϊδαρίου εκφράζουν τις απαιτήσεις τους με τον ίδιο περίπου τρόπο. Μια από τις διαφοροποιήσεις που υφίσταται είναι ότι οι δημότες απευθύνονται σε αυτόν με ένα επιπλέον τρόπο, μέσω άλλων φορέων όπως για παράδειγμα συμβαίνει στο πρόγραμμα επανένταξης αποφυλακισμένων στο χώρο εργασίας όπου η ενημέρωση γίνεται από την εισαγγελία και την διοίκηση των φυλακών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το επίπεδο άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής καθορίζεται και αξιολογείται από ένα σύνολο κοινωνικοπολιτικών και οικονομικών παραγόντων που θα ήταν ανέφικτο να συμπεριληφθούν όλοι σε μια έρευνα. Η συγκριτική μελέτη των Δήμων Μεσσήνης και Χαϊδαρίου και η περιπτώσιολογική επισκόπηση αυτών έγινε με βάση την υπόθεση εργασίας μας στην οποία πήραμε ως δεδομένο ότι ένας μεγάλος και μητροπολιτικός Δήμος είναι πιο δυναμικός και έχει περισσότερες και πιο αναπτυγμένες υπηρεσίες σαφέστατα από ένα μικρό Δήμο της επαρχίας. Κατά τη διεξαγωγή όμως της ερευνάς μας ανακαλύψαμε πολλές φορές, χωρίς βέβαια να απορρίπτεται ολοκληρωτικά η αρχική μας υπόθεση, αυτό άλλωστε δεν θα ήταν λογικό, ότι ο Δήμος Μεσσήνης αν και είναι ένας περιφερειακός δήμος έχει ήδη δημιουργήσει κάποιες δομές που οι αρμόδιοι θεωρούν ότι εμπίπτουν στην κοινωνική πολιτική, οι οποίες είναι υπό σχεδιασμό στο Δήμο Χαϊδαρίου, γεγονός που απορρίπτει έως ένα σημείο την υπόθεση εργασίας μας.

Το πρώτο συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε είναι πως ο Δήμος Μεσσήνης καλείται να αντιμετωπίσει ακόμα προβλήματα ένταξης ιδιαίτερων πληθυσμιακών ομάδων στον κοινωνικό του ιστό και θέματα υποδομής, σε αντίθεση με τον Δήμο Χαϊδαρίου που από ότι φαίνεται έχει επιλύσει τα προβλήματα των βασικών οργανωτικών του δομών και φροντίζει να αναπτύξει το τομέα παροχής υπηρεσιών. Ο σύγχρονος Δήμος Χαϊδαρίου συνεπώς αν και έχει αρκετά και ποικίλα ζητήματα να αντιμετωπίσει έχει καταφέρει να υπερκεράσει τα προβλήματα υποδομής και οργανωτικών λειτουργιών και να συμβάλλει δυναμικά στην επίλυση των υπολοίπων που αφορούν την παρεχόμενες υπηρεσίες, διατηρώντας τα σε ένα καλό επίπεδο χωρίς να είναι ανεξέλεγκτα.

Παρατηρείται επίσης, ότι ο Δήμος Χαϊδαρίου έχει επικεντρώσει το ενδιαφέρον του στην παροχή και αναβάθμιση υπηρεσιών που κύριοι δέκτες τους είναι παιδιά προσχολικής ηλικίας και ηλικιωμένοι, ενώ όσο αφορά τα άτομα τρίτης ηλικίας ο περιφερειακός Δήμος δεν είχε μέχρι τώρα δείξει το ανάλογο ενδιαφέρον γιατί οι οικογενειακοί δεσμοί διαφοροποιούνται αρκετά σε σχέση με τους μητροπολιτικούς και τη θέση των εξειδικευμένων υπαλλήλων καταλαμβάνουν τα ίδια τα μέλη της οικογένειας. Επιπλέον, η κοινωνικές υπηρεσίες στο Δήμο Χαϊδαρίου υποστηρίζονται έκτος από το προσωπικό που τις στελεχώνουν και από εθελοντές. Πράγμα το οποίο δεικνύει ότι η ανώτερη τοπική αρχή στην περιοχή του Χαϊδαρίου έχει επιτύχει μια πιο ουσιαστική επικοινωνιακή πολιτική με αποτέλεσμα να προκαλεί την ευαισθητοποίηση και δραστηριοποίηση των πολιτών. Μια άλλη παρατήρηση που μπορούμε να κάνουμε είναι ότι στο Δήμο Χαϊδαρίου υφίσταται και μια συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς. Αυτό συμβαίνει γιατί αρχικά σε ένα τέτοιο μητροπολιτικό Δήμο υπάρχουν οι κατάλληλοι φορείς που μπορούν να υποστηρίξουν τέτοιες πολιτικές, ενώ παράλληλα ο Δήμος εξαιτίας του μεγέθους και της ποικιλίας των προβλημάτων που έχει να αντιμετωπίσει χρειάζεται κοινές συντονισμένες προσπάθειες από κάθε κατεύθυνση και έχει καταφέρει να κερδίσει την εμπιστοσύνη τους.

Σημειώνεται, ότι κανένας από τους δυο εξεταζόμενους Δήμους δεν συνεργάζεται με άλλους κοντινούς του Δήμους, τόσο στο επίπεδο λειτουργίας κοινής υπηρεσίας όσο και σε επίπεδο ίδρυσης διαδημοτικής επιχείρησης για την προώθηση κοινωνικών δράσεων. Ο Δήμος Μεσσήνης δεν έχει φτάσει ακόμα σ' αυτό το ανεπτυγμένο στάδιο άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής γιατί ακόμα παρουσιάζει έντονες ελλείψεις στο τομέα των υποδομών του. Προς επιβεβαίωση της υπόθεσης εργασίας μας ακόμα δεν διαθέτει κεντρική υπηρεσία διαχείρισης κοινωνικών υποθέσεων. Όμως, αυτό που μας ξένισε ήταν το ιδιαίτερο γεγονός ότι παρόλο που πρόσφατα υπήρξαν κάποιες προτάσεις για την αντιμετώπιση του υψηλού κόστους παροχής τέτοιου είδους παροχών μέσω της σύστασης κοινής διαδημοτικής υπηρεσίας που θα προήγαγε τον πολιτισμό και γενικότερα την κοινωνική συνοχή και ευμάρεια, απορρίφθηκαν και η αιτία κατά ένα μέρος ήταν η ύπαρξη τοπικών συμφερόντων και αναχρονιστικών ιδεών. Στο Δήμο Χαϊδαρίου η σύσταση διαδημοτικής επιχείρησης δεν αποτελεί ενέργεια πρώτης προτεραιότητας γιατί ο Δήμος είναι σε θέση να καλύπτει από μόνος του τις κοινωνικές ανάγκες των κατοίκων του.

Η Κοινωνική Πολιτική στο Δήμο Μεσσήνης αν ακόμα πραγματώνεται κατά ένα μέρος ως προς τους πόρους χρηματοδότησης της με βάση ένα μοντέλο αρκετά ξεπερασμένο, βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο και συνεπώς είναι αρκετά περιορισμένη ως προς τις υπηρεσίες που παρέχει και τους φορείς με τους οποίους συνεργάζεται, επιδιώκει να καλύψει όλες τις πληθυσμιακές ομάδες που χρίζουν ιδιαίτερου ενδιαφέροντος και έχουν ανάγκη από φροντίδα. Ενώ ο Δήμος Χαϊδαρίου αν και είναι μητροπολιτικός και σαφέστατα πιο ανεπτυγμένος, αρχικά σε επίπεδο υποδομών και κατά συνέπεια υπηρεσιών εστιάζει το ενδιαφέρον του κυρίως στα παιδιά, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Τέλος, με βάση τις απαντήσεις που μας δόθηκαν θα πρέπει να επισημάνουμε πως τόσο οι αμετοί όσο και οι μόνιμοι υπάλληλοι και στους δυο Δήμους δεν είναι απόλυτα ικανοποιημένοι με τα ποσά που δαπανούνται για την άσκηση της Κοινωνικής τους Πολιτικής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γετίμης Π.– Γράβαρης Δ., «Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική, η Σύγχρονη Προβληματική» Θεμέλιο Αθήνα, 1993.
- Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης , « Κοινωνική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση : παρούσα κατάσταση και προοπτικές». Μελέτη Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.- Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 1995.
- Ιατρίδης Δημήτρης και Τσαούσης Δ. Γ. , «Σχεδιασμός κοινωνικής πολιτικής : θεωρία και πράξη του κοινωνικού σχεδιασμού» Gutenberg, Αθήνα, 1990.
- Κουζής Ανάργυρος , Κουλέτση Ευσταθία , «Δήμος Μεσσήνης , το προφίλ του νέου Δήμου» . Καλαμάτα : 1998.
- Κυριαζή Ν., “Η κοινωνιολογική έρευνα : κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών”, Ελληνικές Επιστημονικές Εκδόσεις , Αθήνα, 1998
- Λαμπίρη – Δημάκη Ιωάννα, «Η Κοινωνιολογία και η Μεθοδολογία της». Αντ. Ν. Σακκούλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1990.
- Ρόμπολης Σάββας και Χλέτσος Μιχάλης , « Η κοινωνική πολιτική μετά την κρίση του κράτους –πρόνοιας » Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, 1995.
- Πάντειο Πανεπιστήμιο και Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα , « Διαστάσεις της κοινωνικής πολιτικής σήμερα» ,Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα, 1991.
- Παπακωνσταντινίδης Λεωνίδας , «Εναισθητοποιημένη Τοπική Κοινωνία», Δαρδάνος Γιώργος, Αθήνα 2002.
- Σκιά-Πανοπούλου Χαρίκλεια , «Κοινωνική Πολιτική των Ο.Τ.Α ». Καλαμάτα : 2002.
- Σταματόπουλος Δημήτρης , «Συγκριτική Αυτοδιοίκηση» . Καλαμάτα : 2002.
- Στασινοπούλου Όλγα , «Κράτος πρόνοιας : ιστορική εξέλιξη – σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις », Κοινωνιολογική και ανθρωπολογική βιβλιοθήκη – Gutenberg, Αθήνα 1992.
- Υφαντόπουλος Γιάννης, «Η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θεσμικές πολιτικές και οικονομικές πτυχές». Θεμέλιο, 1995.
- Judith Bell, «Μεθοδολογικός Σχεδιασμός Παιδαγωγικής και Κοινωνικής Έρευνας», Gutenberg, Αθήνα, 2001.
- Keith Howard – John A. Sharp, « Η Επιστημονική Μελέτη», Gutenberg, Αθήνα 2001.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΜΕΡΟΣ Α

Α. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

1. ΔΗΜΟΣ.....
2. ΝΟΜΟΣ.....
3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
(ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΥ Ή ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ)
- 3.1. Όνομα.....
- 3.2. Επώνυμο.....
- 3.3. Αξίωμα.....
- 3.4. Επάγγελμα.....
4. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ.....

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ

1. Συνολικός πληθυσμός του Δήμου
2. Πληθυσμός του Δήμου κατά κατηγορίες
- 2.1. Παιδιά προσχολικής ηλικίας (μέχρι 5 ετών)
- 2.2. Παιδιά σχολικής ηλικίας (5,5-18)
- 2.3. Γυναίκες
- 2.4. Άνδρες
- 2.5. Συνταξιούχοι
- 2.6. Άτομα με ειδικές ανάγκες
- 2.7. Αλλοδαποί
- 2.8. Πρόσφυγες
3. Έχει ο Δήμος σας τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα;
- 3.1. Ναι
- 3.2. Όχι

Γ. ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ & ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ

1. Μέσα από ποια οργανωτική δομή ασκείται η κοινωνική πολιτική στο Δήμο σας;
- 1.1. Μέσα από τις υπάρχουσες υπηρεσίες
- 1.2. Μέσα από εξειδικευμένη, ατύπως λειτουργούσα υπηρεσία (δηλαδή):
- 1.2.1. Ένα στέλεχος (π.χ. κοινωνική λειτουργός)
- 1.2.2. Κεντρική υπηρεσία του Δήμου
- 1.2.3. Άλλο(ποιο).....
2. Μέσα από ποιο Νομικό Πρόσωπο ασκείται η κοινωνική πολιτική στο Δήμο σας;
- 2.1. Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής
- 2.2. Κ.Α.Π.Η.

2.3. Πολιτιστικό κέντρο

2.4. Άλλο (ποιο)

3. Ίδρυμα; (αναφέρατε ονομασία).....
.....
.....

4. Κοινή υπηρεσία περισσότερων Δήμων:

Συμπληρώστε στον παρακάτω πίνακα ποιοι Δήμοι συμμετέχουν και με τι οικονομική εισφορά ο καθένας;

	Όνομα Δήμου	Ποσό επιβάρυνσης
4.1.	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4.2.	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4.3.	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5. Δημοτική Επιχείρηση

6. Διαδημοτική Επιχείρηση

6.1. Από πόσους Δήμους;

6.2. Ποιους;

7. Θεωρείτε επαρκή το ύψος των δαπανών που πραγματοποιούνται για την κοινωνική πολιτική στο Δήμο σας;

7.1. Πολύ

7.2. Αρκετά

7.3. Λίγο

7.4. Καθόλου

8. Από πού προέρχονται τα κονδύλια για κάθε οργανωτική δομή;

8.1. Επιδότηση από Δήμο

8.2. Επιδότηση από υπουργείο

8.3. Ε.Ο.Κ.

8.4. Δωρεά

9. Πόσα άτομα εργάζονται στον/στους φορείς άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου σας;

9.1. Μόνιμοι

9.2. Μη-Μόνιμοι

9.3. Άνδρες

9.4. Γυναίκες

10. Ποια όργανα υποστηρίζουν την Δημοτική Αρχή στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής ;

10.1. Επιτροπή Πρόνοιας

10.2. Επιτροπή Υγείας

10.3. Επιτροπή Παιδείας

10.4. Άλλα (αναφέρατε ποια).....

.....

11. Ποια Προγράμματα Κοινωνικής Πολιτικής εφαρμόζονται στο Δήμο σας; (Αφορά όλα τα κοινωνικά προγράμματα του Δήμου, όχι μόνο Υγείας /Πρόνοιας τα οποία λειτουργούν σε αυτή τη χρονική περίοδο).

	Τίτλος Προγράμματος	Φορέας Προγράμματος
11.1.		
11.2.		
11.3.		
11.4.		

12. Συνεργάζονται ειδικοί εξωτερικοί επαγγελματίες στα συγκεκριμένα προγράμματα;

12.1. Ναι

12.2. Όχι

13. Αν ναι ποιες ειδικότητες;

13.1. Οικονομολόγος

13.2. Κοινωνιολόγος

13.3. Κοινωνικός λειτουργός

13.4. Ψυχολόγος

13.5. Άλλοι.....

.....

Δ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

14. Υπάρχει συνεργασία στο Δήμο σας με τα Υπουργεία Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εργασίας, Παιδείας και Πολιτισμού; (Προσδιορίστε το Υπουργείο)

.....
 .....

15. Υπάρχει συνεργασία με τις αρμόδιες διευθύνσεις σε επίπεδο Νομαρχίας; (Προσδιορίστε τις διευθύνσεις)

.....
 .....

16. Υπάρχει συνεργασία σας με τους συλλογικούς φορείς και τους μηχανισμούς υποστήριξης της Αυτοδιοίκησης;

16.1. ΚΕΔΚΕ

16.2. ΤΕΔΚ

16.3. ΕΕΤΑΑ

16.4. Αναπτυξιακές εταιρείες

17. Ποιοι άλλοι φορείς υποστηρίζουν το Δήμο σας στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής;
- 17.1. Ιδιωτική κερδοσκοπική πρωτοβουλία
  - 17.2. Ιδιωτική μη κερδοσκοπική πρωτοβουλία
  - 17.3. Εκκλησία
  - 17.4. Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας(ΕΟΠ)
  - 17.5. Εθελοντικούς φορείς(Ερυθρός Σταυρός, όμιλος εθελοντών)
  - 17.6. Άλλοι.....

18. Σε τι συνίσταται η υποστήριξη;

.....

.....

19. Εκτός από την υποστήριξη που τυχόν έχετε, τι άλλο θα θέλατε και από ποιους φορείς;

.....

.....

Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ-ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

20. Με ποιο τρόπο πληροφορούνται οι δημότες για τα προγράμματα και τις υπηρεσίες του Δήμου;
- 20.1. Με γραπτές ανακοινώσεις, μπροσούρες κ.λ.π.
  - 20.2. Από τον τοπικό τύπο
  - 20.3. Από τον τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό ή τηλεόραση
  - 20.4. Από τους τοπικούς φορείς
  - 20.5. Από την υπηρεσία πληροφόρησης του Δήμου
  - 20.6. Άλλο.....

21. Με ποιο τρόπο πληροφορείται ο Δήμος για τις ανάγκες και τα προβλήματα των Δημοτών;
- 21.1. Από τους τοπικούς φορείς
  - 21.2. Από κοινωνικές μελέτες που αφορούν το Δήμο
  - 21.3. Από ειδικές επιτροπές με πρωτοβουλίες των δημοτών
  - 21.4. Από τον τοπικό τύπο και τα ΜΜΕ
  - 21.5. Από ανθρώπους της κοινότητας
  - 21.6. Άλλο.....

ΣΤ. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

1. Πόσο σοβαρά θεωρεί ο Δήμος σας τα παρακάτω προβλήματα για την περιοχή του; (απαντήστε γράφοντας το αντίστοιχο νούμερο 1,2, ή 3, ανάλογα με το βαθμό σοβαρότητας)

1:καθόλου

2:αρκετά

3:πολύ

1.1.Ανεπάρκεια νερού	____
1.2.Προβλήματα ηλεκτροδότησης	____
1.3.Προβλήματα αποχέτευσης	____
1.4.Πυκνοκατοίκησης	____
1.5.Σκουπίδια.	____
1.6.Βιομηχανίες στο χώρο κατοικίας	____
1.7.Νέφος-ρύπανση του περιβάλλοντος	____
1.8.Έλλειψη παιδότοπων	____
1.9.Έλλειψη πρασίνου και πάρκων	____
1.10.Κακή ρυμοτομία	____
1.11.Κακή συγκοινωνία	____
1.12.Μοναχικά άτομα τρίτης ηλικίας.	____
1.13.Άτομα με ειδικές ανάγκες	____
1.14.Αλλοδαποί	____
1.15.Πρόσφυγες	____
1.16.Παράνομοι πρόσφυγες	____
1.17.Έλλειψη παιδικών σταθμών	____
1.18.Ανεπάρκεια σχολείων/ νηπιαγωγείων.	____
1.19.Έλλειψη κέντρου υγείας	____
1.20.Έλλειψη δημοτικού ιατρείου.	____
1.21.Έλλειψη Κ.Α.Π.Η	____

1.22. Έλλειψη κέντρων νεότητας

1.23. Έλλειψη κατάλληλα διαμορφωμένων χώρων για άθληση

1.24. Υποβαθμισμένες κατοικίες.

1.25. Εγκληματικότητα

1.26. Ναρκωτικά

1.27. Αλκοολισμός

1.28. Αθίγγανοι

1.29 Άλλα

2. Έχουν γίνει προσπάθειες παρέμβασης;

2.1. Από το Δήμο

2.2. Από κρατικές υπηρεσίες

2.3. Από εθελοντικούς φορείς

2.4. Από την ιδιωτική πρωτοβουλία

2.5. Από το Δήμο σε συνεργασία με άλλους κρατικούς φορείς

2.6. Από το Δήμο σε συνεργασία με άλλους ιδιωτικούς φορείς

Ζ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ Η ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

22. Αναφέρατε τις υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας ή πρόνοιας που λειτουργούν στο Δήμο σας.

22.1.Κ.Α.Π.Η.	____
22.2.Δημοτικό ιατρείο	____
22.3.Παιδικοί σταθμοί	____
22.4.Άλλο.....	____
.....	____

23. Ποιες πληθυσμιακές ομάδες εξυπηρετούν οι παραπάνω υπηρεσίες;

23.1.Παιδιά.....	____
23.2.Γυναίκες.....	____
23.3.Ηλικιωμένοι.....	____
23.4.Άτομα με ειδικές ανάγκες.....	____
23.5.Άλλοδαπούς.....	____
23.6.Γενικός πληθυσμός.....	____

Η. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΕΙΔΙΚΑ ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.

1. Τίτλος προγράμματος.....
2. Προβλεπόμενη χρονική διάρκεια: από..... έως.....
3. Ποιες πληθυσμιακές ομάδες αφορά το πρόγραμμα.....
.....
4. Ποιος είναι ο αρμόδιος φορέας.....
.....
5. Στόχοι του προγράμματος.....
.....
6. Περιοχή που καλύπτει το πρόγραμμα.....
.....
7. Τρόποι και μέσα υλοποίησης των στόχων.....
.....
8. Πηγή χρηματοδότησης.....
.....
9. Προβλεπόμενο κόστος.....
.....
10. Αρμόδια αρχή που ασκεί τον έλεγχο.....
.....
11. Αρμόδια αρχή που κάνει την αξιολόγηση.....
.....
12. Τρόπος ενημέρωσης των δημοτών για το πρόγραμμα.....
.....

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ 21 ΑΠΟΦΑΣΗΣ
Του Δ. Συμβουλίου του Νομικού Προσώπου
«Δημοτικού Παιδικού Σταθμού Δήμου Μεσσήνης»
της 11-10-2001

Παρόντες : Επτά (7)

Πρόεδρος : Αθανασόπουλος Ιωάννης.

Μέλη : 1) Μιχαλόπουλος Διονύσιος, Αντιπρόεδρος, Δημ. Σύμβουλος

2) Λεμπέση Αικατερίνη, Δημ. Σύμβουλος

3) Πατρινιός Ανδρέας, Δημ. Σύμβουλος

4) Πετεινάρη Μαγδαληνή, εκπρόσωπος των εργαζομένων

5) Παναγιωτόπουλος Ιωάννης, εκπρόσωπος γονέων

6) Ούτσικα Αναστασία, εκπρόσωπος γονέων

ΘΕΜΑ: Έγκριση Οργανισμού Εσωτερικής υπηρεσίας του Νομικού Προσώπου
«Δημοτικού Παιδικού Σταθμού Δήμου Μεσσήνης»

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου «Δημοτικού Παιδικού
Σταθμού Δήμου Μεσσήνης»

Έχοντας υπόψη:

Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 12 του Ν. 2880/2001 (ΦΕΚ 9/τ.Α'/30-01-2001) «Πρόγραμμα
Πολιτεία για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης
και άλλες διατάξεις».

β) Του άρθρου 9 του Ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107/1997 τ.Α') «Διοίκηση, οργάνωση,
στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και
άλλες διατάξεις».

γ) Του άρθρου 12 του Ν. 1188/1981 «Περί κυρώσεως του κώδικα περί
καταστάσεως Προσωπικού Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» όπως αυτό
αντικαταστάθηκε από τις όμοιες της παρ. 5 του άρθρου 8 του Ν. 2307/1995
«Προσαρμογή νομοθεσίας αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών στις
διατάξεις για την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις».

δ) Του Ν. 1431/1984 (ΦΕΚ 46/τ.Α'/16-04-1984) «Ρύθμιση θεμάτων φορέων,
κοινωνικής πρόνοιας – παιδικής προστασίας και άλλες διατάξεις»

ε) Του άρθρου 26 παρ. 3 του Ν. 2819/2000 (ΦΕΚ 84/τ.Α'/15-03-2000) «Ίδρυση
Εταιρείας 'Ολυμπιακό Χωριό 2004' προστασία Ολυμπιακών Συμβόλων και
Σημάτων και άλλες διατάξεις».

στ) Του Ν. 2190/1994 «Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την επιλογή
προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης» όπως αυτό ισχύει με τις
τροποποιήσεις του.

ζ) Του άρθρου 27 του Ν. 2081/1991 με το νέο άρθρο 29^Α στο Ν. 1558/1985 για τον έλεγχο των δαπανών που προκαλούν οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις.

η) Των Π.Δ. 50/2001 (ΦΕΚ 39/Α'/05-03-2001) «Καθορισμός των προσόντων διορισμού σε θέσεις φορέων του Δημοσίου Τομέα», 37^Α/1987 (ΦΕΚ 11/Α'/1987) «Μέτρα για την επέκταση των διατάξεων που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους και τους υπαλλήλους των άλλων Νομικών Προσώπων δημ. Δικαίου και στους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και προσαρμογή στις ρυθμίσεις του Ν. 1586/1986» και 22/1990 (ΦΕΚ 7/Α'/1990) «Μερική επέκταση διατάξεων που ισχύουν για τους Δημοσίους Υπαλλήλους και τους υπαλλήλους των άλλων νομικών προσώπων δημ, Δικαίου και στους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. «όπως ισχύουν κάθε φορά.

θ) Των άρθρων 26, 198 και 203 του Δ.Κ.Κ. (Π.Δ. 410/1995), όπως ισχύουν.

ι) Του αριθμού 276/85 Π.Δ/τος (ΦΕΚ 102/1986 τ.Α') «Δυναμικότητα και σύνθεση προσωπικού Κρατικών Παιδικών Σταθμών, ίδρυση Βρεφικών Τμημάτων» και του 92/1989 Π.Δ/τος (41/1989 τ.Α') με το οποίο τροποποιήθηκε το προηγούμενο ως προς τη δυναμικότητα του ανωτέρω Παιδικού Σταθμού.

ια) Τις αριθ. 2813/03-06-1987 (ΦΕΚ 22/Β'/1987) και Γ2/Β/5466/05-12-1988 (ΦΕΚ 900/Β'/1988) αποφάσεις των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Υγείας, Πρόνοια και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αντιστοιχία των οργανικών μονάδων διαφορετικής ονομασίας ιδρυμάτων κοινωνικής πρόνοιας εποπτευομένων από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας προς τις Διευθύνσεις, Τμήματα και αυτοτελή γραφεία και τον καθορισμό των κλάδων προϊσταμένων των μονάδων αυτών.

Τον Οργανισμό Εσωτερικής υπηρεσίας του Νομικού Προσώπου «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Μεσσήνης» ο οποίος έχει ως εξής:

ΑΡΘΡΟ 1ο ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Όλες οι υπηρεσίες τελούν υπό την ανώτατη διοίκηση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Νομικού Προσώπου και το προσωπικό του υπό τις εντολές του, εφαρμοζομένων ανάλογα των διατάξεων του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα και του Κώδικα των Δημοτικών και Κοινοτικών υπαλλήλων.

ΑΡΘΡΟ 2ο ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι υπηρεσίες του Δημοτικού Νομικού Προσώπου συγκροτούνται από ένα Τμήμα το οποίο απαρτίζουν τα παρακάτω γραφεία:

- α) Γραφείο Προσχολικής Αγωγής
- β) Γραφείο Διοικητικού – Οικονομικού

ΑΡΘΡΟ 3ο ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ & ΚΛΑΔΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το μόνιμο προσωπικό του Δημοτικού Νομικού Προσώπου υπάγεται στις διατάξεις του πρώτου μέρους του Ν. 1188/81 "Περί κυρώσεως του Κώδικα Καταστάσεως Προσωπικού Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης".

Οι θέσεις των υπαλλήλων διακρίνονται σε κατηγορίες ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ.

ΑΡΘΡΟ 4ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟΥΣ

Η οργανική σύνθεση και διαβάθμιση των θέσεων του προσωπικού του Νομικού Προσώπου κατά κατηγορία και κλάδο είναι σύμφωνα με τα Π.Δ. 37Α/87, 22/90, 50/01 και ορίζονται ως εξής:

ΤΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕ

Μία (1) θέση κλάδου ΠΕ1 Διοικητικού - Οικονομικού με βαθμό Δ' - Α'.
Δύο (2) θέσεις κλάδου ΠΕ Νηπιαγωγών με βαθμό Δ' - Α'.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΕ

(4) Επτά (7) θέσεις κλάδου ΤΕ9 Βρεφονηπιοκομίας με βαθμό Δ' - Α'.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΕ

Δύο (2) θέσεις κλάδου ΔΕ8 Βοηθών Βρεφασκόμων - Παιδοκόμων με βαθμό Δ' - Α'.

(2) Μία (1) θέση κλάδου ΔΕ1 Διοικητικού - Οικονομικού με βαθμό Δ' - Α'.
Τρεις (3) θέσεις κλάδου ΔΕ32 Μαγείρων με βαθμό Δ' - Α'.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΕ

(5) Έξι (6) θέσεις κλάδου ΥΕ16 Προσωπικού Καθαριότητας με βαθμό Ε' - Β'.

Δύο (2) θέσεις κλάδου ΥΕ16 Εργατών Γενικών Καθηκόντων με βαθμό Ε' - Β'.

**ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ
ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ**

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΕ

(2) Μία (1) θέση κλάδου ΤΕ16 Νηπιαγωγών με βαθμό Δ' - Α'.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΕ

Μία (1) θέση κλάδου ΥΕ14 (Βοηθητικού προσωπικού) Βοηθός Μαγείρου με βαθμό Ε' - Β'.

Η θέση ΤΕ16 Νηπιαγωγών (προσωρινός) μετατρέπεται μόλις κενωθεί με οποιονδήποτε τρόπο σε θέση κλάδου ΤΕ9 βρεφονηπιοκόμων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35 του Ν. 2646/1998.

Η θέση κλάδου ΥΕ16 Μαγείρων (προσωρινός) καταργείται με την οιαδήποτε αποχώρηση της υπαλλήλου.

ΕΠΟΧΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Πέντε (5) θέσεις διαφόρων ειδικοτήτων των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ, οι οποίες δεν μπορούν να προσδιορισθούν σήμερα, το προσωπικό αυτό θα προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες του Νομικού Προσώπου και σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΟΥ

Με σύμβαση έργου θα μπορούν να προσλαμβάνονται ορισμένες κατηγορίες επιστημόνων - συνεργατών (π.χ. Παιδίατρος, Ψυχολόγος, Κοινωνικός Λειτουργός, Ειδικοί δάσκαλοι κ.λ.π.) σύμφωνα με τις ανάγκες του Νομικού Προσώπου και σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

ΑΡΘΡΟ 5ο

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Παρίσταται στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. ως εισηγητής, εισηγείται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης που καταρτίζεται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και εκφέρει γνώμη γι' αυτά η οποία καταχωρείται στα πρακτικά της συνεδρίασης.
2. Φροντίζει για την πιστή εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας του Κανονισμού Λειτουργίας του Νομικού Προσώπου, των εγκυκλίων και οδηγιών του Δήμου και για την πιστή εκτέλεση των αποφάσεων του Δ.Σ.
3. Προΐσταται όλων των υπαλλήλων του Νομικού Προσώπου ασκώντας όλες τις αρμοδιότητες που ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις, παρακολουθεί και συντονίζει το έργο τους ανάλογα με τις ανάγκες που παρουσιάζονται κάθε φορά.
4. Τηρεί την εμπιστευτική αλληλογραφία του Νομικού Προσώπου καθώς επίσης και την υπόλοιπη αλληλογραφία αυτού, εφόσον για την τελευταία αυτή περίπτωση δεν υπηρετεί υπάλληλος του κλάδου Διοικητικού - Λογιστικού ή υπηρετεί αλλά απουσιάζει ή κωλύεται υπογράφει δε τα έγγραφα εκείνα με τα

οποία έχει εξουσιοδοτηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

5. Τηρεί την σφραγίδα του Νομικού Προσώπου και το αρχείο της εμπιστευτικής αλληλογραφίας αυτού.

6. Κρατεί τα κλειδιά του Σταθμών του Νομικού Προσώπου τα οποία παραδίδει στους άλλους υπαλλήλους όταν απουσιάζει ή παρίσταται ανάγκη.

7. Αναπληρώνει τους άλλους υπαλλήλους (βρεφονηπιοκόμους - Νηπιαγωγούς) όταν αυτοί απουσιάζουν οι κωλύονται.

8. Φροντίζει για την υγιεινή κατάσταση των παιδιών σύμφωνα με τις οδηγίες κάθε φορά των γιατρών.

9. Συνεργάζεται με τον υπάλληλο του διοικητικού - λογιστικού και το Δ.Σ. για την κατάρτιση του ετήσιου προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων του Νομικού Προσώπου και του απολογισμού και ισολογισμού τούτου.

10. Επιμελείται για τον εφοδιασμό του Νομικού Προσώπου, που πραγματοποιείται, από τους υπάλληλους του κλάδου Διοικητικού - Οικονομικού όσον αφορά τα αναγκαία τρόφιμα και λοιπά είδη και υλικά καθώς και την καλή φύλαξη, συντήρηση και διάθεση αυτών.

11. Υπογράφει ή συνυπογράφει με τον υπεύθυνο διαχειριστή τα δελτία εισαγωγής.

12. Υπογράφει τις μισθοδοτικές καταστάσεις οι οποίες συντάσσονται από τον υπάλληλο κλάδου Διοικητικού - Οικονομικού όταν αυτός υπηρετεί.

13. Παρακολουθεί και ελέγχει σε τακτά χρονικά διαστήματα τα βιβλία διαχείρισης και διοίκησης και λοιπά παραστατικά στοιχεία που τηρεί ο υπάλληλος του κλάδου Διοικητικού - Οικονομικού όταν αυτός υπηρετεί.

14. Ασκεί όλα τα καθήκοντα του υπαλλήλου του κλάδου Διοικητικού - Οικονομικού όταν αυτός δεν υπηρετεί, απουσιάζει ή κωλύεται και εκτελεί κάθε άλλη Διοικητική - Παιδαγωγική εργασία όταν παραστεί ανάγκη.

ΑΡΘΡΟ 6ο ΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ - ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

1. Φροντίζουν για την σωστή ψυχοσωματική υγεία και ψυχοκινητική εξέλιξη των παιδιών με πραγματοποίηση ατομικών προγραμμάτων ανάλογα με την ηλικία τους.

2. Εισηγούνται στον Προϊστάμενο του τμήματος για τον έγκαιρο εφοδιασμό των αιθουσών με τα απαιτούμενα είδη και ευθύνονται για την είσοδο κάθε ατόμου σε αυτές.

3. Επιβλέπουν την υγιεινή, την καθαριότητα τον αερισμό, την τακτοποίηση επίπλων και την θερμοκρασία των αιθουσών τους.

4. Καταχωρούν και υπογράφουν καθημερινά την διδαχθείσα ύλη.

5. Είναι υπεύθυνοι και υπόλογοι για τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας, το εκπαιδευτικό υλικό και γενικά για κάθε αντικείμενο ή υλικό που θα τους διατεθεί.

6. Παρακολουθούν την διανομή του φαγητού στα παιδιά που πραγματοποιείται από το βοηθητικό προσωπικό μαγείρου και προσωπικού καθαριότητας.

7. Φροντίζουν τα παιδιά την ώρα του φαγητού και για την ανάπαυση τους.

8. Διατηρούν επαφή με τους γονείς και τους ενημερώνουν για την συμπεριφορά και την ψυχοσωματική υγεία των παιδιών του τμήματος.

9. Βοηθούν τον Προϊστάμενο όταν απουσιάζει ο διαχειριστής στην διαχειριστική εργασία.

10. Εκτελούν κάθε εργασία σε έκτακτη ανάγκη με υπόδειξη του προϊστάμενου του Τμήματος.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΩΝ - ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ

1. Φροντίζουν τα νήπια κατά την προσέλευση και την αποχώρηση από τους Σταθμούς.
2. Βοηθούν και προσέχουν τα νήπια στις αίθουσες κατά την ώρα του εκπαιδευτικού προγράμματος.
3. Βοηθούν τα παιδιά την ώρα του φαγητού και ιδιαίτερος τα μικρότερα την ώρα της ξεκούρασης, την ώρα του παιχνιδιού στην αυλή και πάντα με τις υποδείξεις των βρεφονηπιοκόμων.
4. Εξυπηρετούν τα νήπια στην τουαλέτα την στιγμή του πλυσίματος, και τα βοηθούν στο ντύσιμο.
5. Βοηθούν τα νήπια την ώρα της προετοιμασίας για φαγητό (πλύσιμο -ποδιές κ.λ.π.).
6. Εκτελούν κάθε παιδαγωγική εργασία που τους ανατίθεται από τους βρεφονηπιοκόμους - νηπιαγωγούς.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΜΑΓΕΙΡΑ

1. Παραλαμβάνει από τον διαχειριστή την αναγκαία ποσότητα τροφίμων και υπογράφει τα σχετικά δελτία εξαγωγής.
2. Είναι υπεύθυνος για την επιμελημένη και έγκαιρη παρασκευή του φαγητού σύμφωνα με το διαιτολόγιο και ποσότητα που ισχύουν κάθε φορά.
3. Φροντίζει για το σερβίρισμα του πρωινού και μεσημεριανού φαγητού και είναι αποκλειστικά υπόλογος για την καθαριότητα συντήρηση, σωστή χρήση και φύλαξη των μαγειρικών σκευών και λοιπών ειδών εστίασης καθώς και για την υγιεινή κατάσταση των χώρων του μαγειρείου.
4. Φροντίζει για την έγκαιρη τακτοποίηση των προμηθευόμενων τροφίμων και ειδών καθαριότητας στους κατάλληλους χώρους αποθήκευσης και είναι υπεύθυνος για την καθαριότητα και τάξη των χώρων αποθήκευσης αυτών.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΒΟΗΘΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Εκτελούν τις εργασίες καθαριότητας όλων των εσωτερικών και εξωτερικών.
2. Είναι αποκλειστικά υπόλογοι για το γενικό ιματισμό του Νομικού Προσώπου που παραλαμβάνουν από τον διοικητικό υπάλληλο εκτός από αυτόν που χρησιμοποιείται από το παιδαγωγικό προσωπικό και είναι υποχρεωμένο, για την καλή συντήρηση, καθαριότητα, φύλαξη, είναι δε υπόλογοι για την απώλεια ή την καταστροφή αυτού.
3. Βοηθούν το μάγειρα στην προετοιμασία του φαγητού.
4. Φροντίζουν για την διανομή του φαγητού, και παραβρίσκονται στην τραπεζαρία κατά την ώρα του φαγητού βοηθούν τα νήπια καθ' όλη την διάρκεια του φαγητού.
5. Φροντίζουν μετά το τέλος του φαγητού για την καθαριότητα των νηπίων.
6. Φροντίζουν για την καθαριότητα του
7. Βοηθούν τα νήπια κατά την προετοιμασία ανάπαυσης τους καθώς και την προετοιμασία.
8. Σε περίπτωση ασθένειας ή κωλύματος ή σε περίπτωση που δεν υπηρετεί

μάγειρας, εκτελούν τα καθήκοντα αυτά μετά από υπόδειξη του Προϊσταμένου του Τμήματος σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του Δ.Σ.

9. Καθαρίζουν τα παιδιά στην τουαλέτα, τα αλλάζουν αν λερωθούν ή κάνουν εμετό.

10. Εκτελούν κάθε άλλη βοηθητική εργασία με υπόδειξη του Προϊστάμενου τους.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ

1. Εκτελούν όλες τις βοηθητικές εργασίες εσωτερικών και εξωτερικών χώρων.

2. Φροντίζουν για την διαμόρφωση και των καλλωπισμό των εξωτερικών χώρων των Σταθμών αναλαμβάνοντας κάθε εργασία που αφορά, την συντήρηση του πρασίνου, τον ελαιοχρωματισμό των κτιριακών εγκαταστάσεων, την επισκευή και συντήρηση των παιδικών χαρών κ.λ.π.

3. Εκτελούν κάθε φόρτωση ή εκφόρτωση προμηθειών και πραγμάτων των Σταθμών.

4. Εκτελούν κάθε άλλη βοηθητική εργασία με υπόδειξη του Προϊστάμενου τους.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

1. Εκτελεί χρέη γραμματέα στο Διοικητικό Συμβούλιο και καταχωρεί τις αποφάσεις που λαμβάνονται από αυτό.

2. Είναι υπεύθυνος για την προμήθεια των τροφίμων, των ειδών καθαριότητας και για όλα τα είδη που εισέρχονται στο Σταθμό καθώς και για την φύλαξη τους και σωστή εξαγωγή τους, όπως και για τον καθορισμό των ποσοτήτων.

3. Είναι υπεύθυνος και υπόλογος στο Δ.Σ. για την κινητή και ακίνητη περιουσία του Νομικού Προσώπου.

4. Εκδίδει και υπογράφει με τον Πρόεδρο όλα τα έσοδα και τα έξοδα του Νομικού Προσώπου.

5. Εκδίδει και υπογράφει με τον Προϊστάμενο του Τμήματος τα δελτία εξαγωγής υλικού καθημερινώς.

6. Εκδίδει και υπογράφει με τον Μάγειρα τα δελτία εξαγωγής υλικού καθημερινώς.

7. Συντάσσει τις μισθολογικές καταστάσεις του προσωπικού και είναι υπεύθυνος για την τακτοποίηση των μισθολογικών αυξήσεων και διαφορών του προσωπικού και την πληρωμή αυτού.

8. Καταχωρεί κάθε ημέρα στα διαχειριστικά βιβλία την εισαγωγή και εξαγωγή τροφίμων και παντός είδους υλικού που θα εισαχθεί ή εξαχθεί από το Νομικό Πρόσωπο.

9. Συνεργάζεται με τον Προϊστάμενο του Νομικού Προσώπου για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, του απολογισμού και του ισολογισμού του Νομικού Προσώπου εισηγούμενος εγκαίρως τυχόν αναμόρφωση του.

10. Εκτελεί κάθε άλλη εργασία διοίκησης και διαχείρισης που του ανατίθεται.

ΑΡΘΡΟ 7ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Κατά το διάστημα κατά το οποίο θα υπηρετούν στο Ν.Π.Δ.Δ. υπάλληλοι

των κλάδων ΠΕ Νηπιαγωγών (προσωρινός), ΤΕ Νηπιαγωγών (προσωρινός) και ΤΕ Βρεφονηπιοκομίας ως προϊστάμενος του Τμήματος του Νομικού Προσώπου επιλέγεται από τους κλάδους κλάδων ΠΕ Νηπιαγωγών (προσωρινός), ΤΕ Νηπιαγωγών (προσωρινός) και ΤΕ Βρεφονηπιοκομίας.

Μετά την κατάργηση των προσωποπαγών θέσεων προϊστάμενοι κρίνονται κατ' αποκλειστικότητα υπάλληλοι του κλάδου ΤΕ Βρεφονηπιοκομίας.

Για την επιλογή του προϊστάμενου του Τμήματος εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 36 του Ν.2190/1994 "Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης (ΦΕΚ 28/05-03-1994), όπως αυτές θα τροποποιηθούν και θα ισχύουν στο μέλλον.

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος ορίζεται πάντοτε με απόφαση Προέδρου του Δ.Σ. ο κρινόμενος από το αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο υπάλληλος, αναπληρούμενος σε περίπτωση απουσίας του ή κωλύματος από τον κατά βαθμό αρχαιότερο υπάλληλο, και σε περίπτωση ίδιου βαθμού από τον υπάλληλο με τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας στον βαθμό.

ΑΡΘΡΟ 8ο **ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ**

Για το διορισμό, τα καθήκοντα, τους περιορισμούς, το χρόνο εργασίας, την αστική ευθύνη, τα δικαιώματα, τις άδειες, τις μεταβολές υπηρεσιακής κατάστασης, το προβάδισμα, τις ηθικές αμοιβές, τα πειθαρχικά αδικήματα, τις ποινές, την λύση της υπαλληλικής σχέσης και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των υπαλλήλων εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις.

ΑΡΘΡΟ 9ο

Οι προβλεπόμενες από τον παρόντα Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας θέσεις κατά κλάδο καλύπτουν όλους τους εργαζόμενους στο Νομικό Πρόσωπο ανεξαρτήτως σχέσεως εργασίας καθώς και ορισμένο επιπλέον αριθμό θέσεων για την κάλυψη των υφισταμένων και μελλοντικών αναγκών των Υπηρεσιών του Νομικού Προσώπου.

Η κατανομή του προσωπικού γίνεται πάντοτε με απόφαση του Προέδρου του Δ.Σ. του Νομικού Προσώπου, ανάλογα με τις ανάγκες των υπηρεσιών, τα προσόντα των υπαλλήλων, την πείρα και τις γνώσεις αυτών σε ειδικά αντικείμενα, κατά την οποία κατανομή θα εξετάζονται και τυχόν ανάγκες των υπαλλήλων (μητέρες τέκνων έγκυες γυναίκες τόπος διαμονής κ.λ.π.).

Κάθε άλλη λεπτομέρεια λειτουργίας των επί μέρους υπηρεσιών μη προβλεπόμενη από τον παρόντα Οργανισμό, ρυθμίζεται με τον κανονισμό λειτουργίας του Νομικού Προσώπου.

Από την ψήφιση του παρόντος Ο.Ε.Υ. προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Νομικού Προσώπου "Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Μεσσήνης» η οποία στην παρούσα φάση δεν μπορεί να υπολογιστεί και θα αντιμετωπιστεί σύμφωνα με την επιχορήγηση από τους ΚΑΠ, ενισχυμένη από τροφεία κ.λ.π.

ΑΡΘΡΟ 10ο

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από την δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Μεσσήνης»

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Ψηφίζει τον Οργανισμό Εσωτερικής υπηρεσίας του Νομικού Προσώπου «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Μεσσήνης» όπως κατατέθηκε από τον Πρόεδρο του.

Έτσι συνετάγει η παρούσα και υπογράφεται:

Ο Πρόεδρος
Ιωάννης Αθανασόπουλος

Τα μέλη
1. Διονύσιος Μιχαλόπουλος
2. Λεμπέση Αικατερίνη
3. Ανδρέας Πατρινιός
4. Μαγδαληνή Πετεινάρη
5. Ιωάννης Παναγιωτόπουλος
6. Αναστασία Ούτσικα

Ακριβές αντίγραφο
Μεσσήνη 11-10-2001
Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Αθανασόπουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Π. Ε. Π. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΜΟΝΑΔΑ Β'
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Πληροφορ. : Μ. Παπούλια
Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Ερυθρού Σταυρού
Ταχ. Κωδ. : 221 00
Τηλέφωνο : 0710-234712
Fax : 0710-234714
e-mail : stampapo@mou.gr

214 ΧΡΥΣΟΚΟΥΣ

31 ΔΕΛΤΑ

A

Τρίπολη 22/08/2003
Αρ. Πρωτ. 2767

ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ
Αριθ. πρωτ. 9931
26-8-03

Προς:

ΟΠΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ: Απόφαση Ένταξης Πράξης στο ΠΕΠ Πελ/σου 2000-2006 του έργου:

«Επιχορήγηση Δημοτικής Επιχείρησης του Δήμου Μεσσήνης για τη δημιουργία Διαδημοτικής Μονάδας (Δήμοι Μεσσήνης και Άριος) Βοήθεια στο Σπίτι»

Σας στέλνουμε την 2767/22-8-03 Απόφαση Ένταξης Πράξης στο Π. Ε. Π. Πελοποννήσου 2000-2006 του έργου «Επιχορήγηση Δημοτικής Επιχείρησης του Δήμου Μεσσήνης για τη δημιουργία Διαδημοτικής Μονάδας (Δήμοι Μεσσήνης και Άριος) Βοήθεια στο Σπίτι» μαζί με το Τεχνικό Δελτίο Έργου/ Υποέργου που είναι αναπόσπαστο τμήμα της και παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες.

Στη Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου Μεσσήνης, που είναι Τελικός Δικαιούχος του έργου, κοινοποιούμε επίσης το φύλλο αξιολόγησης του έργου για ενημέρωση, το με αρ. πρωτ. 50994/13.12.2001 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α, Υπόδειγμα Ανακοίνωσης για την πρόσληψη του προσωπικού από το ΑΣΕΠ, Σχέδιο Περιγραφής της δράσης Βοήθεια στο Σπίτι της ΟΔΕ του Υπ. Υγείας και Πρόνοιας και Υποδείγματα καρτελών, βιβλίου μητρώου και ατομικού φακέλου επωφελουμένων.

Στη Δ/ση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης επισυνάπτουμε και τον πίνακα XVII, που αφορά την εγγραφή του έργου στη ΣΑΕΠ 0263 και παρακαλούμε για την άμεση προώθησή του στη Δ/ση Δημοσίων Επενδύσεων ΥΠ.ΟΙΚ.Ο. με σκοπό την προεγγραφή του έργου στην εν λόγω ΣΑΕ.

Στους αποδέκτες για ενημέρωση επισυνάπτεται μόνο η Απόφαση Ένταξης.

Ο Γενικός Γραμματέας

Αντώνιος Μ. Ματσίγκος

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

A. Αποδέκτες για ενέργεια

1. **Τελικός Δικαιούχος:**
Δημοτική Επιχείρηση Δήμου Μεσσήνης
Εθνάρχου Μακαρίου Τ.Κ. 242 00
2. **Φορέας Επίβλεψης:**
Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Μεσσήνης
Εθνάρχου Μακαρίου Τ.Κ. 242 00
3. **Φορέας Λειτουργίας:**
Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Αίπειας
Εθνάρχου Μακαρίου Τ.Κ. 242 00
4. **Δ/ση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου**
5. **Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών**
Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων
Νίκης 5-7, 105 63 Αθήνα

B. Αποδέκτες για ενημέρωση

1. **Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών**
Δ.Α. Κ.Π.Σ.
Νίκης 5-7, 105 63 Αθήνα
2. **Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων**
Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ
Αγησιλάου 23-25 104 36 Αθήνα
3. **Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας**
Γενική Διεύθυνση Πρόνοιας
Αριστοτέλους 17, 101 87 Αθήνα
4. **Δήμος Μεσσήνης**
Μεσσήνη Τ.Κ. 242 00
5. **Δήμος Άριος**
Άρις Τ.Κ. 240 12

Γ. Εσωτερική διανομή

1. Μονάδες ΔΑ/ΠΕΠ Πελοποννήσου
  - > Μονάδα Α', με συνημμένο το ΤΔΕ/Υ του έργου
  - > Μονάδα Β' (προϊστάμενο και χειριστή του μέτρου)
  - > Μονάδα Γ', με συνημμένα το ΤΔΕ/Υ και το φύλλο αξιολόγησης του έργου

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Π. Ε. Π. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΜΟΝΑΔΑ Β' ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Ερυθρού Σταυρού
Ταχ. Κωδ. : 221 00
Τηλέφωνο : 2710-234712
Fax : 2710-234714
e-mail : stampapo@mou.gr

Τρίπολη 22/2/2003
Αρ. Πρωτ. 2766

ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΔΡΑΣΗ: «Επιχορήγηση Δημοτικής Επιχείρησης Δήμου Μεσσήνης για τη Δημιουργία Διαδημοτικής Μονάδας (Δήμοι Μεσσήνης και Άριος) Βοήθεια στο Σπίτι»

ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ΕΥΡΩ): 163.843,96€

ΤΕΛΙΚΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ: Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Μεσσήνης

Α. ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 2860/2000 « Διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις»
2. Την απόφαση της Επιτροπής των Ε.Κ. Ε(2000) 3405/28.11.2000, σχετικά με την έγκριση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στις περιφέρειες που υπάγονται στο στόχο αριθ. 1 στην Ελλάδα.
3. Την Κ.Υ.Α. 41548/Γ Κ.Π.Σ. 283/ 8.12.00 συγκρότησης της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελοποννήσου
4. Τις διατάξεις του Ν2860/2000 και ειδικότερα του άρθρου 5.
5. Την απόφαση της επιτροπής των Ε.Κ. Νο 2000 GR16 1 ΡΟ 003/9.4.2001 «περί έγκρισης του περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος Πελοποννήσου το οποίο εντάσσεται στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στις περιφέρειες το στόχου αρ. 1 στην Ελλάδα με την οποία εγκρίθηκε το Π.Ε.Π. Πελοποννήσου και καθορίστηκε η συνδρομή των διαρθρωτικών ταμείων ΕΤΠΑ, ΕΚΤ & ΕΓΤΠΕ - Π.

6. Την Α.Π 18527/ΓΔΑΦΗΠΠΔΕ 156/7-6-2001 Απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας «Τύπος και Περιεχόμενο απόφασης ένταξης πράξης σε επιχειρησιακό πρόγραμμα του Κ.Π.Σ 2000-2006» με την οποία ορίζεται ότι την απόφαση ένταξης υπογράφει ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας.
7. Το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού όπως εγκρίθηκε με την 1^η Απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης της 21.06.01 και τροποποιήθηκε με την 2^η Απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης της 18.06.02, το Π.Ε.Π. Πελοποννήσου και ειδικά του Μέτρου 3 του Άξονα 5 αυτού.
8. Τα ειδικά Κριτήρια Επιλογής των Πράξεων στο παραπάνω (6) Μέτρο όπως καθορίστηκαν στην παραπάνω (6) Απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου.
9. Την ΚΥΑ αρ. πρ. 4035/27.07.01/Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου – Διαδικασία Εφαρμογής της ενέργειας «Βοήθεια στο Σπίτι» και «Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων» (ΚΗΦΗ), συγχρηματοδοτούμενης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) του Γ'ΚΠΣ όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με την υπ. αρ. 5594/19.10.2001 ΚΥΑ Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
10. Το με αρ. πρ. 112742/13.06.02 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
11. Το με αρ. πρ. 31626/Α.Πλ. 1508/24.09.01 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας «Αρχή Πληρωμής» του ΥΠ.ΟΙΚ.Ο.
12. Το υπ. αρ. 50994/13.12.2001 έγγραφο του Υπ. Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Λειτουργία νέων δομών ή και νέων τμημάτων σε υφιστάμενες δομές Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών ή ΚΔΑΠ ή ΚΔΑΠ ΜΕΑ, Βοήθεια στο Σπίτι, ΚΗΦΗ».
13. Την με αρ. πρ. 3323/16-12-2003 «πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος» της υπηρεσίας μας για υποβολή προτάσεων ένταξης στο παραπάνω (6) Μέτρο.
14. Την με αρ. πρ. 7/27/1/2003 αίτηση (πρόταση) που υποβλήθηκε στην υπηρεσία και πρωτοκολλήθηκε την 31.01.2003 με αρ. πρ. 340 με το συνημμένο Τεχνικό Δελτίο Έργου και Υποέργων της Πράξης.
15. Το από 3.3.2003 Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης, σύμφωνα με το οποίο η Πράξη αξιολογήθηκε θετικά.

16. Την με αρ. πρ. 111531/10.16.2003 θετική γνωμοδότηση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, την με αρ. πρ. Π1β/ΓΠ 54276/10.16.2003 θετική γνωμοδότηση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και την με αρ. πρ. 5016/ΕΥΣ 3392/17.08.2003 θετική γνωμοδότηση της Διαχειριστικής Αρχής του Κ.Π.Σ.

B. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Εντάσσουμε την παρακάτω Δράση με τα κατωτέρω αναφερόμενα στοιχεία στο Π.Ε.Π. Πελοποννήσου:

1. Τίτλος της Δράσης: **«Επιχορήγηση Δημοτικής Επιχείρησης του Δήμου Μεσσήνης για τη Δημιουργία Διαδημοτικής Μονάδας (Δήμοι Μεσσήνης, Άριος) Βοήθεια στο Σπίτι»**
2. Μέτρο 3 του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου στο οποίο εντάσσεται η Δράση: **«Διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας/ανάπτυξη και ενδυνάμωση των κοινωνικών υπηρεσιών απασχόλησης», του Άξονα 5 «Υποστήριξη και Ανάπτυξη του Ανθρώπινου δυναμικού».**
3. Κωδικός της Δράσης στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (στο εξής ΟΠΣ) : **83563**
4. Περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της Δράσης που εγκρίνεται:
«Δημιουργία Μονάδας για την παροχή Υπηρεσιών Πρόνοιας και Φροντίδας στην ευρύτερη διαδημοτική περιοχή μέσω των οποίων προωθείται η απασχόληση ή η επανένταξη ανέργων στην αγορά εργασίας – και ιδιαίτερα γυναικών- λόγω της υψηλής συμμετοχής αυτών σε ειδικότητες που απαιτούν οι δημιουργούμενες υπηρεσίες συμβάλλοντας παράλληλα στην επίτευξη της εναρμόνισης του επαγγελματικού και οικογενειακού βίου».
5. Τελικός Δικαιούχος, δηλαδή ο φορέας ο οποίος έχει την ευθύνη εκτέλεσης της Δράσης: **Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Μεσσήνης**
6. Τρόπος υλοποίησης της Δράσης: **Η Δράση θα υλοποιηθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις που αναφέρθηκαν στο κεφάλαιο Α (παράγραφοι 9, 10,11 και 12) και το Τεχνικό Δελτίο Έργου – Υποέργων.**
7. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Πράξης: **01.06.2003 – 30.05.2006**
8. Επιλέξιμος προϋπολογισμός της Πράξης: **163.843,96€**
  - 8.1 Ανάλυση κατά κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών
    - 8.1.1: Γ60: Αμοιβές και έξοδα προσωπικού: **137.343,96€**
    - 8.1.2: Γ61: Αμοιβές και έξοδα τρίτων: **12.000,00€**

8. Γ3: Γ64: Διάφορα έξοδα: **14.500,00€**
9. Κοινοτική συμμετοχή και διαρθρωτικό Ταμείο που καλύπτει την Πράξη:
75% (122.882,97€) ΕΚΤ
10. Κρατική συμμετοχή: **25% (40.960,99€)**
11. Ίδια συμμετοχή του Τελικού Δικαιούχου: **0**
12. Εκτίμηση της ιδιωτικής συμμετοχής: **0**
13. Κωδικός του κρατικού προϋπολογισμού μέσω του οποίου ο Τελικός Δικαιούχος θα λαμβάνει τις κρατικές και κοινοτικές πιστώσεις που προβλέπονται: **ΣΑΕΠ 0263**
14. Φορέας χρηματοδότησης: **Περιφέρεια Πελοποννήσου**
15. Διαδικασία και τρόπος απόδοσης των πιστώσεων στο Τελικό Δικαιούχο/ Νομοθετικό πλαίσιο: Οι πιστώσεις για την υλοποίηση του έργου θα αναγράφονται στην ΣΑΕΠ 0263 της Περιφέρειας Πελοποννήσου σύμφωνα με τους Ν. 2212/52 (ΦΕΚ 266Α), Ν.Δ. 2957/54, Ν.Δ.4355/64, Β.Δ. 120/60 (ΦΕΚ 30Α) και Β.Δ. 498/60 (ΦΕΚ 109Α) που διέπουν τις Δημόσιες Επενδύσεις, τις διατάξεις του Ν. 2362/95 “περί Δημόσιου Λογιστικού Ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις”, του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85 (ΦΕΚ 137Α) που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (ΦΕΚ 154Α) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παρ. 2 του Ν. 2469/97 (ΦΕΚ 38Α), την Απόφαση αρ. ΧΔ 9035/30-07-73 “περί Γενικών Διατάξεων που αναφέρονται στην εκτέλεση, χρηματοδότηση κλπ Έργων και Μελετών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων”, των Ν. 2218/94 και Ν. 2307/95, τις διατάξεις του Ν. 2503/97 (ΦΕΚ 107Α) “Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις”, το άρθρο 11 του Ν. 2860/2000 “Διαχείριση, Παρακολούθηση και Έλεγχος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις” και την εγκύκλιο 3161/ΔΕ-596/ 25.01.02 του Υπ. Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Οι πιστώσεις θα αποδίδονται στον Τελικό Δικαιούχο μέσω της ΣΑΕΠ 0263.
16. Το Τεχνικό Δελτίο Έργου και Υποέργων το οποίο προσαρτάται σε παράρτημα και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Απόφασης Ένταξης της Δράσης για τις λεπτομέρειες του αντικειμένου της.

Γ. ΟΡΟΙ ΕΝΤΑΞΗΣ

Ο Τελικός Δικαιούχος έχει την υποχρέωση εκτέλεσης της Δράσης όπως περιγράφεται στην παράγραφο Β της παρούσης, την παραπάνω Α9 ΚΥΑ αρ. πρ. 4035 /27.07.01/Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τεχνικό Δελτίο Έργου – Υποέργων.

Επιπλέον αναλαμβάνει την υποχρέωση να:

1. Ενημερώνει την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (στο εξής Διαχειριστική Αρχή) του Ε.Π. Πελοποννήσου με τα Μηνιαία Δελτία Δήλωσης Δαπανών (συνοδευόμενα από αντίγραφα των αναφερόμενων σε αυτά παραστατικών) μέσα σε προθεσμία δέκα πέντε (15) ημερών από την λήξη του μήνα, επισημαίνοντας ότι τα δελτία αυτά επέχουν θέση υπεύθυνης δήλωσης των υπευθύνων για τις πληρωμές και για το πραγματοποιηθέν έργο του Τελικού Δικαιούχου και αποτελούν αίτημα χρηματοδότησης της ανάλογης εθνικής και κοινοτικής χρηματοδότησης (σύμφωνα με την αριθ.24812/ΓΔΑΙΠΠΔΕ 235/20.08.2001 ΚΥΑ περί προσδιορισμού στοιχείων που καταχωρούνται στο Ο.Π.Σ και χρόνου υποβολής τους σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 4 του Ν. 2860/2000/ΦΕΚ 1002/Β/31.07.2001). Η χρονική περίοδος εντός της οποίας υπάρχει η υποχρέωση υποβολής των στοιχείων αρχίζει από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα μέχρι την οικονομική εκκαθάριση της πράξης.
2. Ενημερώνει την Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. Πελοποννήσου με τα Τριμηνιαία Δελτία Παρακολούθησης του έργου και των υποέργων του μέσα σε προθεσμία ενός (1) μήνα από την λήξη το αντίστοιχου τριμήνου και συγκεκριμένα: Μέχρι 30 Απριλίου κάθε έτους για το τρίμηνο από 1η Ιανουαρίου μέχρι 31 Μαρτίου, μέχρι 31 Ιουλίου κάθε έτους για το τρίμηνο από 1η Απριλίου μέχρι 30 Ιουνίου, μέχρι 31 Οκτωβρίου κάθε έτους για το τρίμηνο από 1η Ιουλίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου και μέχρι 31 Ιανουαρίου κάθε έτους για το τρίμηνο από 1η Οκτωβρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου. Επισημαίνεται ότι τα δελτία αυτά επέχουν θέση υπεύθυνης δήλωσης του υπευθύνου του έργου του Τελικού Δικαιούχου (σύμφωνα με την αριθ. 24812/ΓΔΑΙΠΠΔΕ 235/20.08.2002 ΚΥΑ περί προσδιορισμού στοιχείων που καταχωρούνται στο Ο.Π.Σ και χρόνου υποβολής τους σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 4 του Ν. 2860/2000/ΦΕΚ 1002/Β/31.07.2001).
3. Τηρεί την κοινοτική και εθνική νομοθεσία κατά την εκτέλεση της Δράσης και ιδίως όσο αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, (ανεξάρτητα εάν από την νομική μορφή και την εσωτερική κανονιστική διαδικασία του Τελικού Δικαιούχου δεν προβλέπεται), το περιβάλλον, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα, την κοινή Αγροτική Πολιτική και την Κοινή Πολιτική Αλιείας κατά περίπτωση. Επισημαίνεται ότι η εθνική νομοθεσία ισχύει εφόσον έχει εναρμονιστεί με το κοινοτικό δίκαιο. Στις περιπτώσεις μη εναρμόνισής της ισχύουν οι κανονισμοί και οι κοινοτικές οδηγίες προκειμένου η πράξη να διατηρεί το δικαίωμα χρηματοδότησης από το Ε.Π.
5. Αναρτά ενημερωτική πινακίδα, σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας που απορρέουν από τον κανονισμό (ΕΚ) 1159/2000 κατά την διάρκεια εκτέλεσης της Δράσης καθώς και

την υποχρέωση να αναφέρει την Κοινοτική και Κρατική συμμετοχή σε οποιοδήποτε δημοσίευση ή δια των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας δημοσιότητα της Δράσης. Φωτογραφία της παραπάνω πινακίδας θα προσκομίζεται στην Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Πελοποννήσου, μαζί με το πρώτο Μηνιαίο Δελτίο Πληρωμών.

6. Λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της Δράσης, που θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υπηρεσιών, και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να λειτουργεί εσωτερικό μηχανισμό ελέγχου των πληρωμών, που θα εξασφαλίζει την νομιμότητα και κανονικότητα τους.

7. Η χρηματοδότηση θα δίνεται σε τέσσερις (4) δόσεις ως εξής:

Η πρώτη δόση είναι μέχρι το 20% του προϋπολογισμού του έργου και χορηγείται με την έναρξη λειτουργίας της ενέργειας. Η πρώτη δόση δεν μπορεί να υπερβαίνει την δηλωθείσα ετήσια κατανομή στο Τεχνικό Δελτίο Έργου.

Στην περίπτωση που δεν έχει καταβληθεί ολόκληρη η πρώτη δόση (το 20% του έργου) επειδή είναι μεγαλύτερη της ετήσιας κατανομής, το υπόλοιπο θα καταβάλλεται μαζί με την δεύτερη δόση.

Η δεύτερη δόση είναι το 35% του Προϋπολογισμού του έργου και χορηγείται αφού πιστοποιηθεί ότι έχει δαπανηθεί το 80% της δοθείσης πρώτης δόσης βάση των μηνιαίων και τριμηνιαίων δελτίων.

Η τρίτη δόση είναι το 35% του προϋπολογισμού του έργου και χορηγείται αφού πιστοποιηθεί ότι έχει δαπανηθεί α) το 100% της πρώτης δόσης, β) το 80% της δεύτερης δόσης, βάση των μηνιαίων και τριμηνιαίων δελτίων.

Η τελευταία δόση (10%) αφορά την πληρωμή του υπολοίπου και πραγματοποιείται με την πιστοποίηση του 100% του φυσικού αντικείμενου του έργου βάση των μηνιαίων και τριμηνιαίων δελτίων.

Για την ολοκλήρωση της διαδικασίας χρηματοδότησης και δεδομένου ότι θα ισχύσει η έμμεση διαδικασία πληρωμών απαιτείται να ανοιχθεί έντοκος τραπεζικός λογαριασμός στην Τράπεζα του Τελικού Δικαιούχου για κάθε ένα από τα έργα χωριστά.

Οι φορείς υλοποίησης με περισσότερες από μία δομές υποχρεούνται να ανοίξουν τραπεζικούς λογαριασμούς για κάθε μία από τις δομές ακόμα και στην περίπτωση που η χρηματοδότηση αφορά ίδιο είδος δομών.

Οι τόκοι αποτελούν έσοδα και θα αφαιρούνται από τις πληρωμές που θα πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου. Ως εκ τούτου θα πρέπει να αποστέλλεται κάθε εξάμηνο αντίγραφο της κίνησης του λογαριασμού του κάθε έργου στη Διαχειριστική Αρχή, το οποίο θα κοινοποιείται και στην Αρχή Πληρωμής του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης,

Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και Ταμείου Συνοχής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (υπόψη του Σουσουνη).

Η αφαίρεση των εσόδων υπολογίζεται κατά την τελευταία δόση πριν το κλείσιμο.

Οι δόσεις θα δίνονται στους Τελικούς Δικαιούχους μέσω του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου και με τη σύμφωνη γνώμη της Διαχειριστικής Αρχής. Το Π.Τ.Α Περιφέρειας Πελοποννήσου υποχρεούται να αποδίδει στον Τελικό Δικαιούχο τους πιθανούς τόκους από την τήρηση των αντίστοιχων Λογαριασμών της Τράπεζας στην οποία έχουν κατατεθεί.

8. Τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την Δράση ή Βιβλίο Αναλυτικής καταγραφής Χρηματοοικονομικών ενεργειών Πράξης για την Πράξη, εφόσον δεν υποχρεούται να τηρεί λογιστικά βιβλία, στα οποία θα καταχωρούνται όλες οι επιλέξιμες πληρωμές, που θα αντιστοιχούν πλήρως με τις δηλούμενες προς την Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. Πελοποννήσου στα Μηνιαία Δελτία Δήλωσης Δαπανών. Ο τρόπος τήρησης της λογιστικής μερίδας πρέπει να γνωστοποιηθεί στην Υπηρεσία μας και να έχει την έγκρισή της μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την έκδοση της παρούσας.
9. Τηρεί όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν την εκτέλεση της Δράσης τουλάχιστον για τρία χρόνια μετά την ολοκλήρωση του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου.
10. Κοινοποιεί στην Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. Πελοποννήσου τα έγγραφα που αφορούν την Δράση και σχετίζονται με τον έλεγχο και την παρακολούθηση αυτής και ιδίως την υποχρέωση του Τελικού Δικαιούχου για άμεση ενημέρωση της Διαχειριστικής Αρχής του Ε.Π. Πελοποννήσου, όταν η Δράση υποστεί σημαντική τροποποίηση.
11. Θέτει σε όλη τη διάρκεια της Δράσης στη διάθεση της Διαχειριστικής Αρχής του Ε.Π. Πελοποννήσου, της Αρχής Πληρωμής, της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου και της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. Πελοποννήσου, καθώς και σε όλους τους ελεγκτικούς μηχανισμούς της Ελλάδας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον ζητηθούν, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά ή στοιχεία της Δράσης, μέσα σε προθεσμία πέντε ημερών.
12. Ενημερώνει άμεσα τη Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. Πελοποννήσου οσάκις διαφοροποιούνται οι συνθήκες εκτέλεσης της Δράσης. Σε περίπτωση αύξησης του προϋπολογισμού της Δράσης, ο Τελικός Δικαιούχος υποχρεούνται να υποβάλει εκ νέου την Δράση για ένταξη στο Ε.Π. Πελοποννήσου με τα νέα οικονομικά στοιχεία.
13. Δέχεται επιτόπιους ελέγχους από την Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. Πελοποννήσου καθώς και από τα άλλα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.
14. Ενημερώνει τους αναδόχους των υποέργων για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν ως τελικοί αποδέκτες, συμπεριλαμβανομένων και των επιτόπιων ελέγχων από τη

Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. Πελοποννήσου καθώς και από τα άλλα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.

Δ. ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΟΡΩΝ ΕΝΤΑΞΗΣ

Σε περίπτωση παραβίασης οποιουδήποτε από τους όρους της παρούσας Απόφασης, η Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. Πελοποννήσου αναστέλλει τη χρηματοδότηση της Δράσης και σε περίπτωση συνέχισης της παραβίασης των όρων της παρούσας Απόφασης η Δράση απεντάσσεται και ο Τελικός Δικαιούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση της επιστροφής όλης της καταβληθείσας δημόσιας δαπάνης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το Άρθρο 6 του Ν.2860/2000.

**Ο Γενικός Γραμματέας
Περιφέρειας Πελοποννήσου**

Αντώνης Μ. Ματσίγκος

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ
Αρ. Πρωτ.:19692/11-11-02

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α

Από το πρακτικό της **13ης/2002** συνεδριάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου

Αρ. αποφάσεως :320

Περίληψη : “ Έγκριση Κανονισμού Λειτουργίας Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών του Δήμου μας σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2880/01 ”

Χαϊδάρι και στο Δημοτικό Κατάστημα σήμερα την **07η** του μήνα **Νοεμβρίου** του έτους **2002** ημέρα της εβδομάδας **Πέμπτη** και ώρα **20.30 π.μ.** συνήλθε σε **τακτική συνεδρίαση** το Δημοτικό Συμβούλιο κατόπιν της με αριθ. πρωτ. **19148/01-11-02** του Δήμου εγγράφου προσκλήσεως του Προέδρου, που επιδόθηκε σε κάθε μέλος στις **01-11-02** και στον Δήμαρχο σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 94 και 108 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα και δημοσιεύτηκε στο Δημοτικό Κατάστημα.

Αφού διαπιστώθηκε ότι υπάρχει νόμιμη απαρτία, δεδομένου ότι επί συνόλου είκοσι πέντε (25) μελών βρέθηκαν παρόντα δεκαέξι (16) μέλη ήτοι:

Π α ρ ό ν τ ε ς

1 Π Ζεβόλης		8. Δ. Τσατσαμπάς	16. Α. Λυμπερης
2 Δ. Νικολαου	Απών	9. Ε Σπηλιωτοπούλου - Ζουραφα	17. Α. Βουρλουμης
3 Κ. Ντέρος	Απών	10. Ν. Δασκαλάκης	18. Γ. Βασαλας
4 Ο Αβεροπουλου - Σουλιμέτση		11. Α. Πανόπουλος	19. Α. Αδαμοπούλου Απών
5. Ι. Αλιφιερης - Ρεμιγιάκης		12. Κ. Φουρλής	20. Ε. Παπαλάμπρος
6 Μ Τοκατλίδου - Κουλουκάκου		13. Σ. Σάββας	21. Ε. Περιμενης Απών
7 Α. Μποζίκας Απών		14. Θ. Σπηλιωτης	22. Θ. Παραστατιδης Απών
		15. Μ. Ηλιοπούλου - Κριτσωτακη Απών	23. Κ. Σπηλιοπουλος Απών
			24. Ε. Μπουρδάκης Απών
			25. Μ. Σελεκος

Κατά τη συζήτηση της αριθμ. 302 απόφασης απεχώρησε ο Δημοτικός Σύμβουλος Βασαλάς Γεράσιμος ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην λήψη αυτής και των πέραν αυτής αποφάσεων.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ Κυριακος Ντηνιακός συμμετείχε στη συνεδρίαση.

Θ Ε Μ Α :

Σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με το αριθμ. 18455 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. μας γνωστοποιείται ότι στο ΦΕΚ 497/Β/22-4-2002 δημοσιεύθηκε η αριθμ. 16065/17-4-2002 Κοινή Απόφαση των Υφυπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας - Πρόνοιας "Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών" που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 12 του Ν.2880/2001.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ανωτέρω παραγράφου, με Απόφαση των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων που εγκρίνεται με Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, καθορίζεται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 198 του π.δ. 410/1995, ο Κανονισμός Λειτουργίας των Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών, με βάση τον ανωτέρω Πρότυπο Κανονισμό.

Στον Δήμο μας ως γνωστόν λειτουργούν τέσσερις (4) Παιδικοί Σταθμοί και ένας (1) Βρεφονηπιακός Σταθμός που μεταβιβάστηκαν με την αριθμ. Π2β/3594/2-3-1995 απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 198/Β/21-3-1995.

Προκειμένου να λειτουργήσουν εύρυθμα οι Σταθμοί πρέπει το Δημοτικό Συμβούλιο να ψηφίσει τον Κανονισμό Λειτουργίας, ενιαίο για όλους τους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του Δήμου, ο οποίος θα βασίζεται στον προαναφερθέντα πρότυπο Κανονισμό.

Παρακαλώ κ. Πρόεδρε να εισηγηθείτε στο Σώμα να πάρει απόφαση πάνω στο θέμα αυτό.

Η Αντιδήμαρχος

Τοκατλίδου Μαρία

Το Δημοτικό Συμβούλιο άκουσε την εισήγησή της κ. Αντιδημάρχου, είδε τα σχετικά έγγραφα και ακολούθησε διαλογική συζήτηση κατά την οποία διατυπώθηκαν οι απόψεις των Δημοτικών Συμβούλων όπως αναλυτικότερα αναγράφονται στα πρακτικά

Στη διάρκεια της συζήτησης ο επικεφαλής της Δημοτικής Παράταξης "Δημοτική Ενωτική Κίνηση Χαϊδαρίου-ΔΕΚ" κ. Μ. Σελέκος δήλωσε ότι καταψηφίζει το θέμα διότι διαφωνεί με το άρθρο του Κανονισμού που προβλέπει δυνητική ύπαρξη τροφείων.

Επίσης και ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Α.Βουρλούμης δήλωσε ότι καταψηφίζει το θέμα για τον ίδιο λόγο.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ
κατά πλειοψηφία (13) υπέρ (2) κατά

Εγκρίνει τον Κανονισμό Λειτουργίας των Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών του Δήμου Χαϊδαρίου ως εξής:

Άρθρο 1"

Έκταση εφαρμογής Κανονισμού

Ο Κανονισμός αυτός αποτελεί πλαίσιο λειτουργίας των Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών που μεταβιβάστηκαν στο Δήμο Χαϊδαρίου, σύμφωνα με τα άρθρα 9 του ν. 2503/1997 και 42 του Ν. 2218/1994, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 12 του Ν. 2880/2001 (ΦΕΚ 9/Τ. Α/30-1-2001) και λειτουργούν ως Νομικά Πρόσωπα του άρθρου 203 του Π.Δ. 410/1995 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας) όπως ισχύει καθώς και αναλόγων Σταθμών που θα ιδρυθούν στο μέλλον από το Δήμο.

Άρθρο 2"

Σκοπός Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών

Οι Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί έχουν σκοπό την ημερήσια φύλαξη, φροντίδα, ημερήσια διατροφή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία νηπίων και βρεφών εργαζομένων γονέων, την πολύπλευρη νοητική, συναισθηματική, κοινωνική, ψυχοσωματική ανάπτυξη των παιδιών, την προπαρασκευή τους για τη φυσική μετάβασή τους από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον.

Άρθρο 3"

Όργανα διοίκησης

1. Τα νομικά πρόσωπα που συνέστησε ο Δήμος, σύμφωνα με το Π.Δ. 410/1995 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας), για τη λειτουργία των Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών, διοικούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε (5) ως δέκα πέντε (15) μέλη, τα οποία μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

2. Μέλη του Συμβουλίου είναι επίσης

σχετική με το αντικείμενο των νομικών προσώπων επαγγελματική και κοινωνική δράση ή ειδικές γνώσεις και εκπρόσωποι των γονέων παιδιών που φιλοξενούνται στο νομικό πρόσωπο και των εργαζομένων σε αυτό.

3. Τα νομικά πρόσωπα του παρόντος Κανονισμού και οι πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου τους υπάγονται στην εποπτεία του Δήμου Χαϊδαρίου, εφαρμοζομένων αναλογικά των διατάξεων του Π.Δ. 410/1995.

4. Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Λήγει πάντοτε με την εγκατάσταση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου είναι ο Δήμαρχος ή άλλο μέλος αιρετό ή μη που ορίζεται απ' αυτόν, ο Αντιπρόεδρος εκλέγεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου.

Άρθρο 4^ο

Συμμετοχή γονέων και εκπροσώπων των εργαζομένων

1. Στο Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου μετέχει ένας εκπρόσωπος των γονέων των φιλοξενουμένων παιδιών στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς που καλύπτει το νομικό πρόσωπο, ο οποίος ορίζεται με τον αναπληρωτή του από το Δημοτικό Συμβούλιο.
2. Στο Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου επίσης μετέχει ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων του νομικού αυτού προσώπου που υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του από ειδική συνέλευση στην οποία παίρνει μέρος στο σύνολο των εργαζομένων στο νομικό πρόσωπο.

Άρθρο 5^ο

Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου - Συνεδριάσεις

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου κατευθύνει την δράση αυτού για την εκπλήρωση της αποστολής του, διοικεί και διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους του νομικού προσώπου, εγκρίνει και υποβάλλει τον ετήσιο προϋπολογισμό, απολογισμό και ισολογισμό, εκπονεί επενδυτικά προγράμματα

γένει αποφασίζει για κάθε θέμα που είναι αρμόδιο από το νόμο και τον παρόντα Κανονισμό.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά μια φορά το μήνα ή συχνότερα εφ'όσον αυτό κριθεί αναγκαίο από τον Πρόεδρο ή το ζητήσει εγγράφως το ένα τρίτο (1/3) των μελών του. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο Πρόεδρος ή κωλυμένου αυτού ο Αντιπρόεδρος υποχρεούται να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρίαση εντός έξι (6) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται σε συνεδρίαση από τον Πρόεδρο ή εφ'όσον αυτός κωλύεται, από τον Αντιπρόεδρο με γραπτή πρόσκληση στην οποία αναγράφονται ο τόπος, ο χρόνος και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης. Η πρόσκληση επιδίδεται στους συμβούλους τρεις (3) τουλάχιστον ολόκληρες ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται η συνεδρίαση. Επίσης πρόσκληση δεν απαιτείται εφ'όσον έχουν καθορισθεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, τακτές ημέρες συνεδριάσεων γνωστές στα μέλη. Η πρόσκληση κοινοποιείται και στον Δήμο Χαϊδαρίου.
4. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που αδυνατούν να συμμετάσχουν στη συνεδρίαση υποχρεούνται να ενημερώσουν άμεσα στην Γραμματεία του Διοικητικού Συμβουλίου με ευθύνη της οποίας ειδοποιούνται τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη προκειμένου να παρευρεθούν στη συνεδρίαση.
5. Τα θέματα που συζητούνται στις συνεδριάσεις είναι τα προβλεπόμενα στην ημερήσια διάταξη, την οποία καταρτίζει ο Πρόεδρος. Ο Πρόεδρος περιλαμβάνει στην ημερήσια διάταξη και θέματα που τυχόν έχει ζητήσει κάποιος από τους μετέχοντες στην συνεδρίαση, με αίτησή του προς αυτόν πριν από την κατάρτιση της ημερήσιας διάταξης. Συζήτηση και λήψη απόφασης σε θέμα μη προβλεπόμενο στην ημερήσια διάταξη μπορεί να γίνει μόνο σε εξαιρετικές και κατεπείγουσες περιπτώσεις και εφ'όσον συμφωνεί στην διενέργεια της συζήτησης ή απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.
6. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν οι παρόντες αποτελούν την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του και αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου. Η άρνηση ψήφου ή η αποχή

φανερά εκτός από τις περιπτώσεις που ο νόμος ρητά ορίζει να είναι μυστική και δεν επιτρέπεται διακοπή ψηφοφορίας για να δικαιολογήσει ο σύμβουλος την ψήφο του, παρά μόνο μετά την ψηφοφορία με δήλωσή του.

7. Κατά τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου τηρούνται πρακτικά στα οποία καταχωρούνται υποχρεωτικά οι γνώμες της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας.

Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης προσυπογράφονται υποχρεωτικά από όλα τα παρόντα στη συνεδρίαση μέλη.

8. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου είναι εκτελεστές από την λήψη τους και κοινοποιούνται άμεσα στο Δήμο Χαϊδαρίου και όπου αλλού από το Νόμο ορίζεται.

Άρθρο 6^ο

Αρμοδιότητες Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Επιμελείται της εκτέλεσης των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

β. Συγκαλεί σε συνεδρίαση το Διοικητικό Συμβούλιο και εισηγείται τα θέματα που είναι για συζήτηση.

γ. Παρακολουθεί και κατευθύνει τη λειτουργία του νομικού προσώπου σύμφωνα με τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και τις κατευθύνσεις του Δήμου Χαϊδαρίου που έχει συστήσει το νομικό πρόσωπο.

δ. Προϊσταται των υπηρεσιών του νομικού προσώπου και εκδίδει τις πράξεις που αφορούν το προσωπικό του και είναι πειθαρχικά Προϊστάμενος αυτού.

ε. Εγκρίνει την ενέργεια δαπανών που έχουν αποφασισθεί από το Δ.Σ. και υπογράφει με τον Προϊστάμενο και τον Διαχειριστή τα χρηματικά εντάλματα πληρωμών του νομικού προσώπου.

στ. Εκπροσωπεί το νομικό πρόσωπο σε κάθε δικαστήριο και δημοσία αρχή. Υπογράφει τα έγγραφα και τις συμβάσεις του νομικού προσώπου.

ζ. Αποφασίζει για την λήψη εκτάκτων μέτρων και υποβάλλει τις σχετικές αποφάσεις για έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο.

2. Τον Πρόεδρο εφ' όσον κωλύεται αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Δικαίωμα εγγραφής και εγγραφή παιδιών

1. Δικαίωμα εγγραφής στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς έχουν τα παιδιά που είναι σωματικά , πνευματικά και ψυχικά υγιή, καθώς και αρτιμελή, απαγορευμένης απολύτως της εγγραφής παιδιών που πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα. Παιδιά που πάσχουν από σωματικές , πνευματικές ή ψυχικές παθήσεις ή δεν είναι αρτιμελή, εγγράφονται στο Σταθμό εφ' όσον υπάρχει πιστοποίηση ειδικού γιατρού Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος ή Ασφαλιστικού Οργανισμού ότι τούτο είναι ωφέλιμο για το παιδί και ότι δεν υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας ιδιαίτερων προβλημάτων στη λειτουργία του Σταθμού και εφ' όσον ο Σταθμός διαθέτει την αναγκαία υποδομή.

Ειδικότερα στους αποκλειστικά Βρεφικούς Σταθμούς γίνονται δεκτά παιδιά από 6 μηνών έως 3 ετών, στους Νηπιακούς από 3 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο. Στους δε μικτούς Βρεφονηπιακούς Σταθμούς από 6 μηνών έως την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο.

2. Τα εγγραφόμενα στους Παιδικούς Σταθμούς παιδιά προέρχονται κατά κύριο λόγο από την περιοχή του Δήμου χωρίς να αποκλείεται και η περίπτωση εγγραφής παιδιού που διαμένει σε όμορη περιοχή και εγγραφή είναι εφικτή λόγω της ύπαρξης κενής θέσης ή με την εγγραφή εξυπηρετείται ιδιαίτερα οξυμένη κοινωνική ανάγκη των γονέων , η οποία αιτιολογείται ειδικά στη σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

3. Κατά την εγγραφή επιλέγονται τα παιδιά εργαζομένων γονέων και τα παιδιά οικονομικά αδυνάτων οικογενειών, προτιμομένων εκείνων που έχουν ανάγκη φροντίδας από διάφορα κοινωνικά αίτια (όπως π.χ. παιδιά ορφανά από δύο ή ένα γονέα , παιδιά αγάμων μητέρων, διαζευγμένων ή σε διάσταση γονέων , παιδιά που προέρχονται από γονείς με σωματική ή πνευματική αναπηρία, πολυτέκνων οικογενειών κ.λ.π.).

Το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου με αιτιολογημένη απόφασή του μπορεί να εξειδικεύει τα κριτήρια αυτά καθιερώνοντας τη μοριοποίηση τους.

Για την εξακρίβωση των κοινωνικών παραμέτρων εγγραφής το νομικό πρόσωπο δια των υπηρεσιών του μπορεί να διενεργεί κοινωνική έρευνα, τα αποτελέσματα της οποίας υποβάλλονται στο Διοικητικό Συμβούλιο πριν από τη

4. Για την εγγραφή των παιδιών στους Παιδικούς Σταθμούς απαιτούνται τα εξής δικαιολογητικά :

α. Αίτηση - συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο της μητέρας ή του πατέρα ή του κηδεμόνα του παιδιού.

β. Ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού.

γ. Βεβαίωση εργοδότη ότι και οι δύο γονείς είναι εργαζόμενοι ή πρόκειται να εργασθούν εντός μηνός από την υποβολή της αίτησης εγγραφής, με προσδιορισμό του ύψους των αποδοχών τους και επικυρωμένο φωτοαντίγραφο βιβλιαρίου ενσήμων

δ. Βεβαίωση γιατρού για την καλή σωματική και πνευματική υγεία του παιδιού , καθώς και πρωτότυπο του βιβλιαρίου υγείας του με τα εμβόλια που προβλέπονται κάθε φορά ανάλογα με την ηλικία του παιδιού. Επίσης πρόσφατα αποτελέσματα φυματιοαντίδρασης.

ε. Αντίγραφο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του τρέχοντος οικονομικού έτους και αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος.

στ. Υπεύθυνη δήλωση για την οικογενειακή κατάσταση των γονέων του παιδιού.

ζ. Κάθε άλλο δικαιολογητικό που το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί απαραίτητο.

η. Για την εγγραφή του παιδιού αλλοδαπών γονέων στο Σταθμό εκτός των προηγουμένων δικαιολογητικών απαραίτητη προϋπόθεση είναι και η άδεια παραμονής στη χώρα μας, όπως αυτή αποδεικνύεται από τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

5. Οι αιτήσεις εγγραφής υποβάλλονται από 20 Μαΐου μέχρι 15 Ιουνίου κάθε έτους και σε όλη τη διάρκεια του έτους εφ'όσον υπάρχουν κενές θέσεις. Εντός του μηνός Ιουλίου συνέρχεται το Διοικητικό Συμβούλιο και αφού προβεί σε καταρχήν εξέταση των αιτήσεων, συγκροτεί ειδική επιτροπή επιλογής στην οποία μετέχει και το παιδαγωγικό προσωπικό. Η Επιτροπή επιλογής , αφού πραγματοποιήσει και κοινωνική έρευνα , όπου κατά την κρίση της αυτό απαιτείται , συντάσσει έκθεση προς το Διοικητικό Συμβούλιο , το οποίο σε ειδική συνεδρίασή του αποφασίζει για την επιλογή των φιλοξενούμενων παιδιών, η οποία αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων του νομικού προσώπου.

πέρα από τη δυναμικότητα των λειτουργούντων Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών και μέχρι ποσοστού 20% επ' αυτής εφ' όσον υπηρετεί το προβλεπόμενο από τις διατάξεις προσωπικό και υπάρχουν οι απαραίτητοι χώροι.

Τα παιδιά του προσωπικού του νομικού προσώπου γίνονται δεκτά πέρα της δυναμικότητας υπολογιζόμενα στο ποσοστό 10% , εφ' όσον πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις . Μπορούν επίσης να γίνουν δεκτά παιδιά εργαζομένων σ' αυτό μικρότερης ηλικίας με την προϋπόθεση ότι δεν δημιουργείται πρόβλημα στη λειτουργία του Σταθμού.

Για την επανεγγραφή απαιτούνται όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά , πλην της ληξιαρχικής πράξης γέννησης του παιδιού.

Άρθρο 8"

Διακοπή Φιλοξενίας

1. Η διακοπή της φιλοξενίας των παιδιών από τους Παιδικούς - Βρεφονηπιακούς Σταθμούς των νομικών προσώπων ενεργείται πάντοτε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου και εφ' όσον συντρέχουν οι πιο κάτω περιπτώσεις:
  - α. Όταν το ζητήσουν με αίτησή τους οι γονείς ή οι κηδεμόνες των παιδιων.
  - β. Όταν εμφανιστούν σοβαρά προβλήματα στη συμπεριφορά ή την υγεία των παιδιών που δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν από το Σταθμό, μετά προηγούμενη επικοινωνία με τους γονείς.
  - γ. Όταν δεν καταβάλλεται από τους γονείς η οικονομική τους συμμετοχή εφ' όσον αυτή προβλέπεται για το χρονικό διάστημα πλέον των δύο (2) μηνών, χωρίς να υπάρχει σοβαρός προς τούτο λόγος και αφού πρώτα ειδοποιηθούν αυτοί να καταβάλλουν το οφειλόμενο ποσό.
  - δ. Όταν κατ' εξακολούθηση και παρά τις σχετικές έγγραφες ειδοποιήσεις στους γονείς , αυτοί δεν συμμορφώνονται με το πρόγραμμα και τους όρους λειτουργίας του Σταθμού.
  - ε. Όταν κατ' εξακολούθηση και πέραν του ενός (1) μηνός (συνεχόμενα) απουσιάζουν αδικαιολόγητα από το Σταθμό.

ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου μετά από πλήρως τεκμηριωμένη σύμφωνη γνώμη του Δήμου Χαϊδαρίου και η οποία θα είναι σύμφωνη με τον κοινωνικό χαρακτήρα των παρεχομένων υπηρεσιών, μπορεί να ορίζει κριτήρια επιβολής μηνιαίας οικονομικής εισφοράς (τροφεία) στις οικογένειες των φιλοξενούμενων παιδιών , σύμφωνα με την οικονομική του δυνατότητα.

Σε περίπτωση επιβολής οικονομικής εισφοράς, αυτή πρέπει να γνωστοποιείται με ανάρτηση πριν την έναρξη του χρονικού διαστήματος υποβολής των αιτήσεων για εγγραφή.

Με την ίδια απόφασή του, το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει τις περιπτώσεις οικογενειών που μπορούν να απαλλαγούν από την καταβολή της εισφοράς ή να καταβάλουν αυτή μειωμένη.

Άρθρο 10ο

Μεταφορά παιδιών

1. Σε περίπτωση που μεταφέρονται παιδιά στο Σταθμό με μεταφορικό μέσο που αυτός διαθέτει, το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την πιστή τήρηση των προδιαγραφών ασφαλούς μεταφοράς.
2. Προκειμένου για μεταφορά βρεφών το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αναθέτει σε ειδικό συνοδό και σε μέλη του παιδαγωγικού προσωπικού την εκ περιτροπής συνοδεία τους , μέσα στο ωράριο εργασίας του.
3. Το κόστος μεταφοράς των παιδιών καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Νομικού Προσώπου και μπορεί να καλυφθεί με πρόσθετη εισφορά των γονέων και είναι ανεξάρτητο από την οικονομική εισφορά του άρθρου 9 του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 11"

Λειτουργία Σταθμών

1. Η λειτουργία των Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31^η Ιουλίου του επομένου έτους , επί πέντε ημέρες από Δευτέρα ως Παρασκευή.
2. Σε περιοχές που η απασχόληση των εργαζομένων μητέρων κορυφώνεται κατά την

διακόπτει την λειτουργία του συνολικά ένα μήνα κατά την διάρκεια των μηνών Ιουνίου - Ιουλίου .

3. Οι Σταθμοί διακόπτουν την λειτουργία τους , εκτός του μηνός Αυγούστου κατά τις ακόλουθες ημέρες : α) τις επίσημες αργίες των Δημοσίων Υπηρεσιών, β) Του Πολιούχου του Δήμου Χαϊδαρίου, γ) Από 24 Δεκεμβρίου μέχρι και την 5^η Ιανουαρίου , δ) Από την Μεγάλη Πέμπτη μέχρι και την Κυριακή του Θωμά.

4. Κατά το μήνα Αύγουστο όλο το προσωπικό λαμβάνει την κανονική του άδεια. Ειδικά το Ανώτερο Παιδαγωγικό Προσωπικό λαμβάνει επί πλέον και τις 10 ημέρες που προβλέπονται βάσει των διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα , χωρίς να κωλύεται η λειτουργία του Σταθμού.

5. Η λειτουργία των Σταθμών αρχίζει από την 7:00 ώρα το χειμερινό ωράριο και από την 6:45 ώρα το θερινό ωράριο και λήγει την 16:00 ώρα.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να παρατείνεται για περιορισμένο χρονικό διάστημα σε ειδική ανάγκη για δύο (2) ώρες επιπλέον το ωράριο λειτουργίας του Σταθμού εφ' όσον υπηρετεί σ' αυτόν το προσωπικό που απαιτείται και με την υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης σ' αυτό ή σε περίπτωση αδυναμίας , ανάπαυση σε άλλη μέρα.

Άρθρο 12^ο

Συγκρότηση Σταθμών σε τμήμα

1. Κάθε Βρεφικός Σταθμός πρέπει να συγκροτείται :

α) Από τμήματα βρεφών 6μηνών - 1,5 ετών

β) Από τμήματα βρεφών 1,5 ετών - 3 ετών

2. Κάθε Νηπιακός Σταθμός πρέπει να συγκροτείται:

α) Από τμήματα νηπίων 3 ετών - 4 ετών

β) Από τμήματα νηπίων 4 ετών - 5 ετών

γ) Από τμήματα νηπίων 5 ετών - την εγγραφή στο Δημοτικό Σχολείο

3. Κάθε μικτός Βρεφονηπιακός Σταθμός αποτελείται από τα τμήματα που προαναφέρθηκαν.

4. Κάθε τμήμα Παιδικού Σταθμού εξυπηρετεί έως 25 παιδιά με το παιδαγωγικό προσωπικό που προβλέπεται κάθε φορά από τις ισχύουσες διατάξεις που

ρυθμίζουν τα της αναγωγής παιδιών.

5. Σε κάθε Βρεφικό τμήμα φιλοξενούνται δώδεκα (12) βρέφη με δύο (2) παιδαγωγούς και μια (1) βοηθό.

Άρθρο 13^ο

Ιατρική Παρακολούθηση

1. Η παρακολούθηση της υγείας των παιδιών , αποτελεί παράλληλη υποχρέωση, προς την αντίστοιχη οικογενειακή , του νομικού προσώπου και ενεργείται από παιδίατρο του Εθνικού Συστήματος Υγείας, είτε συνεργάτη του νομικού προσώπου , ο οποίος επισκέπτεται αυτόν μια φορά το δεκαπενθήμερο ή συχνότερα εφ' όσον αυτό επιβάλλεται για λόγους ουσιαστικής άσκησης του ιατρικού ελέγχου.
2. Για κάθε παιδί τηρείται Φάκελος Υγείας που ενημερώνεται από τον γιατρό.
3. Σε τακτά χρονικά διαστήματα καλούνται οι γονείς σε ενημερωτικές συγκεντρώσεις σχετικά με θέματα υγιεινής των παιδιών.
4. Η περιφρούρηση της υγείας του παιδιού αποτελεί επίσης υποχρέωση και του λοιπού προσωπικού του Σταθμού , το οποίο εφαρμόζει πιστά όλα τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας και ευθύνεται για κάθε αμέλεια ή παράλειψη που μπορεί να έχει επίπτωση στην υγεία των παιδιών . Το προσωπικό των Σταθμών υποβάλλεται τακτικά σε προληπτικό ιατρικό έλεγχο, εφοδιάζεται δε με ειδικό βιβλιάριο υγείας που θεωρείται από την αρμόδια Υγειονομική Υπηρεσία.

Άρθρο 14^ο

Ημερήσια απασχόληση παιδιών

1. Στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς εφαρμόζεται ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης που εξασφαλίζει την αρμονική ψυχοπνευματική ανάπτυξη.

Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού, τα παιδιά προσεγγίζονται με μέσο και στοργή , το διάλογο , την επεξήγηση και την εμπιστοσύνη.

Ρητά απαγορεύεται στο προσωπικό του Σταθμού η καταναγκαστική επιβολή απόψεων ή η επιβολή σωματικής τιμωρίας , παραβίαση δε της απαγόρευσης αυτής αποτελεί σοβαρότατο πειθαρχικό παράπτωμα. Βάση του ημερησίου προγράμματος απασχόλησης είναι η κοινωνικοποίηση και ομαλή συναναστροφή των παιδιών μεταξύ τους, η ενίσχυση της εξελικτικής τους πορείας και η εμπέδωση κλίματος ελευθερίας και ασφάλειας.

χρονικά σημεία αυτού όπως προσέλευση , αναχώρηση των παιδιών , ώρες φαγητού, διαλλείματος , ανάπαυσης.

Ενδεικτικά το πρόγραμμα απασχόλησης των παιδιών είναι :

α. Για τα βρέφη :

6:45 π.μ. ή 7: 00 π.μ. - 9:00π.μ. Προσέλευση βρεφών. Ικανοποίηση ατομικών αναγκών, πρόγευμα , ανάπαυση ή ελεύθερη απασχόληση

9:00π.μ. - 12:00 π.μ. Πρωινό ,Ατομικά προγράμματα για εξέλιξη του παιδιού στη κοινωνική , συναισθηματική , νοητική και κινητική του ανάπτυξη και υποβοήθηση κατάκτησης αυτονομίας.

12:00 π.μ. - 13:00 μ.μ. Προετοιμασία - φαγητό

13:00 μ.μ - 14:30 μ.μ. Ανάπαυση

14:30μ.μ - 15:15μ.μ Ελεύθερη απασχόλησης των βρεφών με τους προαναφερόμενους στόχους .

15:15 μ.μ - 15:30 μ.μ. Απογευματινό

15:30 μ.μ -16:00 μ.μ. Προετοιμασία - Αποχώρηση

β. Για τα νήπια :

6:45 π.μ. ή 7:00 π.μ. - 8:30 π.μ. Προσέλευση νηπίων, προετοιμασία, τακτοποίηση ατομικών ειδών , καθαριότητα. Ελεύθερη απασχόληση των παιδιών στο χώρο.

8:30 π.μ. - 9:00 π.μ. Προσευχή (σε γλώσσα κατανοητή από παιδιά και μορφή ενός μικρού ποιήματος για την ενίσχυση του θρησκευτικού συναισθήματος). Προετοιμασία προγεύματος με συμμετοχή των παιδιών (στρώσιμο τραπεζιού, διανομή συγκέντρωση σκευών, τακτοποίηση χώρου).

9:00 π.μ. - 9:30 π.μ. Πρόγευμα

9:30 π.μ. - 10:30 π.μ. Συζήτηση - επεξεργασία κάποιου θέματος ευκαιριακού ή προγραμματισμένου με τις σχετικές δραστηριότητες. Λεκτική έκφραση , αισθητηριακός εμπλουτισμός , προμαθηματικές δραστηριότητες.

10:30 π.μ. - 11:00 π.μ. Διάλλειμα

11:00 π.μ. - 11:30 π.μ. Ψυχοκινητικές δραστηριότητες στην αυλή και στην αίθουσα

11:30 π.μ. - 12.00 π.μ. Ελευθερός χρόνος

(ζωγραφικής , πλαστικής, οικοδομικού υλικού, κατασκευών, γωνιών για την ανάπτυξη της αντιληπτικής ικανότητας του παιδιού, παζλ, ντόμινο, τόμπολα, λόττο - μαγαζάκι, γωνιά δραματοποίησης, κουκλοθέατρο, γωνιά βιβλιοθήκη, άμμου , νερού κ.λ.π. γωνιά με φυσικό υλικό και υλικό πειραματισμού)

12:00 π.μ.-13:15 μ.μ. Προετοιμασία για φαγητό και με συμμετοχή των ίδιων των παιδιών - Γεύμα

13:15 μ.μ. - 13:45 μ.μ. Διάλλειμα - Προετοιμασία για μεσημβρινή ανάπαυση.

13:45 μ.μ - 15:15 μ.μ. Μεσημβρινή ανάπαυση. Τα παιδιά που για οποιοδήποτε λόγω δεν αναπαύονται , απασχολούνται με διάφορα επιτραπέζια παιδαγωγικά παιχνίδια ή στις διάφορες παιδαγωγικές γωνιές.

15:15 μ.μ. - 15:30 μ.μ. Απογευματινό

15:30 μ.μ. - 16:00 μ.μ. Προετοιμασία - Αποχώρηση

Το παραπάνω πρόγραμμα προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες της επιμέρους ηλικίας και του Σταθμού.

Άρθρο 15^ο

Διατροφή των παιδιών

1. Στα βρέφη και τα νήπια κάθε Σταθμού παρέχεται η απαραίτητη ποιοτικά και ποσοτικά τροφή (πρωινό και μεσημβρινό κάθε ημέρα). Για τους Σταθμούς που έχουν παρατεταμένη (απογευματινή) λειτουργία λαμβάνεται μέριμνα για την επιπρόσθετη διατροφή των παιδιών.

2.Το διαιτολόγιο των παιδιών καθορίζεται σύμφωνα με τις σύγχρονη παιδιατρικές απόψεις για την υγιεινή διατροφή των παιδιών.

Ως βάση για το ποσοστολόγιο τροφίμων και διαιτολογίου λαμβάνεται το κατ' αρχήν διαλαμβανόμενο στην υπ' αριθ. Γ2α/οικ. 4108/1998 Απόφαση Υπουργού Υγείας , Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΦΕΚ 546 τ.Β').

Το πρόγραμμα διατροφής αναρτάται σε εμφανές σημείο του Σταθμού και ενημερώνονται σχετικά οι γονείς.

3. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την χορήγηση στα παιδιά νωπών φρούτων και λαχανικών, νωπού κρέατος και ψαριών, γαλακτομικών προϊόντων κ.λ.π. , σε επαρκείς για τις ανάγκες τους ποσότητες , όπως επίσης και η μη χορήγηση ειδών διατροφής που περιέχουν συντηρητικές χρωστικές , τεχνητά , γλυκαντικές κ.λ.π. ουσίες.

Προσωπικό

Η πλήρωση κενών θέσεων του Ο.Ε.Υ. του νομικού προσώπου γίνεται με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις για το διορισμό και την πρόσληψη προσωπικού στους Ο.Τ.Α. Α΄ Βαθμού.

Τα ειδικότερα τυπικά προσόντα διορισμού του προσωπικού του νομικού προσώπου είναι τα προβλεπόμενα από τα 37 α/1987 , 22/1990 και 50/2001 Προεδρικά Διατάγματα (ΦΕΚ 11/Α/1987, 7/Α/1990 ,391/Α/2001) ,όπως ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 17^ο

Γενικά καθήκοντα προσωπικού

Το προσωπικό του Παιδικού Σταθμού είναι υποχρεωμένο να συμβάλλει με όλες τις δυνάμεις του στην εύρυθμη λειτουργία του , να καλλιεργεί και να αναπτύσσει περαιτέρω τις γνώσεις του παρακολουθώντας τις επιστημονικές εξελίξεις , να υποστηρίζει τις οικογένειες των φιλοξενουμένων παιδιών και να αφιερώνει στα καθήκοντα που του αναθέτουν όλες τις δραστηριότητες εξυπηρετώντας αυτά ευσυνείδητα.

Άρθρο 18^ο

Ειδικά καθήκοντα και αρμοδιότητες προσωπικού

Τα καθήκοντα του προσωπικού του Νομικού Προσώπου προσδιορίζονται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.)

Ενδεικτικά για το προσωπικό ισχύουν τα εξής :

1. Παιδαγωγικό Προσωπικό :

α. Φροντίζει για τη σωστή ψυχοσωματική υγεία και ψυχοκινητική εξέλιξη των παιδιών με εξατομίκευση του ημερησίου προγράμματος ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες του. Απασχολεί τα παιδιά σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης.

β. Εισηγείται τις ανάγκες εφοδιασμού των αιθουσών για την εφαρμογή του προγράμματος με είδη (παιχνίδια, είδη καθαριότητας κ.λ.π.)

- γ. Επιβλεπει τα ψυχογενήματα των παιδιών , , αναγκών. Παρακολουθεί την διατροφή και καθαριότητά τους , ενθαρρύνοντας την αυτοεξυπηρέτησή τους.
- δ. Ενημερώνει τον Προϊστάμενο και τον Παιδίατρο για κάθε ύποπτο σχετικά με την μνεία τους περιστατικά.
- ε. Τηρεί βιβλίο παρουσίας των παιδιών και ενημερώνει τον Προϊστάμενο για τις καθυστερήσεις παιδιών στην προσέλευσή τους είτε στις απουσίες του.
- στ. Λόγω της άμεσης επαφής του με τα παιδιά προσφέρει σ' αυτά με υπομονή και στοργή όλες τις δυνατότητες για να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους επιδιώκοντας συνεχώς να δημιουργήσουν σ' αυτά ικανότητα συγκέντρωσης , αυτενέργειας, εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και στις προσωπικές δυνατότητές τους.

2. Βοηθός Παιδαγωγού

Βοηθάει το προσωπικό της προηγούμενης παραγράφου σε όλα τα καθήκοντά του και εκτελεί τις οδηγίες που παίρνει από αυτό. Στην περίπτωση απουσίας του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου, αντικαθιστά αυτό απευθυνόμενη στον Προϊστάμενο του Σταθμού για βοήθεια και υποστήριξη.

3. Κοινωνικός/ ή Λειτουργός , εφ' όσον υπηρετεί , συμβάλλει στην πρόληψη η αντιμετώπιση των προβλημάτων των παιδιών κάθε Σταθμού και των οικογενειών τους εφ' όσον στην τελευταία περίπτωση αυτό ζητηθεί ή είναι εκ των πραγμάτων αναγκαίο. Πραγματοποιεί τις κοινωνικές έρευνες σε συνεργασία με το παιδαγωγικό προσωπικό με το οποίο βρίσκεται σε συνεχή επαφή . Συνεργάζεται με τον παιδίατρο του Σταθμού.

4. Ο Διαχειριστής του Νομικού Προσώπου.

α. Είναι υπεύθυνος για την προμήθεια και τον έγκαιρο εφοδιασμό του Σταθμού με τα αναγκαία τρόφιμα και λοιπά υλικά , για την καλή φύλαξη, συντήρηση και διάθεσή του , καθώς και για την λοιπή εν γένει περιουσία του Σταθμού , σύμφωνα με τις εκάστοτε αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου .

β. Συντάσσει τις μισθοδοτικές καταστάσεις του προσωπικού του Σταθμού και υπολογίζει με βάση τις ισχύουσες διατάξεις τυχόν πρόσθετες αμοιβές (υπερρωρίες

γ. Τηρεί όλα τα βιβλία διαχείρισης στα οποία καταχωρεί όλες τις από το νόμο απαιτούμενες εγγραφές.

δ. Πραγματοποιεί τις πληρωμές και τις εισπράξεις του νομικού προσώπου. Για τις πληρωμές συνοπογράφει με τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και τον Προϊστάμενο του νομικού προσώπου τις απαραίτητες επιταγές ή χρηματικά εντάλματα ή πληρώνει με μετρητά, εφ' όσον δεν εκδίδεται επιταγή, λαμβάνοντας σχετική απόδειξη από τον δικαιούχο.

Είναι υπεύθυνος για την έγκαιρη απόδοση των γενομένων κρατήσεων για φόρους ή ασφαλιστικές εισφορές.

ε. Είναι υπεύθυνος για την τήρηση γενικά των λογαριασμών του νομικού προσώπου τη συγκέντρωση των παραστατικών στοιχείων της διαχείρισης και την φύλαξη και ταξινόμηση, όλων των δικαιολογητικών εισπράξεων και πληρωμών, έτσι ώστε να είναι ευχερής ο έλεγχος της διαχείρισης σε οποιοδήποτε χρόνο.

στ. Συνεργάζεται με τον Προϊστάμενο του νομικού προσώπου για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, του απολογισμού και του ισολογισμού του Νομικού προσώπου εισηγούμενος εγκαίρως τυχόν αναμόρφωσή του.

ζ. Εκτελεί κάθε άλλη εργασία διοίκησης και διαχείρισης που του ανατίθεται.

η. Εφ' όσον δεν υπηρετεί Διαχειριστής όλα τα καθήκοντά του εκτελούνται από τον Προϊστάμενο του Νομικού Προσώπου.

5. Η Μαγείρισσα ή Μάγειρας.

α. Είναι υπεύθυνη/νος για το μαγειρείο και την επιμελημένη και έγκαιρη παρασκευή του φαγητού, σύμφωνα με το διαιτολόγιο. Επιμελείται ιδιαίτερος για την τήρηση όλων των όρων υγιεινής στους χώρους παρασκευής φαγητού, εισηγούμενη/νος δε κάθε σχετικό μέτρο.

β. Παραλαμβάνει καθημερινά από το Διαχειριστή βάσει υπηρεσιακού σημειώματος την αναγκαία ποσότητα υλικών για το ημερήσιο φαγητό με βάση το διαιτολόγιο και υπογράφει το σχετικό δελτίο.

γ. Τακτοποιεί τα μαγειρικά σκεύη και είδη εστίασεως και φροντίζει για την κατάστασή τους ευθυνόμενη/νος για κάθε απώλεια ή αδικαιολόγητη καταστροφή.

δ. Προτείνει την λήψη κάθε μέτρου που θεωρεί απαραίτητο για την καλή λειτουργία του μαγειρείου.

6. Η βοηθός Μαγείρου ή Μαγείρισσας ή Τραπεζοκόμος φροντίζει τη διανομή του φαγητού στα παιδιά και φροντίζει για τη συγκέντρωση των ειδών εστίασης μετά το τέλος του. Επίσης βοηθά τον μάγειρα ή την μαγείρισσα στην προετοιμασία του φαγητού.

7. Το Προσωπικό καθαριότητας - βοηθητικών εργασιών εκτελεί τις εργασίες καθαριότητας του Σταθμού. Χρησιμοποιεί υλικά καθαριότητας που παραλαμβάνει από τον Διαχειριστή με υπηρεσιακό σημείωμα, βοηθά τα φιλοξενούμενα νήπια για την ικανοποίηση των ατομικών του αναγκών . Επίσης τα βοηθά στην διατροφή και την καθαριότητά τους.

8. Ο Παιδίατρος που συμβάλλεται με το Σταθμό με σύμβαση έργου, έχει τις ακόλουθες υποχρεώσεις :

α) Εξετάζει κατά διαστήματα και κατ' ελάχιστο όριο μια φορά ανά δέκα πέντε ημέρες όλα τα παιδιά των Σταθμών του νομικού προσώπου , και παρακολουθεί την ανάπτυξη τους σημειώνοντας τις παρατηρήσεις του στην ατομική καρτέλα του παιδιού

β) Παρακολουθεί συνεργαζόμενος με τον/την Κοινωνική Λειτουργό και τον/την Ψυχολόγο την ψυχοσωματική υγεία και ανάπτυξη των παιδιών.

γ) Εισηγείται για την δυνατότητα επιστροφής στον Σταθμό παιδιού που απουσίασε από σοβαρή ασθένεια με βάση το ιατρικό πιστοποιητικό που προσκομίζεται από τους γονείς και την προσωπική του εξέταση.

δ) Υποδεικνύει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την υγιεινή των παιδιών και την υγειονομική κατάσταση των Σταθμών. Διατηρεί σε κάθε Σταθμό πρόχειρο φαρμακείο και για οποιοδήποτε έκτακτο περιστατικό πρέπει να σπεύδει για την παροχή υπηρεσιών του.

9. Ο / Η Ψυχολόγος του Σταθμού, εφ' όσον υπηρετεί , παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα ψυχολογικής υποστήριξης παιδιών και γονέων συνεργαζόμενος στενά με τον Παιδίατρο, τον / την Κοινωνική Λειτουργό και το παιδαγωγικό προσωπικό.

απόδοση στην εργασία τους με διαλέξεις , συζητήσεις και ιδιαίτερες συναντήσεις.

Ο οδηγός επιλαμβάνεται για την ασφαλή μεταφορά των φιλοξενούμενων παιδιών προς και από τον Σταθμό , είναι υπεύθυνος για την καλή συντήρηση και καθαριότητα του αυτοκινήτου του Σταθμού και οφείλει να τηρεί σχολαστικά τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και τους όρους ασφαλούς μεταφοράς παιδιών. Εκτελεί εξωτερικές εργασίες του νομικού προσώπου στο μεσοδιάστημα των μεταφορών.

Άρθρο 19^ο

Ειδικοί κανόνες για το προσωπικό

1. Οι ώρες προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού του νομικού προσώπου καθορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και είναι ανάλογες με το ωράριο εργασίας και τις ώρες λειτουργίας του Σταθμού. 2. Απαγορεύεται η απομάκρυνση του προσωπικού του Σταθμού κατά τις εργάσιμες ώρες.

Εφ' όσον συντρέχουν ιδιαίτερα σοβαροί προσωπικοί ή υπηρεσιακοί λόγοι, επιτρέπεται ολιγόωρη απομάκρυνση του υπαλλήλου μετά από ειδική άδεια του Προϊσταμένου ή σε εξαιρετικές επείγουσες περιπτώσεις του υπεύθυνου του Σταθμού.

3. Το προσωπικό δικαιούται διατροφής από το ίδιο φαγητό που παρασκευάζεται για τα φιλοξενούμενα παιδιά. Η διατροφή αυτή δεν θεωρείται έμμεση μισθολογική παροχή του προσωπικού , αλλά αποβλέπει στην εξυπηρέτηση της ομαλής λειτουργίας του Σταθμού. Κατά συνέπεια δεν επιτρέπεται η χορήγηση στο προσωπικό , φαγητού σε χρήμα ή σε είδος ή η χωριστή παρασκευή φαγητού για το προσωπικό.

4. Σε όλο το προσωπικό χορηγούνται ατομικά είδη προστασίας και υγιεινής σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των Ο.Τ.Α..

Άρθρο 20ο

Προϋπολογισμός - Διαχείριση - Έργα - Προμήθειες

1. Ο προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων των νομικών προσώπων του παρόντος κανονισμού προσδιορίζει τα έσοδα και καθορίζει τα όρια των εξόδων για κάθε οικονομικό έτος , το οποίο αρχίζει την πρώτη (1^η) Ιανουαρίου και λήγει την τριακοστή πρώτη (31^η) Δεκεμβρίου κάθε έτους.

2. Η εκτέλεση του Προϋπολογισμού κάθε οικονομικού έτους παρατείνεται επί ένα (1)

μηνιαία προκύπτει από τον προϋπολογισμό.

προκειμένου για την πληρωμή εξόδων για το οποία οι σχετικές υποχρεώσεις έχουν αναληφθεί έως τη λήξη του .

3. Ο προϋπολογισμός εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού και για τη λήψη της σχετικής απόφασης απαιτείται γνώμη του Δημοτικού Συμβουλίου με ανάλογη εφαρμογή όλων των σχετικών με τις εγκρίσεις προϋπολογισμού διατάξεων.
4. Οι διατάξεις που ισχύουν για τους Δήμους σχετικά με τον Προϋπολογισμό , τον απολογισμό , την ταμιακή υπηρεσία, τα δάνεια , την περιουσία και την εν γένει διαχείριση εφαρμόζονται και στα νομικά πρόσωπα του παρόντος κανονισμού.
5. Για τα έργα και τις μελέτες έργων των νομικών προσώπων του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται οι διατάξεις περί έργων και μελετών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
6. Οι προμήθειες των νομικών προσώπων του παρόντος Κανονισμού εκτελούνται σύμφωνα με τις κάθε φορά ισχύουσες για τους Ο.Τ.Α διατάξεις περί προμηθειών.
7. Κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού στην διάρκεια του οικονομικού έτους το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου , έχει ιδιαίτερη υποχρέωση να μεριμνά για την κάλυψη των δαπανών που αποσκοπούν στη βασική εκπλήρωση του σκοπού του νομικού προσώπου και να ενεργεί την εν γένει διαχείριση με πιστή τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 21ο

Κάθε θέμα που αναφέρεται στη λειτουργία των Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών και δεν περιλαμβάνεται στον παρόντα Κανονισμό ρυθμίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ   Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ   ΤΑ ΜΕΛΗ
(Υπογραφή)   (Υπογραφή)   (Υπογραφές)

Χαϊδάρι 11-11-2002

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΝΤΗΝΙΑΚΟΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/23-5-2002
Συνεδρίασεως του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Μεσσήνης
Αριθμός Απόφασης 178/2002

Περίληψη

«Τροπ/ση των άρθρων 9 παρ. 2 & 17 παρ. 1 της υπ' αριθ. 293/1999 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου Μεσσήνης με την οποία ψηφίστηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών.»

Στο Δημοτικό κατ/μα σήμερα την 23/5/2002 ημέρα Πέμπτη και ώρα 19:30 ήλθε σε συνεδρίαση το Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Μεσσήνης, μετά την υπ' αριθ. 4075/17-5-2002 έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου που επιδόθηκε σε καθένα από τους Συμβούλους, σύμφωνα με το άρθρο 94 παρ 2 & 119 του Π.Δ. 410/95. Το Δημοτικό Συμβούλιο συνήλθε σε συνεδρίαση με την παρουσία των Συμβούλων:

1. Δουρούμης Δημήτριος	-Πρόεδρος-
2. Ανδριανόπουλος Παν/της	-Αντιπρόεδρος-
3. Αθανασόπουλος Ιωάννης	
4. Γιαννακόπουλος Νικόλαος	
5. Δασκαρόλης Παν/της	
6. Δουρούμης Εμμανουήλ	
7. Κροντήρης Γεώργιος	
8. Μιχαλόπουλος Διονύσιος	
9. Πριστούρης Ιωάννης	
10. Ψαρούλης Μιχαήλ	
11. Χριστόπουλος Χρίστος	
12. Γρηγορόπουλος Νικόλαος	
13. Κατσούλης Ευστάθιος	
14. Παναγιωτόπουλος Κων/νος	
15. Πατρινιός Ανδρέας	
16. Τσούσης Παν/της	
17. Χαϊδόγιαννης Παύλος	
- καθώς και του Δημάρχου Κου Παύλου Πτωχού.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι Πάρεδροι:

1. Αποστολόπουλος Παν/της –Λευκοχώρας-

Οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Γεωργούλιας Παν/της, Λεμπέση Αικατερίνη, Παναζόπουλος Γεώργιος, Σταυρόπουλος Βασίλειος, Τσώνης Γεώργιος, Γαζούλης Βασίλειος, Κοταρίδης Νικόλαος, Πατρινιός Κυριάκος & οι Πάρεδροι Δαβέρος Ιωάννης –Μάδαινα-, Νικολακόπουλος Σταύρος –Σπιταλίου-, Λυμπερόπουλος Βασίλειος - Πιλαλίστρας-, Ρίκας Αθανάσιος –Νεοχωρίου-, Δημητρούλιας Δημήτριος –Πιπερίτσας-, Αργυρόπουλος Ηλίας –Τριόδου-, δεν προσήλθαν αν & νόμιμα εκλήθησαν.

Έτσι με νόμιμη απαρτία εφ' όσον από τα 25 μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου είναι παρόντα 17, δηλαδή το μισό πλέον ένα του όλου αριθμού αυτών, το Συμβούλιο αρχίζει τη συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Λόγω της απουσίας του Γραμματέα του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Γεωργούλια Παν/τη, το Σώμα ομόφωνα ενέκρινε και όρισε Γραμματέα τον Δημοτικό Σύμβουλο κ. Γιαννακόπουλο Νικόλαο.

Ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Κατσούλης Ευστάθιος αποχώρησε από τη συνεδρίαση κατά τη διαδικασία των ερωτήσεων και πριν τη συζήτηση των εκτός και εντός ημερήσιας διάταξης θεμάτων.

Ο Πρόεδρος για το 9^ο θέμα της ημερήσιας διάταξης έδωσε το λόγο στον Αντιδήμαρχο κ. Αθανασόπουλο Ιωάννη, ο οποίος είπε:

κ. Αθανασόπουλος: Μετά τη δημοσίευση της υπ' αριθ. 16065/2002 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Δ/σης & Αποκέντρωσης και Υγείας – Πρόνοιας στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Β' 497/22-4-2002) «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών & Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Παιδικών & Βρεφονηπιακών Σταθμών», σε συνδυασμό & με την υπ' αριθ. 34042/1996 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Δ/σης & Αποκέντρωσης – Οικονομικών – Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΦΕΚ 77 Β' /5-2-1996) «Χορήγηση ειδών ατομικής προστασίας σε υπαλλήλους Ο.Τ.Α. & μέτρα προληπτικής προστασίας», όπως τροποποιήθηκε μερικώς με την υπ' αριθ. 8653/1997 κοινή απόφαση των ιδίων Υπουργών (ΦΕΚ Β' 175/12-3-1997), πρέπει το Σώμα να προβεί στην τροπ/ση των άρθρων 9 παρ. 2 & 17 παρ. 1 της υπ' αριθ. 293/1999 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου Μεσσήνης με την οποία ψηφίστηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών.

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι οι κατωτέρω:

ΑΡΘΡΟ 9 (παρ. 2)

1. ....
2. Οι Σταθμοί δεν λειτουργούν από 24 Δεκεμβρίου μέχρι και της 5^{ης} Ιανουαρίου, καθώς και από τη Μεγάλη Πέμπτη μέχρι και την Κυριακή του Θωμά.

Επίσης οι Σταθμοί διακόπτουν τη λειτουργία τους κατά τις επίσημες αργίες των Δημοσίων Υπηρεσιών καθώς και του Πολιούχου του Δήμου ή του εορτασμού Εθνικού Τοπικού γεγονότος.

3. ....
4. ....

ΑΡΘΡΟ 17 (παρ. 1)

1. Σε όλους τους υπαλλήλους των Σταθμών (νηπιαγωγούς, βρεφονηπιοκόμους, εργαζόμενους) χορηγούνται είδη ατομικής προστασίας, όπως αυτά ορίζονται στην υπ' αριθ. 34042/1996 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Δ/σης & Αποκέντρωσης – Οικονομικών – Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 8653/1997 κοινή απόφαση των ιδίων Υπουργών ή όπως αυτά θα ορίζονται σε οποιαδήποτε μελλοντική απόφαση ή νόμο, με την τήρηση για την προμήθεια των εν λόγω ειδών της εκάστοτε προβλεπόμενης από το νόμο διαδικασίας.

Από τα χορηγούμενα είδη ατομικής προστασίας, τα είδη ένδυσης και υπόδησης, θα χρησιμοποιούνται στη διάρκεια της εργασίας.

2. ....

Μετά από διαλογική συζήτηση ο Πρόεδρος κάλεσε το Σώμα να λάβει σχετική απόφαση. Το Δημοτικό Συμβούλιο λαβών υπόψη τις ανωτέρω Υπουργικές αποφάσεις & διατάξεις του Δ.Κ.Κ. (Π.Δ. 410/95)

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Εγκρίνει την τροποποίηση των άρθρων 9 παρ. 2 & 17 παρ. 1 της υπ' αριθ. 293/1999 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου Μεσσήνης με την οποία ψηφίστηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών, ως κατωτέρω:

ΑΡΘΡΟ 9 (παρ. 2)

1. ....
2. Οι Σταθμοί δεν λειτουργούν από 24 Δεκεμβρίου μέχρι και της 5^{ης} Ιανουαρίου, καθώς και από τη Μεγάλη Πέμπτη μέχρι και την Κυριακή του Θωμά.
Επίσης οι Σταθμοί διακόπτουν τη λειτουργία τους κατά τις επίσημες αργίες των Δημοσίων Υπηρεσιών καθώς και του Πολιούχου του Δήμου ή του εορτασμού Εθνικού Τοπικού γεγονότος.
3. ....
4. ....

ΑΡΘΡΟ 17 (παρ. 1)

1. Σε όλους τους υπαλλήλους των Σταθμών (νηπιαγωγούς, βρεφονηπιοκόμους, εργαζόμενους) χορηγούνται είδη ατομικής προστασίας, όπως αυτά ορίζονται στην υπ' αριθ. 34042/1996 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Δ/σης & Αποκέντρωσης – Οικονομικών – Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 8653/1997 κοινή απόφαση των ιδίων Υπουργών ή όπως αυτά θα ορίζονται σε οποιαδήποτε μελλοντική απόφαση ή νόμο, με την τήρηση για την προμήθεια των εν λόγω ειδών της εκάστοτε προβλεπόμενης από το νόμο διαδικασίας.
Από τα χορηγούμενα είδη ατομικής προστασίας, τα είδη ένδυσης και υπόδησης, θα χρησιμοποιούνται στη διάρκεια της εργασίας.
2. ....

Αυτή η απόφαση έλαβε αριθμό 178/2002

Έτσι συντάχθηκε το πρακτικό αυτό και υπογράφεται ως ακολούθως:

Ο Πρόεδρος
Δουρούμης Δημήτριος

Ακριβές απόσπασμα
Μεσσήνη 28/5/2002
Ο Πρόεδρος

Δουρούμης Δημήτριος

Τα Μέλη
Ανδριανόπουλος Παν/της
Αθανασόπουλος Ιωάννης
Γιαννακόπουλος Νικόλαος
Δασκαρόλης Παν/της
Δουρούμης Εμμανουήλ
Κροντήρης Γεώργιος
Μιχαλόπουλος Διονύσιος
Πριστούρης Ιωάννης
Ψαρούλης Μιχαήλ
Χριστόπουλος Χρίστος
Γρηγορόπουλος Νικόλαος
Κατσούλης Ευστάθιος
Παναγιωτόπουλος Κων/νος
Πατρινιός Ανδρέας
Τσούσης Παν/της
Χαϊδόγιαννης Παύλος

17/Nov. 9777/17-12-80

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α

Έκ του Πρακτικού της υπ' αριθ. 23/1980 συνεδριάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου

Αριθ. απόφασης. 234.....

Π ε ρ λ η φ η : Σύσταση νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία " ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ ".....

.....
.....
.....

Χαϊδάρη κατ' στό Δημοτικό κατ/μα σήμερα στις 30 του μηνός Νοεμβρίου του έτους 1980 ημέρα της εβδομάδος Κυριακή κατ' ώρα 10,30 συνήλθε σέ έκτακτη συνεδρίαση τό Δημοτικό Συμβούλιο κατόπιν της υπ' αριθ. 9283/29-11-80 έγγραφου προσκλήσεως του Προέδρου, που έπιδόθη σέ κάθε ένα μέλος τήν 29-11-1980 ως κατ' είς τόν άναπληρωτήν Δήμαρχο σύμφωνα μέ τά άρθρα 83-84-κατ' 98 του Δημοτικού κατ' Κοινοτικού Κώδικα.

Αφού διεπιστώθηκε ότι υφίσταται νόμιμη άπαρτία δεδομένου ότι έπί συνόλου είκοσι πέντε (25) μελών βρέθηκαν παρόντα είκοσι δύο (22) ήτοι:

Π α ρ ό ν τ ε ς : 1)Κ. Άσπρογέρασας 2)Ε. Παναγιωτακόπουλος 3)Π. Καρασταμάτης 4)Α. Παναγόπουλος 5)Θ. Μητσάκος 6)Ι. Ζαφειρίδπουλος 7)Β. Μούλιος 8)Η. Θεομύς 9) Ε. Τσίφτης 10)Ι. Ζώτος 11)Β. Πενταζοπούλου 12)Κ. Πανταρτζής 13) Π. Άγιοστρατίτης 14)Γ. Μπαλής 15)Θ. Βελαμώντης 16) Π. Στρατηγούρας 17)Β. Εσθητικός 18)Η. Άποσολάκος 19) Ο. Κανταρτζής 20)Ε. Τέντζερης 21)Α. Χαλκιός 22)Μ. Κασάλη.

Α π ό ν τ ε ς : 1) Π. Ίγνατιάδης 2)Ι. Τσαμαδός κατ' 3)Ι. Παππας, οό όποιοι δέν προσήλθαν καίτοι νόμιμα κληθήκανε.

Στή συνεδρίαση παρίσταναι, ό άναπληρωτής Δήμαρχος Κ. Πανταρτζής.

Ο κ. Πρόεδρος εκήρυξε τήν έναρξη της συνεδριάσεως.

εις την λειτουργίαν των Δημοσίων Υπηρεσιών, κ.λπ.

2) Την υπ' αριθ. 78773)23.8.1967 κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Εσωτερικών αφορής της συνθέσεως των οργάνων διοικήσεως των δημοτικών και κοινοτικών νομικών προσώπων, των ιδρυμάτων και των συνδέσμων δήμων και κοινοτήτων, και

3) Την υπ' αριθ. 713 της 9ης Σεπτεμβρίου 1969, γνωμοδότησιν του Συμβουλίου της Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου επί των Εσωτερικών Υπουργού, αφερρασίσαμεν και διατάσαμεν:

Άρθρον μόνον.

Εγκρίνεται η υπ' αριθ. 70 της 4ης Ιουλίου 1969 απόφασις του Δημοτικού Συμβουλίου Μεσσήνης — Μεσσηνίας έχουσα ως ακολούθως:

1) Συνιστάται παρά τῷ Δήμῳ Μεσσηνίας ἴδιον νομικὸν πρόσωπον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Δημοτικὴ Φιλαρμονικὴ καὶ Δημοτικὸς Χορευτικὸς Ὀμιλὸς Μεσσηνίας».

2) Σκοπὸς τοῦ συνιστώμενου νομικοῦ προσώπου εἶναι ἡ καλλιέργειαι καὶ ἡ προαγωγὴ τοῦ μουσικοῦ ἐν γένει αἰσθηματος, ἡ διάδοσις τῆς μουσικῆς, ἡ δημιουργία καλλιτεχνικῆς κινήσεως ἐν τῷ Δήμῳ διὰ τῆς διδασκαλίαι τῶν πινακῶν καὶ λοιπῶν μουσικῶν ὀργάνων καὶ ὀργανώσεως φιλαρμονικῆς ὀρχήστρας ἑγχόρδων καὶ γυναικῆς, ἡ διδασκαλία τῶν Ἐθνικῶν κλπ. χορῶν, ἡ παροχὴ ἀγχιωγίας καὶ τέρψεως εἰς τοὺς κατοικοὺς τοῦ Δήμου καὶ ἡ ἐπιβολὴ εἰς τὴν λαμπροτέραν τέλειον τῶν Ὀργανοειρητικῶν, Ἐθνικῶν καὶ τοπικῶν εορτῶν.

3) Πόροι αὐτοῦ εἶναι: α) Ἐτήσια ἐπιχορηγία τοῦ Δήμου ποσῶ πενήτηκοντα χιλιάδων (50.000) δραχμῶν, β) αἱ κάσις φρεσως εισφοραὶ, δωρεαὶ, κληρονομιαὶ καὶ κληροδοσιαὶ, γ) αἱ πρόσδοσι ἐκ τῆς ἰδίαις αὐτοῦ περιουσίας, δ) αἱ εισπράξει ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν περιεχόμενων ὑπὸ τοῦ νομικοῦ προσώπου πράγματων ἢ ὑπηρεσιῶν καὶ τὸ προϊόν ἐκ τῆς ὀργανώσεως χορευτηριῶν κ.λπ.

4) Ἡ ὑπερ αὐτοῦ ἀφορομένη περιουσία ἀποτελεῖται ἐκ τῶν εἰς τὸν Δήμον ἐπιτετιμένων μουσικῶν ὀργάνων, σκευῶν καὶ ἔθνικῶν στολῶν.

5) τὸ συνιστώμενον νομικὸν πρόσωπον διοικεῖται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξει τοῦ ἐδαφ. β' τῆς παρ. 3 τοῦ άρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 65)167 καὶ τὴν υπ' αριθ. 78773)23.8.67 κοινήν ἀπόφασιν τῶν Υπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Ἐσωτερικῶν, ὑπὸ πενταμελοῦς διοικητικοῦ συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ δημάρχου, ὡς προέδρου καὶ τεσσάρων μελῶν, ὀριζόμενων ἐπὶ τετραετεί θητείαι, δι' ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου, ὑποκαίμενης εἰς τὴν ἐγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Τὸ ἐν τῶν μελῶν ὀρίζεται ἀντιπρόεδρος.

6) Τὸ νομικὸν πρόσωπον ἐκπροσωπεῖται ἐνώκιον τῶν δικαστηριῶν καὶ κάσις ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τούτου κλωουμένου ἢ ἀπόντος ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Υπουργῶν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1969

**Ἐν Ὄνόματι τοῦ Βασιλέως
ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΓΤΑΚΗΣ**

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΥΒΕΡΗΗΣΙΣ
ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

(3)

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 648

Περὶ συστάσεως ἐν τῷ Κοινότητι Κάστρου—Ἠλείας ἴδιου νομικοῦ προσώπου ὑπὸ τὸ ὄνομα «Κοινοτικὴ Βιβλιοθήκη Κάστρου».

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Ἐχόντες ὑπ' ὄφιν:

1) Τὰς διατάξει τῶν άρθρων 145 καὶ 224 τοῦ Δημοτικοῦ καὶ Κοινοτικοῦ Κώδικος καὶ 2, παρ. 3, ἐδαφίον δεύτερον

καὶ συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἐνιασίον κείμενον τῶν Ἀναγκαστικῶν Νόμων, 4)1967 καὶ 19)1967 ἐπερὶ ἀποκαταστάσεως εὐρυθείαι εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν Δημοτικῶν Ὑπηρεσιῶν, Ν.Π.Δ.Δ. κ.λπ.

2) Την υπ' αριθ. 78773)23.8.1967 κοινή απόφαση των Υπουργῶν Συντονισμού καὶ Ἐσωτερικῶν αφορής τῆς συνθέσεως τῶν οργάνων διοικήσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν νομικῶν προσώπων, τῶν ιδρυμάτων καὶ τῶν συνδέσμων δήμων καὶ κοινοτήτων, καὶ

3) Την υπ' αριθ. 691, τῆς 2ας Σεπτεμβρίου 1969, γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ημετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Υπουργοῦ, ἀφερρασίσαμεν καὶ διατάσαμεν:

Άρθρον μόνον.

Εγκρίνεται ἡ υπ' αριθ. 39, τῆς 5ης Ἰουλίου 1969 ἀπόφασις τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Κάστρου—Ἠλείας, έχουσα ὡς ἀκολούθως:

1. Συνιστάται παρά τῷ Κοινότητι Κάστρου—Ἠλείας ἴδιον νομικὸν πρόσωπον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Κοινοτικὴ Βιβλιοθήκη Κάστρου».

2. Σκοπὸς τοῦ συνιστώμενου νομικοῦ προσώπου εἶναι ἡ ἐξασφάλισις καταλλήλου εἰσφορῆς μετὰ τῶν ἀνταγκῶν ἐπίπλων διὰ τὴν ὀργάνωσιν κοινοτικῆς Βιβλιοθήκης, ἡ προμήθεια καὶ ἐξυρρασις βιβλίων ἔθνικοῦ, θρησκευτικοῦ ἐπαγγελματικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ περιεχομένου καὶ ἡ διάδοσις τούτων πρὸς μελέτην εἰς τοὺς κατοικοὺς διὰ τὴν ἀνάψωσιν τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἐπαγγελματικοῦ αὐτῶν ἐκτεέδου.

3. Πόροι αὐτοῦ εἶναι:

α) Ἐτήσια ἐπιχορηγία τῆς Κοινότητος ἐκ δραχμῶν δεκα χιλιάδων (10.000), καὶ

β) Αἱ κάσις φρεσως εισφοραὶ, δωρεαὶ, κληρονομιαὶ, καὶ κληροδοσιαὶ.

γ) Αἱ πρόσδοσι ἐκ τῆς ἰδίαις αὐτοῦ περιουσίας.

4. Τὸ συνιστώμενον νομικὸν πρόσωπον διοικεῖται, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξει τοῦ ἐδαφ. δ' τῆς παρ. 3 τοῦ άρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 65)1967 καὶ τὴν υπ' αριθ. 78773)23.8.1967 κοινήν ἀπόφασιν τῶν Υπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Ἐσωτερικῶν, ὑπὸ πενταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος, ὡς προέδρου καὶ τεσσάρων μελῶν ὀριζόμενων ἐπὶ τετραετεί θητείαι, δι' ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου, ὑποκαίμενης εἰς τὴν ἐγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Τὸ ἐν τῶν μελῶν ὀρίζεται ἀντιπρόεδρος.

5. Τὸ νομικὸν πρόσωπον ἐκπροσωπεῖται ἐνώκιον τῶν δικαστηριῶν καὶ κάσις ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τούτου κλωουμένου ἢ ἀπόντος ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Υπουργῶν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1969

**Ἐν Ὄνόματι τοῦ Βασιλέως
Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΓΤΑΚΗΣ**

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΥΒΕΡΗΗΣΙΣ
ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΥΛ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ

(4)

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 649

Περὶ συστάσεως ἐν τῷ Δήμῳ Ἀμαλιῶνος Ἠλείας ἴδιου νομικοῦ προσώπου ὑπὸ τὸ ὄνομα «Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη Ἀμαλιῶνος».

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Ἐχόντες ὑπ' ὄφιν:

1) Τὰς διατάξει τῶν άρθρων 145 καὶ 224 τοῦ Δημοτικοῦ καὶ Κοινοτικοῦ Κώδικος καὶ 2, παρ. 3, ἐδαφίον δεύτερον τοῦ υπ' αριθ. 65)1967 Ἀν. Νόμου ἐπερὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἐνιασίον κείμενον τῶν

2) Δύο κοινοτικούς Συμβούλους που θα ορίζονται με απόφαση του ΚΣ.

β) Τον εκάστοτε πρόεδρο της Κοινότητας ως πρόεδρο.

γ) Τον εκάστοτε Λυκειαρχή του Λυκείου Καλλονής.

δ) Τον εκάστοτε Δ/ντη του Δημοτικού Σχολείου.

5) Το νομικό Πρόσωπο εκπροσωπείται ενώπιον των δικαστηρίων και κάθε αρχής από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αυτού, από τον Αντιπρόεδρο.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μυτιλήνη, 9 Νοεμβρίου 1987

Ο Νομάρχης
ΚΩΣΤΑΣ ΚΕΝΤΡΟΣ

Αριθ. ΕΣ. 25420

(14)

Σύσταση νομικού προσώπου με το όνομα «Πνευματικό Κέντρο Δήμου Μεσσήνης».

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Την απόφαση του άρθρου 175 του ΔΚΚ. (Π.Δ. 76/1985).
2. Την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μεσσήνης αριθ. 157/1987 αποφασίζουμε:

1. Συστήνουμε ίδιο νομικό πρόσωπο με το όνομα «Πνευματικό Κέντρο Δήμου Μεσσήνης» στο Δήμο Μεσσήνης.

2. Σκοπός του νομικού αυτού προσώπου είναι η ανάπτυξη κάθε μορφής πνευματικής και γενικά πολιτιστικής δραστηριότητας στην πόλη της Μεσσήνης, η διάδοση και η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και της λαϊκής παράδοσης σε συνδυασμό με τα νεώτερα πολιτιστικά ρεύματα. Η διοργάνωση διαλέξεων συζητήσεων, η ανάπτυξη και ενίσχυση δραστηριοτήτων για την προβολή και διάδοση της μουσικής, του χορού (ελληνικοί παραδοσιακοί χοροί κ.λπ.), των ικαστικών τεχνών (πινακοθήκη, εκθέσεις κ.λπ.) και του βιβλίου. Η πυκνότερη και προβολή του λαογραφικού υλικού, η ενίσχυση και προβολή του λαογραφικού υλικού, η ενίσχυση δραστηριοτήτων για τη διάδοση των λαϊκών παραδόσεων (καρναβάλι κ.λπ.) η δημιουργία μουσείου, η δημιουργία και ανάπτυξη θεάτρου σκιών, κουκλοθεάτρου ή η προβολή τους και γενικά η διοργάνωση κάθε είδους εκδηλώσεων του θα σταχεύουν στην προώθηση των σκοπών του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Μεσσήνης.

3. Πόροι αυτοί είναι:

α) Η ετήσια επιχορήγηση του Δήμου δρχ. 1.000.000.
β) Οι επιχορηγήσεις από το Δημόσιο.
γ) Οι πάσης φύσεως δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες από φυσικά ή νομικά πρόσωπα.
δ) Εισπράξεις από το αντίτιμο των υπηρεσιών που θα παρέχονται από το νομικό πρόσωπο και από τις εκδηλώσεις του.

ε) Έσοδα από την τυχόν περιουσία του νομικού αυτού προσώπου.

4. Το νομικό πρόσωπο θα στεγάζεται σε οίκημα που θα εξασφαλίσει το Δημοτικό Συμβούλιο.

5. Το νομικό πρόσωπο διοικείται από:

Α. Εννεαμελές διοικητικό συμβούλιο που αποτελείται από τους:

α) Δήμαρχο Μεσσήνης, ως πρόεδρο.

β), γ) Δύο Δημοτικούς Συμβούλους.

δ) έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων.

ε), ς) Πέντε Έλληνες πολίτες, κατοίκους Δήμου Μεσσήνης.

Τα μέλη με στοιχεία β, γ, ε, ς, ζ, η, και θα ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Το μέλος με στοιχεία δ, ορίζεται από τη γενική συνέλευση των εργαζομένων στο νομικό πρόσωπο.

Β. Τριμελή εκτελεστική Επιτροπή που αποτελείται από τους:

α) Πρόεδρο Διοικητικού Συμβουλίου και

β), γ) δύο Δημοτικούς Συμβούλους που εκλέγονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου εκλέγει από τα μέλη του τον Αντιπρόεδρο, τον Γραμματέα, τον Εφορο και τον Ταμία.

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου είναι διετής. Σε κάθε περι-

πτωση όμως η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου λήγει με την θητεία του Δημοτικού Συμβουλίου.

6. Το νομικό Πρόσωπο εκπροσωπείται στα δικαστήρια και σε κάθε άλλη αρχή από τον Πρόεδρο κι' όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται από τον αντιπρόεδρο ή από άλλο μέλος που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Καλαμάτα, 25 Νοεμβρίου 1987

Ο Νομάρχης
ΒΑΣ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗΣ

Αριθ. 18587

(15)

Σύσταση ίδιου νομικού προσώπου με το όνομα «Δημοτικό Γηροκομείο» στο Δήμο Πόρου.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

Έχοντας υπόψη:

1) Τις διατάξεις του άρθρου 175 του ΔΚΚ (ΠΔ 76/85).

2) Τις 65/86 και 31/87 αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου Πόρου.

3) Τις διατάξεις του ΠΔ 331/83 αποφασίζουμε:

1) Συστήνουμε ίδιο νομικό πρόσωπο με το όνομα «Δημοτικό Γηροκομείο Πόρου» στο δήμο Πόρου.

2) Σκοπός του νομικού τούτου προσώπου είναι γενικά η περιβαλφή του γήρατος με την αντίληψη και λειτουργία στο δήμο Πόρου Γηροκομείου ως και κάθε άλλο μέτρο που στο μέλλον για τον εν λόγω σκοπό θα κραθεί σκόπιμο.

3) Πόροι του νομικού προσώπου είναι:

α) Ετήσια επιχορήγηση του δήμου δρχ. 1.000.000.

β) Τα έσοδα του συλλόγου «Καλός Σαμαριεύτης» που έχει ιδρυθεί για το σκοπό τούτο.

γ) Η επιχορήγηση του Κράτους.

δ) Κάθε μορφής δωρεές, εισφορές και κληρονομίες ως και το αντίτιμο παρεχομένων υπηρεσιών.

ε) Πρόσοδο από δική του περιουσία.

4) Το νομικό πρόσωπο διοικείται από εννεαμελές διοικητικό συμβούλιο που αποτελείται από τους:

α) Δήμαρχο που ορίζεται ως πρόεδρος.

β) Οκτώ (8) μέλη που εκλέγονται από το δημοτικό συμβούλιο.

5) Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει από τα μέλη του τον αντιπρόεδρο αυτού.

6) Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου ακολουθεί την δημοτική περίοδο.

7) Το νομικό πρόσωπο εκπροσωπείται στα δικαστήρια και σε κάθε αρχή από τον Πρόεδρο και όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται από τον Αντιπρόεδρο.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Πειραιάς, 23 Ιουλίου 1987

Ο Νομάρχης
ΕΥΓΓΙΧΗΣ ΚΟΝΤΟΜΑΡΗΣ

Αριθ. 8683

(16)

Σύσταση ίδιου νομικού προσώπου με το όνομα «Κοινωνική βιβλιοθήκη Ευθύλου Αριστοειδής Φωτεινός».

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΣΑΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 175 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ. 76/85).

2. Τις διατάξεις του αριθμ. 331/1983 Π.Δ. περί μεταβιβάσεως

αλιευτικών, άλλης μορφής και κατηγορίας φυσικών πόρων με την ανάληψη οιασδήποτε πρωτοβουλίας και την ίδρυση ή την συμμετοχή σε σχετικούς φορείς.

-Εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας και βελτίωσης κάθε μορφής περιβάλλοντος –φυσικό, αρχιτεκτονικό, ιστορικό κ.λ.π.- σε συνεργασία ή όχι με άλλους Κρατικούς ή μη φορείς.

-Η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων σύμφωνα με τους νόμους 1416/1984 & 2601/1998 και παντός άλλου σχετικού νόμου, όπως μετά οιαδήποτε τροποποίηση μέχρι σήμερα ή στο μέλλον ισχύουν.

-Η διεξαγωγή κάθε δραστηριότητας που σχετίζεται με την αναβάθμιση ποιότητας ζωής, συμβατής με τον σκοπό και το έργο της εταιρίας.

-Η εκτέλεση και συντήρηση κάθε κοινωφελούς έργου και η λειτουργία τμήματος της εταιρίας, ως κατασκευαστικής Εταιρίας Ο.Τ.Α.: η μελέτη και κατασκευή έργων υποδομής, όπως άκρως ενδεικτικά είναι:

- Οδικά έργα
- Λιμενικά έργα
- Αρδευτικά έργα
- Οικιστικά και κτιριακά έργα
- Υδροεργα και αποχετευτικά
- Βιομηχανικά και βιοτεχνικά έργα
- Βιολογικοί καθαρισμοί
- Και γενικότερα η υλοποίηση κατασκευαστικών έργων ή άλλων εγκαταστάσεων που αποβλέπουν στην ανάπτυξη και βελτίωση της αναπτυξιακής υποδομής. Οι μελέτες γενικά, οι έρευνες και οι κατασκευές θα γίνονται από τις υπηρεσίες της εταιρίας ή από ειδικούς συνεργάτες του εσωτερικού και εξωτερικού με τους οποίους μπορεί να συμβάλλεται η εταιρία.

-Η καθ' οιονδήποτε τρόπο προβολή, διαφήμιση και εμπορία των τοπικών παραγωγικών, εμπορικών και τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών στην εσωτερική και εξωτερική αγορά.

-Η ανάληψη από την ίδια ή η συμμετοχή αυτής σε συνεργασία με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, σε προγράμματα ή πρωτοβουλίες ή καινοτόμες δράσεις, εθνικές ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

-Η παροχή υπηρεσιών προς τρίτους σε ανταποδοτική βάση ή σε μη ανταποδοτική βάση, εφ' όσον αυτά είναι οικονομικά εφικτά και υπηρετεί το συμφέρον της επιχείρησης.

-Η παραγωγή προμήθεια και μεταπώληση ή εκχώρηση προς τρίτους προϊόντων, υπηρεσιών και δικαιωμάτων –π.χ. εκδόσεις – προγράμματα – πληροφορίες – μελέτες. Και εφ' όσον αυτά είναι συναφή προς τις λοιπές δραστηριότητες της επιχείρησης.

-Η βεβαίωση και είσπραξη φόρων και τελών για λογαριασμό του Δήμου.

-Η προστασία του περιβάλλοντος και ο περιορισμός της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους και των υδατινών πόρων.

-Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την ευρύτερη τουριστική ανάπτυξη του Δήμου με την συνδυασμένη επιχειρηματική αξιοποίηση των τουριστικών πόρων.

-Η διοργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών γεγονότων και εκδηλώσεων.

-Η ενθάρρυνση και ενίσχυση του ρεύματος παλιννόστησης των αποδήμων Ελλήνων, με την παροχή οικονομικών ή πάσης φύσεως παροχή κινήτρων και υπηρεσιών.

-Η κοινωνική ανάπτυξη, κοινωνική πρόνοια και μέριμνα.